

TEKNILLINEN
KORKEAKOULU
TOIMINTAKERTOMUS
1961—1962

HELSINKI 1963

TEKNILLINEN
KORKEAKOULU
TOIMINTAKERTOMUS

1961—1962

HELSINKI 1963

Helsinki 1963. Valtioneuvoston kirjapaino

SISÄLTÖ:

	Sivu
I. Yleisiä tietoja	5
II. Hallitus ja Hallinto	20
Neuvottelukunta	20
Opettajaneuvosto	21
Rehtori ja vararehtori	21
Hallintokollegi, osastonjohtajat ja osastokollegit	21
Osakuntien inspektorit	22
Kanslia	22
III. Opettajat ja opetus	22
1. Professorinvirat	22
Uusia professorinvirkoja	22
Eroamisia professorinvirasta	23
Virkaanastujaisesitymät	23
Uusia professorinimityksiä	23
Rehtorin opetusvelvollisuuden hoito	25
Avoimien professorinvirkojen täyttäminen ja hoito	25
2. Apulaisprofessorinvirat	29
Uusia apulaisprofessorinvirkoja	29
Eroamisia apulaisprofessorinvirasta	29
Uusia apulaisprofessorinimityksiä	29
Avoimien apulaisprofessorinvirkojen täyttäminen ja hoito	30
Virkavapaudet	31
3. Lehtorinvirat	31
Lakkautettuja lehtorinvirkoja	31
Lehtorinvirkojen hoito	32
4. Erikoisopettajat	32
5. Kursseja	38
6. Assistentit	38
7. Ulkomaiset luennoitsijat	39
8. Atomireaktori	40
9. Insinöörien täydennyskoulutus	40
10. Televisiotoiminta	41
IV. Suoritetut tutkinnot	42
1. Tekniikan tohtorin arvo ja väitöstilaisuudet	42
2. Tekniikan lisensiaatin tutkinnot	43
3. Diplomi-insinöörin ja arkkitehdin tutkinnot	43
V. Opettajaneuvoston ja hallintokollegin asettamat toimikunnat ja niiden antamat lausunnot	46

	Sivu
VI. Teknillisen korkeakoulun talous	50
VII. Korkeakoulun rahastot, myönnetyt stipendit ja apurahat	50
VIII. Lahjoitukset ja niiden käyttö	57
IX. Kotimaiset ja ulkomaiset opintoretkeilyt	57
X. Kotimaan ja ulkomaan harjoittelu	60
XI. Karsintakurssit	61
XII. Korkeakoulun kirjasto	61
XIII. Opiskelijat ja ylioppilasyhdistykset	63
1. Opiskelijain lukumäärä	63
2. Ylioppilaskunnan toiminta	65
XIV. Otaniemen suunnittelu ja rakennustyöt	68
XV. Diplomityöt	69
XVI. Selvitys teknillisen korkeakoulun opettajien toiminnasta	81

Teknillinen korkeakoulu lukuvuonna 1961—1962

Rehtori, professori Jaakko Raholan puhe
teknillisen korkeakoulun avajaisissa 12. 9. 1961

Herra ministeri, arvoisat kutsuvieraat, korkeakoulun professorit, muut opettajat ja virkailijat, oppilaamme, hyvät naiset ja herrat. Lausun teidät kaikki teknillisen korkeakoulun puolesta sydämellisesti tervetulleiksi tähän perinteelliseen lukuvuotemme avajaistilaisuuteen.

Joudumme alkamaan uuden opiskeluvuoden ja jatkamaan rauhallista työtämme rauhattomana aikana. Valtiolliset ja poliittiset ristiriidat ravistelevat maailmaa, joka jo sinänsä on monin tavoin muutosten alainen. Rauhattomuuden ja muutosten syitä ei tarvitse etsiä, ne johtuvat onnettomien sotien luomista valtiollisista oloista, maailman jakautumisesta kahteen ryhmittymään, mutta myös kehittyvien maiden kansallistuntojen heräämisestä ja niiden käyttämisestä suurpolitiikan aseina. Taloudellisen ja teollisen kasvun lain vaikutus yhteiskunnallisten olojen muuttumiseen on kuohunnan yksi aiheuttaja. On luonnollista, että kaikki tämä tuntuu myös meidän ja korkeakoulumme piirissä. Vaikka korkeimman opetuksen akateemiseen luonteeseen kuuluukin määrätynlainen hitaus, on suurilla taloudellisilla ja poliittisilla jännitystiloilla selvä vaikutus pedagogisiin tavoitteisiin. Näin on ollut aikaisemmin, näin on nytkin. Viime vuosina on jouduttu tarkastelemaan nimenomaan sitä, onko perinteellisen kulttuurimme eri haarautumien painottaminen korkeimmassa opetuksessa sopuisoinnassa muuttuvien olojen asettamien vaatimusten kanssa.

Mitä moninaisimmissa yhteyksissä on kiinnitetty erikoista huomiota luonnontieteiden ja teknillisen opetuksen ja tutkimuksen osuuteen eri maiden kasvatusjärjestelmissä. Tämä on ollut pääaiheena useissa kansainvälisissä konferensseissa, asiasta vaihdetaan mielipiteitä lehtien palstoilla ja siitä julkaistaan kirjasia ja pidetään luentoja. Tämä kiinnostus on saanut virikettä määrätystä eriteltävissä olevista ilmiöistä, joista meille tuttuja ovat muiden muassa ydinenergian valjastaminen aluksi tuhon mutta pian myös hyödyn tuottajaksi ja elektroniikan liittäminen teollisuuden käyttämään automatisointiin. Viimeksi on niin sanottu sputnik-hysteria aiheuttanut läntisen maailman piirissä keskusteluja, joiden kohde, luonnontieteiden ja tekniikan korkeimman opetuksen asema eri maissa, on mitä mielenkiintoisin.

Mainitusta keskustelusta kantautuu meillekin viestejä, mutta me emme ole kuitenkaan ehkä tarpeeksi tietoisia niistä syistä, jotka ovat antaneet kysymyksen pohdinnalle hyvin vakavan sävyn. Minusta tuntuu siltä, että me jotka tiedämme varsin hyvin sen suuriarvoisen merkityksen, joka „vanhalla” kulttuurilla ja myös

sen yliopistollisella opetuksella on ollut kansamme sivistykseen ja valtiolliseen heräämiseen, voimme jäädä kehityksestä jälkeen, jos emme avoimin silmin seuraava sitä, mitä muualla tapahtuu. Yliopistojen ja korkeakoulujemme kehittämiseen olemme aina saaneet voimakkaita vaikutteita muista maista. Meidän on syytä olla valppaina myöskin nyt, kun meillä on Oulun yliopiston perustamisen yhteydessä tehty kauaskantoinen päätös teknillisen korkeimman opetuksen liittämisestä yliopistolliseen korkeakoulukasvatukseen ja kun tietoomme on tullut, että muitakin vastaavanlaisia suunnitelmia on valmisteltu.

Niistä kriittisistä keskusteluihin osaa ottaneista, joiden lausunnot saavat lukijan jopa hätkähtämään, mainitsen monien muiden joukosta englantilaiset C. P. Snow'n ja Sir Eric Ashby'n; heitä saanen käyttää oppainamme niinkin paljon, että kertaan heidän ajatuksiaan joskus lähteitani uudistuvasti mainitsemattakin.

Keskustelujen pääteemana on ollut se, onko yliopistojen ja korkeakoulujen piirissä kiinnitetty riittävää huomiota niihin vaatimuksiin, mitä 1700-luvun lopulla alkanut teollinen ja sitä yli sata vuotta myöhemmin seurannut tieteellinen vallankumous asettaa korkeimman opetuksen suuntaamiselle ja sen tavoitteiden mukauttamiselle muuttuneita olosuhteita vastaavaksi. Yksityiskohtaisemmin on esitetty huolestuneisuus siitä, että länsimaiset intellektuaaliset piirit ovat jakautuneet kahteen kulttuuriryhmään, joista toinen on saanut kirjallisen ja kielellisen opetuksen, toinen luonnontieteellisen, joko puhtaan tai sovelletun tieteellisen kasvatuksen. Näiden ryhmien välille on syntynyt kuilu, jota eivät myönteisyyden eikä ymmärtämyksen sillat pysty ylittämään. Snow kuvasi pari vuotta sitten kirjassaan „The Two Cultures and the Scientific Revolution” tilanteen olevan erikoisesti Isossa Britanniassa mutta myös koko länsimaissa maailmassa niin huonon, että „kahdeksi kulttuuriksi” jakautuneiden piirien välillä on kaikki yhteydenpito lakannut miltei kokonaan olemasta, ryhmien intellektuaaliset, moraaliset ja psykologiset ajattelutavat eroavat niin paljon toisistaan, että olotilaa on pidettävä traagillisena, koko lännen suurimpana kysymyksenä. Näin jyrkästi sanoo Snow, joka itse oli joutunut avaamaan silmänsä näkemään teollisuuden merkityksen hänen omien sanojensa mukaan liian myöhään.

Meidän on syytä palauttaa mieliin eräitä korkeimman opetuksen kehityshistorian merkkipaaluja erikoisesti sen osalta, miten luonnontieteiden ja matematiikan, sekä niitä soveltavan tekniikan opetus on tunkeutunut korkeimpaan yliopistolliseen kasvatukseen. Englanninkielisen science-käsitteen mukaisesti käytännöllisestä ryhmästä nimitystä tiede.

Englannissa 1700-luvun lopulla alkanut teollinen vallankumous ei vuosikymmeniin saanut tämän maan yliopisto-opetuksessa mitään muutoksia aikaan. Industrialismin läpimurto oli teollisuusjohtajien ja heidän itseoppineiden mestariensa varassa. Mitään „tieteellisyyden” tarvetta ei tässä kehityksessä kaivattu. Puolessa vuosisadassa Englanti kohosi Euroopan teolliseksi johtajamaaksi ym-

märtämättä itse edes suuren Newton'insa oppien merkitystä. Sen teki kuitenkin Ranska, jossa vallankumous oli kiihdyttänyt suuresti luonnontieteiden harrastusta. Ranska avasi ensimmäisenä tien tieteellisen työn pääsille teollisuuteen. Napoleonin keskittämisperiaatteiden mukaisesti syntyi École Polytechnique, josta tuli erillisten, yliopistoihin rinnastettavien teknillisten korkeakoulujen malli useissa maissa.

Mutta Ranskassa tapahtunut kehitys ja luonnontieteiden ja tekniikan kohottaminen kokeellisena tieteenä korkeimman opetuksen piiriin ei säteillyt vaikutuksiaan takaisin Englantiin, mutta kylläkin Saksaan. Siellä oli maaperä altis. Aluksi humanistien johtotähdeksi ottama käsite „Wissenschaft”, jonka kääntäminen sanalla „science” tai „tiede” ei peitä sanan koko sisältöä, oli saanut jalansijan myös luonnontieteellisessä opetuksessa ja tutkimuksessa. Siihen liittyvä ehdoton, yksinkertainen usko tietouden edistymiseen syrjäytti Saksan yliopistoissa samalla kuitenkin ajatuksen elämää varten opettamisesta. Kun samanaikaisesti, 1800-luvun alkupuolella, teollisen vallankumouksen vaikutukset ulotuivat Saksaan, ja kun insinöörien ja teknikoiden tarve tuli yhä suuremmaksi, oli perustettava useita alempia teknillisiä oppilaitoksia. Näiden yhä kasvava ja nopea taloudellinen merkitys ja niiden opetusmenetelmien muuttuminen samoin kuin yliopistoissa synnytti ajatuksen kaiken teknillisen opetuksen keskitämisestä näihin laitoksiin ja näiden korottamisesta teknillisinä korkeakouluina yliopistojen rinnalle. Teknillisten korkeakoulujen erottamiseen yliopistoista vaikutti myös se, että määrätietoinen, käytännöllisiin tavoitteisiin pyrkivä teknillinen opetus oli vierasta Saksan yliopistojen omaksumalle opiskeluvapauden ja oppilaan omavastuullisuuden periaatteelle. Yliopistojen piirissä tunnettiin vastenmielisyyttä teknillisen, määrättyyn ammattiin tähtäävän opetuksen rajoittuneisuutta kohtaan. Yliopistokurssien luonnetta ei haluttu määritellä eikä niitä rajoittaa hyötynäkökohtien perusteella. Yliopistojen piireissä oltiin silloin — ja ollaan edelleenkin — sitä mieltä, että yliopisto-oppilaan on saatava vain tieteellinen peruskoulutus suhteellisen leveällä pohjalla, ja hänen on tieteellisen kokemuksensa avulla ja perusmenetelmien halliten muokattava itsensä määrättyä ammattia varten. Tämä sopi huonosti saksalaisten uusien teknillisten korkeakoulujen menetelmiin. Niiden tarkoitus ei ollut idealistinen inhimillisen tiedonjonon tyydyttäminen maagillisen „Wissenschaft”-käsitteen avulla, vaan ne pyrkivät määrätietoisesti Englannin saavuttaman tuotannollisen etumatkan lyhentämiseen.

Saksalaista korkeimman opetuksen kahtiajakaisuutta on valitettu, kuten on vastustettu yleensäkin sen merkitsemää ylierikoistumisen henkeä. Kuitenkaan vastakohtaisuudet eivät ole saavuttaneet sitä kärkevyyttä, mitä on ilmennyt Englannissa.

Teollisen vallankumouksen aiheuttaman taloudellisen nousun ensimmäiset vuosikymmenet 1800-luvun puoliväliin saakka oli Iso-Britannia elänyt sen teknillisen taidon varassa, jota mekaanikkokouluissa annettiin. Yliopistoihin ja college'ihin, korkeimman opetuksen piiriin, ei tiede, science, saati sitä soveltava

tekniikka, ollut päässyt. Viisaimmat näkivät kuitenkin sen tavattoman vaaran, mikä mannermaalta käsin uhkasi Englannin saavuttamaa taloudellista asemaa. Myös saksalainen „Wissenschaft”-idea alkoi tunkea vaikutustaan yli Pohjanmeren.

Nämä voimat, saksalainen „Wissenschaft”-ajatus ja mannermaan teknillisen rynnistyksen kanssa kilpailuun tähtäävä hyötyperiaate, mursivat Isossa Britanniassa 1860-luvulla vihdoinkin sen ankaran vastustuksen, jonka linnoituksina yliopistot toimivat. Vastustus oli todella suuri, sillä teollisen vallankumouksen mukanaan tuoma lisääntynyt hyvinvointi oli enentänyt yliopistojen halua tuottaa vain sivistyneitä hallinnollisia virkamiehiä sekä emämaan että siirtomaapolitiikan tarpeisiin ja kasvattaa miehiä kulttuuria itseään varten, mutta ei taloudellisen nousun varsinaisen aiheuttajan, teollisuuden, käyttöön.

Tässä Iso-Britannian vanhoillisia yliopistoja vastaan tieteen ja tekniikan puolesta käydyssä taistelussa on mielenkiintoisia piirteitä. Mainitsin jo hyödyllisyysperiaatteen, mitä korostettiin voimakkaasti. J. A. Froude oli sanonut oppilailleen v. 1869 muun muassa suunnilleen näin: „Te ette voi oppia kaikkea, sillä tiedon kohteet ovat moninaistuneet niin, että lujimmallakaan tahdolla ei ole voimia pysyä niiden kaikkien tasolla. Teidän täytyy valita, ja ainoa järkevä valintaohje on tällöin hyödyllisyys. Se, mitä minä valitan nykyisen korkeimman opetuksemme suhteen, on niin suurten ponnistusten ja niin kallisarvoisten vuosien uhraaminen aineisiin, joilla ei ole mitään merkitystä elämässä”.

Mainitsin toisen, Saksasta tuotetun „Wissenschaft”-idean. Ranskassa oli ensimmäiseksi ymmärretty Newton'in merkitys, siellä oli luonnontieteellinen ajattelu tullut muotiin. Englannissa se oli jäänyt alemman keskiluokan harrastukseksi, sen ihmisryhmän, joka tekniikan ja teollisuuden edistymisessä näki omat mahdollisuutensa sosiaalisten olojensa parantamiseksi. Luonnontieteiden aliarvioiminen kuvastui esimerkiksi sanonnassa: „kirjallisuuden linnoitus on rakennettava yhteiskunnan yläluokkien ja tieteen linnoitus kansan keskiluokkien piiriin”. Tarvittiin todella Saksan taholta uhkaava vaara silmien avaamiseksi, ensiksi tieteen ja myöhemmin myös tekniikan vastahakoiseksi hyväksymiseksi yliopistojen perinteellisten „kulttuuriaineiden” joukkoon.

Vallitukset olivat lujat vanhimpien, arvokkaimpina pidettyjen yliopistojen, Oxford'in ja Cambridgen ympärillä. Niissä tunnettiin voimakkainta vastenmielisyyttä ryhtyä ohjaamaan yhteiskunnan keskiluokkaa tieteisiin, jotka soveltuivat teollisuuden käyttöön. Oli perustettava uusia korkeimpia oppilaitoksia, jotka olivat valmiit ottamaan luonnontieteet ja tekniikan oppiaineikseen ja joihin muillakin kuin ylimpien piirien pojilla oli mahdollisuus päästä.

On mielenkiintoista, että näiden uusien oppilaitosten muodoksi valittiin yliopisto ja ettei Saksan antaman esikuvan mukaan perustettu erillisiä teknillisiä korkeakouluja. Tähän vaikutti osaltaan se oppiriita, jota aikaisemmin oli käyty Saksassa tieteen — „Wissenschaft” — ja sivistyksen — „Bildung” — puolesta peistä taittaneiden miesten kesken, ja joka uusiutui Englannissa 1860-

luvulla humanistien ja tiedemiesten välillä. Sijoittamalla tieteen ja myöhemmin tiedettä soveltavan tekniikan opetus yliopistoihin, haluttiin varata tuleville johtaville tekniikan miehille tilaisuus vapaampaankin opiskeluun ainakin niin pitkälle, että he voisivat tuntea olevansa samanmittaisia humanistisia aineita opiskelevien kanssa. Asiaan vaikutti myös se, että mikäli tieteen ja tekniikan ei olisi sallittu saada sijaa yliopistoissa, olisi niiden olemassaolo ollut vaakalaudalla; jos taas humanistiset aineet olisi jätetty syrjään, katsottiin Englannissa oppilaitosten olevan arvottomia käyttämään yliopiston nimeä tai päästä — kuten Saksassa tapahtui — edes samaan arvoluokkaan yliopistojen kanssa.

Mielenkiintoista on myös se että Iso-Britannian uudet yliopistot perustettiin nimenomaisesti hyötynäkökohtien nojaan. Yhden syyn tähän, Saksan taholta uhanneen kilpailun vastustamisen, olen jo maininnut; toinen oli se että muuten olisi ollut vaikeata saada uusien laitosten rahoittajia — myöskin valtiota — ymmärtämään, miksi alemman keskiluokan täytyi yht'äkkiä ruveta saamaan opetusta laitoksissa, joissa myös oli tilaisuus päästä nauttimaan korkeimman kulttuurin hedelmistä. Kansakunnan saaman taloudellisen hyödyn korostaminen avasi tien uusien myös luonnontiedettä ja tekniikkaa opettavien yliopistojen synnylle. Ne alkoivat tuottaa tuiki tarpeellista työvoimaa teollisuuden käyttöön.

Vahvimpien vastustajien, Oxfordin ja Cambridgen, oli niidenkin vähitellen mukauduttava niin paljon, että ne ottivat kokeellisen tieteen opetuksensa osaksi hyväksymättä kuitenkaan hyötyperiaatetta. Näiden kahden yliopiston vaikutus on ollut niin suuri, että se tuntuu vahvana voimana myös uusien yliopistojen ajatustavassa. Englannin yliopistot ovat joutuneet näin haitallisen dualismin valtaan, toisaalta hyödyn tavoitteluun ja käytännön miehen kasvattamiseen, toisaalta klassillisen humanistin ja oppineen gentlemannin kouluttamiseen.

Ei ainoastaan Ashby, jonka esseetä „Technology and the Academics”, olen käyttänyt englantilaisten mielialojen pääasiallisena tulkitsijana, vaan monet muut hänen kanssaan pitävät tätä dualismia Englannin tämän hetken pulmista suurimpana. Oppinut kansanainees jakautuu kahteen ryhmään, joiden ymmärtämättömyys toisiaan kohtaan on suuri. Tiedettä ja tekniikkaa ollaan yliopistoissa pakotettuja sietämään, mutta niitä ei ole omaksuttu niin kuin tulisi tehdä. Humanistit ajattelevat sisimmässään, että perinteellinen kulttuuri — ja vain se — on kulttuuria ja menettelevät kuten luonnonlakien systemaattista järjestystä ei olisi olemassakaan. Niinkuin ei fyysikaalisen maailman tieteellinen selvitys olisi intellektuaalisessa syvyydessään, täydellisyydessään ja selvydessään ihmisälyn kaunein ja ihmeellisin kollektiivinen työ, kuten Snow on huolensa ilmaissut. Tekniikan edustajat puolestaan aliarvioivat perinnäisen kulttuurin merkitystä.

Erimielisyydet ja sanakiistat eivät kuitenkaan julkisuudessa aseta enää varsinaisesti humanismia ja tiedettä ja tekniikkaa vastakkain; tämän muotoisen taistelu on rauennut omaan mahdottomuuteensa. Vaikka tunnustetaankin, että humanismi toisaalta ja tiede ja tekniikka toisaalta eivät ole vastakohtaisuuksia,

vaikka ymmärretäänkin, että hedelmällisen vuorovaikutuksen tulisi vallita niiden välillä, kuohunta piilee kuitenkin pinnan alla. Viime vuosikymmenen aikana se on puhjennut esiin uudenasuisena: kaikkialla läntisessä maailmassa keskustellaan jopa kiivaasti siitä, mikä korkeimman opiskelun muoto, vapaat opinnot tai selvä erikoistuminen, on nykyiselle yhteiskunnalle oikeampi. Kiistan syy on edelleen sama, tieteellisen vallankumouksen vaatimat suuret etevien tiedemiesten ja insinöörien määrät; niiden tarve on toisen maailmansodan jälkeen kasvanut tavattomasti. Keskustelun kiivaudessa heijastelee myös se hermostuneisuus, jonka idän ja lännen välinen poliittinen jännitystila on synnyttänyt.

Mielipiteiden vaihto vapaan opiskelun ja erikoistumisen hyvistä ja huonoista puolista on saanut erilaisia muotoja eri maissa. Englannissa edellinen samaistetaan humanististen opintojen kanssa, kun taas erikoistumista pidetään tieteen ja tekniikan opiskelulle tunnusomaisena. Näin ymmärrettynä kysymyksen asettelu lähenee paljon sata vuotta sitten käydyn hyödyttömän oppiriidan luonnetta. Englannissa tunnetaan edelleen voimakkaana korkeimman opetuksen perinteellisten päämäärien vaikutus, eikä tieteellisen vallankumouksen ajatus tapaa ole vielä omaksuttu. Puhuttaessa tieteen ja tekniikan opiskelijan liiallisesta erikoistumisesta ja sen vaaroista ehkä ei tarpeeksi selvästi huomata, että klassillisen oppikoulun käynyt ylioppilas, joka valitsee myös yliopistossa humanistisen linjan, on erikoistuneempi kuin konsanaan luonnontieteitä tai tekniikkaa opiskeleva.

Yliopisto-opiskelun kahtiajakoisuutta on kuitenkin yritetty Englannissa tasoittaa. Yliopistollisiin alkuopintoihin on koetettu liittää yleisluontoisia aineita, jotka koskettelevat tasapuolisesti humanistisia, sosiaalisia tai luonnontieteellisiä aiheita. Teknillisissä tiedekunnissa on eräässä yliopistossa kokeilunomaisesti vaadittu oppilaita lukemaan määrääjain jokin uuteen kirjallisuuteen kuuluva teos, josta on myös luennoitu ja joka oppilaiden on kirjallisesti selostettava. Humanistisissa tiedekunnissa on pakolliseen opiskeluun liitetty jokin tieteen kurssi, esimerkiksi radioaktiivisuutta tai ydintekniikkaa käsittelevä, joka on suhteellisen suppea mutta riittävän syvällinen. Meillekin tuttua „studium generale”-luento-sarjaa on myös ehdotettu.

Mutta vähäiset ohjelmien muutokset, uusien kurssien lisäämiset ovat hyödyttömiä niin kauan kuin perinteellistä yliopistollista ajattelutapaa ei ole kokonaan muutettu. Tämä on Englannista kuuluvien hätähuutojen ydin. Tiede, luonnontiede ja tieteellinen ajattelu sai sijansa yliopistoissa ehkä sen vuoksi, että se on lähempänä muuta opiskelua kuin sovellettu tiede, tekniikka. Se on puhdasta, omaa asiaansa tutkivaa, puolueetonta ja tällaisena myös humanistille myös helpommin ymmärrettävää. Sovellettu tiede, niin myös tekniikka, on karkeasti määrättyyn päämäärään pyrkivää, tavoitteellista, mutta sellaisena se käsittelee asioita, jotka ovat mitä läheisimmin nykyajan ihmisen ja yhteiskunnan elinehtoihin liittyviä. Näin on myös tekniikan, kuten aikanaan tieteen, saatava oikea arvosijansa korkeimman opiskelun piirissä.

On merkittävää, että Saksassa, jossa teknillinen korkeakouluopetus annetaan pääasiallisesti omissa yliopistoista eroitetuissa oppilaitoksissa, jotka aikanaan ovat olleet meidänkin korkeakoulumme esikuvana, ristiriitoja ei ole havaittavissa ainakaan niin kärjistettyinä kuin Englannissa. Saksalaiset teknilliset korkeakoulut ovat hoitaneet tehtävänsä niin hyvin, että oleviin oloihin myös korkeimman opetuksen alalla ollaan tyytyväisiä.

Englannissa tunnetut epäkohdat, korkeimman opetuksen liiallinen erikoistuminen ja oppineimman kansanosan kahtiajako, eivät esiinny samanmuotoisina Pohjois-Amerikan Yhdysvalloissa. Mutta sielläkin on omat pulmansa ja vaikeutensa, jotka idän ja lännen välinen jännittyneisyys on tuonut esille. Luonteenomaista amerikkalaiselle korkeimmalle opetussysteemille on pyrkimys suurien massojen kasvattamiseen yleisen kansalaistietouden antamiseksi. Yhdysvalloille ominainen käsitys demokratiasta on estänyt yliopistoja ja korkeakouluja muuttumasta itsetarkoitukseksi, suljetuiksi laitoksiksi, jotka pyrkisivät tuottamaan muita ylempänä olevia huippukykyjä; heitä on oltava tarjolla, mutta heidän erottautumiseensa muusta joukosta ei pyritä.

Yhdysvalloissa vallitsee voimakkaasti teollinen ja tuotannollinen henki. Sen johdosta korkeimman opetuksenkin — ja nimenomaan teknillisen — tarkoituksena on tähdätä enemmän toimintaan kuin pelkän tiedon omaksumiseen. Tämä on johtanut siihen, että opetuslaitokset tavoitteidensa erilaisuuden vuoksi ovat toisistaan paljon eroavia. Yhdysvaltojen eri valtiot määräävät korkeakouluille yksityiskohtaisia ohjelmia, vain eräitä lisenssioituja ammatteja varten. Muuten sekä kansalliset että yksityiset oppilaitokset saavat vapaasti kehittää omia opetussuunnitelmiaan.

Tämä tavoitteiden vapaa valinta ja opetuslaitosten, niin meidän oppikoulujamme vastaavien kuin korkeakoulujenkin, erilaisuus on antanut arvostelun aihetta Yhdysvalloissa. Amerikkalaiset nuoret käyvät miltei kaikki 18:een ikävuoteensa saakka — tosin eri valtioissa eri määrin — oppikoulua, mutta opiskelu on luonteeltaan hyvin vapaata ja yleistä. Suuri osa — noin neljännes — korkeakouluikäisistä ryhtyy jatkamaan opiskeluaan jossakin maan paristatuhannesta yliopistosta tai collegesta, mutta opiskelu on ensimmäisten vuosien aikana edelleen suhteellisen vapaata ja valinnanvaraista. Vasta silloin kun opiskelija on päässyt tohtorintutkintoasteelle, opiskelun ankaruus ja määrätietoisuus huomattavasti kasvaa.

Tämä opiskelun suuri monimuotoisuus nähdään Yhdysvalloissa sinä epäkohtana, joka olisi poistettava, jotta yhä suurempi määrä opiskelijoista voisi antautua myös teknillistieteellisiä vaativimpia oppiaineita edellyttävälle aloille. Mahdollisuuksien lisääminen matematiikan ja luonnontieteiden opiskeluun jo oppikouluasteella on ensimmäinen niistä muutosvaatimuksista, joita yleisimmin esitetään. Näin halutaan nimenomaan luonnontieteet ja tekniikka tehdä aineryhmiksi, joiden vieroittavuutta ei alkuopiskelun yksipuolisuus tai puutteellisuus olisi haittaamassa. Yhdysvalloissakaan ei olla tyytyväisiä siihen tapaan, jolla

tämä maa on voinut vastata tieteellisen vallankumouksen asettamiin vaatimuksiin. Sen sijaan vanhoille Euroopan maille ominainen kahtiajakaisuus kulttuuri-käsitteiden arvostuksessa on Atlantin toisella puolella vieras kysymys.

Se maa, jonka tieteellisiin ja teknillisiin saavutuksiin vedoten tässä käsittelemäni kysymys korkeimman opetuksen suuntauksen tarkistamisesta on läntisissä maissa esitetty, on tietenkin Neuvostoliitto. Vaikka tämän maan ulkopuolelle ei kantaudukaan mahdollisten korkeinta opetusta koskevien erimielisyyksien pohdinnat niin vapaasti kuin lännestä päin, tiedämme asiasta jotakin. Positiivinen suhtautuminen tieteelliseen ja teknilliseen opetukseen kuuluu luonnostaan niihin realistisiin valtiojohtoisen tarkoituksenmukaisuuden sanelemiin päämääriin, joihin siellä pyritään. Yleinen käsitys lienee, että itäisessä valtaryhmittymässä jo nuorella iällä tapahtuvaa erikoistumista pidetään sinä avaimena, joka takaa hyviin teknillisiin tuloksiin pääsemisen. Näin ei ole asian laita. Neuvostoliiton oppikoulukasvatus, joka jonkinmuotoisena on kaikille pakollinen, ei ole niin erikoistunutta kuin useissa läntisissä maissa. Luonteenomaista sille on kuitenkin matematiikan ja luonnontieteiden suuri osuus ja opiskelun tiiviys ja määrätietoisuus. Erikoistuminen alkaa vasta yliopistoissa ja korkeakouluissa, joissa intensiivinen opetus suuntautuu määrätuille suppeille aloille, suppeammille kuin lännessä. Olemme usein joutuneet tapaamaan neuvostoliittolaisia eteviä tiedemiehiä ja teknillisiä asiantuntijoita, joiden erikoistiedot rajoittuvat hämmästyttävän ahtaalle alalle. Sitä olemme ehkä ihmetelleet, mutta samalla me ymmärrämme, että suuren maan tarjoamat mahdollisuudet sallivat jo korkeakouluasteella tapahtuvan pitkälle viedyn erikoistumisen.

Neuvostoliiton tieteellisen ja teknillisen korkeimman opetuksen laajuus ovat ehkä yhtä paljon kuin sen ansioksi lasketut saavutukset antaneet aiheutta tässä kuvaamiini akateemisiin keskusteluihin. Tiedetään, että Neuvostoliitossa valmistuu vuodessa noin 130 000 luonnontieteellisen korkeakoulu- ja insinööritutkinnon suorittanutta, vastaavan luvun ollessa Yhdysvalloissa 65 000 ja Isossa Britanniassa vain 16 000, ja lasketaan että Englanti valmistaa näitä miehiä ja naisia suhteellisesti ainoastaan yhden Neuvostoliiton kahta ja puolta kohden. Ei ole näin ollen ihmeellistä vaikka lännessä kysytäänkin kumpi valtaryhmittymistä on oikealla kumpi väärällä tiellä, sillä näin suuri ero näyttää viittaavan jommankumman puolen suorittamaan virhearviointiin.

Ei ole tarpeellista laajentaa tätä katsausta pitemmälle. On kuitenkin syytä lisävalaistuksen saamiseksi tarkastaa eräiden numeromainintojen avulla, mitä esitetyn kritiikin taakse piileytyy.

Kuulimme, että Isossa Britanniassa luonnontieteet ovat ensiksi löytäneet tiensä yliopistoihin, mutta tekniikkaa ei vielä arvostelijoiden mielestä ole riittävästi niissä omaksuttu. Tämän mielipiteen syy näkyy myös tilastonumeroissa, joista pieni esimerkki riittänee. Vuonna 1949 oli siellä luonnontieteitä ja matematiikkaa yliopistoissa opiskelevien määrä ollut noin 23 prosenttia kaikista,

mutta tekniikkaa luki vain vajaat 13 prosenttia. Vuonna 1958 luonnontieteitä opiskelevien luku oli kohonnut neljännekseen kaikista tekniikan osuuden jäädessä vain noin 15 prosenttiin. Näiden ryhmien suuruudet ovat muissa läntisissä Euroopan maissa nykyään yleensä päinvastaisessa järjestyksessä. Esimerkiksi Länsi-Saksassa, jossa vielä vuonna 1949 luonnontieteen ryhmä oli ollut jonkin verran tekniikkaa suurempi, tekniikan osuuden kasvu opiskelutilastoissa on seuraavan kymmenen vuoden aikana ollut tavaton, numerollisesti yli 90 prosenttia, ja sen suuruus on kohonnut 20 prosenttiin luonnontieteiden jäädessä pari prosenttia pienemmäksi ryhmäksi.

Vertailun vuoksi mainittakoon että Pohjoismaissa luonnontieteiden ja matematiikan sekä tekniikan opiskelijoiden ryhmä on pysytellyt viime aikoina suuruussuhteeltaan noin kolmanneksena kaikista opiskelijoista, ja luonnontieteiden ja tekniikan osuudet ovat olleet suunnilleen yhtä suuria. Tämän hetkisestä suuntauksesta on vaikeata sanoa mitään varmaa, sillä kaikki Pohjoismaiset korkeakoulut ovat parhaillaan toteuttamassa suuria laajennustöitä. Uusien oppilaitosten mitoittamisella tulee pyrkijöiden jatkuvan tulvan vallitessa olemaan tärkeä osuus eri opiskelijaryhmien tuleviin suuruuksiin.

Tässä mielessä on syytä mainita eräs esimerkki. Ruotsissa on vuoden 1955 yliopistoselvityksessä — se valmistui vuoden 1959 lopulla — laskettu, että luonnontieteen, matematiikan ja tekniikan opiskelijoiden yhteistä osuutta tulisi lisätä nykyisestä noin 30 prosentista vuoteen 1970 mennessä noin 45 prosenttiin, mutta samalla niin että luonnontieteen ylioppilaiden määrä ylittäisi 25 prosenttia tekniikan opiskelijoiden jäädessä noin 20 prosenttiin kaikista. Yhteisprosenttiluku on suurempi kuin Isossa Britanniassa, se on jopa suurempi kuin missään Länsi-Euroopassa nykyään. Voidaan kysyä, millä perusteilla Ruotsissa on päädytty näin suureen matemaattis-luonnontieteellisten tiedekuntien laajentamiseen teknillisten osastojen jäädessä niitä pienemmiksi. Pyrkimykset Englannissa, kuten olemme nähneet, ovat toiset, vaikka yhteissuuntaus onkin sama; siellä halutaan korostaa nimenomaan teknillisten aineiden ja osastojen lisäämisen tarvetta, ja sitä, että näiden opetus ei saisi jäädä perinteellisen yliopistolaisen ajattelutavan häiritsemäksi. Ruotsin suunnitelmille on tietenkin perustelut olemassa. Yksi niistä lienee se, että on tehty määrättyjä opintosuunnitelmia koskevia muutosehdotuksia, joiden johdosta eri tieteenryhmien välinen suuruusero vähenee. Pääasia on siinä, miten kummankin linjan opetus on järjestetty tapahtuvaksi, ja miten hyvin opetus-ohjelmat täyttävät sen vaatimuksen, että niiden avulla voidaan kouluttaa ylimmän opin saaneita henkilöitä, joilla on samalla riittävän realistinen näkemys tämän opin soveltamisesta elävään, uutta luovaan tuotantoelämään.

Näin olemme palanneet siihen pääkysymykseen, jota olen halunnut tällä katsauksellani korkeakoulujen nykyhetken suuntautumista koskeviin erimielisyyksiin ja keskusteluihin valotella. Olen jättänyt meidän korkeakoulukysymyksemme katsaukseni ulkopuolelle. Niiden käsitteleminen olisi mitä ajankohtaisinta. Nii-

hin tässä avajaispuheessani kajoamatta tyydyn korostamaan eräitä esitykseni sisältämiä historiallisia tosiasioita.

Luonnontieteiden ja tekniikan opetuksen vieminen yliopistolliseen ilmapii-riin ei ole johtanut siihen eri ammattikuntien väliseen tasoitukseen, johon aika-naan pyrittiin. Päinvastoin on nimenomaan Isossa Britanniassa havaittavissa hyvin suuri juopa perinteellisen yliopistollisen kasvatuksen saaneen ja tieteellis-teknillisen henkilön välillä. Yliopistot ovat toimineet jarruttavana tekijänä aika-naan tieteen ja nyt erikoisesti tekniikan hyväksymiselle nykyajan kulttuurin osaksi. Tiede, luonnontiede, on tosin omaksuttu, mutta senkin harrastaminen osoittaa taipumusta jäädä tieteeksi tieteen vuoksi. Määrätietoisesti käytännön sovellutuksiin pyrkivä tekniikka on jäänyt yliopistojen ja niiden professorikun-tien vieroksumaksi. Liialliseen erikoistumiseen vaikuttaa osaltaan se, että oppi-las joutuu jo lapsena, oppikoulua hänelle valittaessa, saamaan kovin yksipuoli-sen kasvatuksen, joka jatkuu yliopistoissa. Sillanrakentajia humanismin ja tek-nillisen tieteen välillä kaivataan edelleen.

Tekniikan opettaminen Saksassa omissa korkeakouluissa on vienyt hyviin tuloksiin. Epäilykset siitä, että tällä tavalla oppinut kansanosa jaettaisiin kahteen toisilleen vieraaseen ryhmään, eivät ole osoittautuneet oikeiksi. Tiede ja tek-niikka ovat voineet hyvin menestyä nykyisen järjestelmän puitteissa, eikä sitä ole tarkoitus muuttaa. Luonnontieteet ovat säilyttäneet päämaailinaan tekevän, tuot-tavan ja uutta luovan yhteiskunnan tarpeiden palvelemisen.

Oppikouluopetus, jota Englannissa pidetään liiaksi erikoistuneena, on taasen Yhdysvalloissa kovin vapaata ja hajanaista. Korkeakouluasteelle jää liiaksi teh-täviä ja oppilaan osalta valinnanvara jatko-opintojen suhteen kapenee. Perus-teellinen syventyminen teknillistieteellisiin opintoihin siirtyy liian korkeiden oppiarvojen kohdalle. Kysymys Yhdysvalloissa ei koske teknillistieteellisen ajat-telutavan lisäämistä, vaan mahdollisuuksien luomista entistä useammille valita korkeakouluissa tämä ala omakseen.

Vaikka meillä Pohjoismaissa, joiden korkeakoulukasvatus on hyvin saman-kaltaista, ei esiinnykään vastaavia kysymyksiä tässä esittämäni kaltaisena, herät-tää käynnissä oleva keskustelu paljon mietteitä. Meidän maamme yliopistot ja korkeakoulut ovat parhaillaan laajenemassa, entisiä suurennetaan ja uusia on suunniteltu ja suunnitellaan. Meidän vähäiset mahdollisuutemme tieteellisen työn suorittamiseksi myöskin valtion tuen varassa ovat parantumassa uusien tieteellisten toimikuntien perustamisen johdosta. Kaikki tämä — ja erikoisesti se vaara, että teknillinen korkein opetus voisi jäädä alistettuun asemaan yli-opistomuotoisissa oppilaitoksissa — antaa aihetta ajatella, olemmeko me nähneet oikein ne vaatimukset, jotka nykyinen elävä ja — niinkuin tuhannesti on sa-nottu — muuttuva yhteiskuntamme asettaa sille, että luonnontieteet ja tek-niikka omaksuttaisiin kulttuurimme elimelliseksi osaksi.

Meidän nykyinen maailmamme on ihmiskunnan kehityshistorian tulos. Pää-kysymyksemme on tänään niinkuin se on ollut aina saada ihminen muokkaa-

maan elinympäristönsä sekä henkisten että materiaalistien tarpeidensa mukaisesti ja saada ihminen itse siihen hyvin sopeutumaan. Tämän tehtävän suorittaminen on teknillistynyttä humanismia, jonka piirissä ei minkään oppiriitojen pitäisi saada vallita.

Lopetan julistaen teknillisen korkeakoulun uuden lukuvuoden avatuksi ja toivottaen sen kaikille opettajille ja oppilaille tuloksekasta ja menestyksellistä opiskelukautta.

Veikko Kalervo Noponen

24. 3. 1896—9. 12. 1961.

Vuoden 1961 ollessa lopullaan saapui viesti, että teknillisen korkeakoulun talousoikeuden professori Veikko Kalervo Noponen oli kesken työkauden poistunut keskuudestamme.

Veikko Kalervo Noponen syntyi Helsingissä 24. maaliskuuta 1896. Tullessaan ylioppilaaksi Suomalaisesta Normaalilyseosta 1915 hän suoritti filosofian kandidaatin tutkinnon 1917 sekä molempien oikeuksien kandidaatin tutkinnon 1921. Varatuomarin arvon hän sai 1924. Hän toimi vuosikymmenen ajan oikeuslaitoksen ja valtionhallinnon eri tehtävissä jatkaen samanaikaisesti tieteisopillisia tutkimuksiaan. Vuonna 1931 hän 35-vuotiaana sai molempien oikeuksien tohtorin arvon. Hänet nimitettiin 17. marraskuuta 1932 teknillisen korkeakoulun talousoikeuden professoriksi, jossa virassa hän oli kuolemaansa saakka.

Jouduttuaan talousoikeuden vasta perustetun professorinviran ensimmäiseksi haltijaksi professori Noposen tehtävänä oli hahmotella se iuris prudentian olemainen osa, jonka tuntemus oli maan korkeakouluinsinööreille tärkeintä. Professori Noposen lähes kolme vuosikymmentä kestäneestä opetustyöstä pääsivät osalliseksi lähes kaikki korkeakoulun osastot. Professori Noposen selkeä ja pelkistettyyn muotoon saatettu opetusmetodi on merkinnyt nykyiselle insinöörikunnallemme perehtymistä Suomen oikeus- ja yhteiskuntajärjestykseen siinä laajuudessa kuin se on ollut tarpeen ja mahdollista varsinaisten ammattiaineiden opintojen ohella.

Maa- ja vesilainsäädäntö sekä niihin liittyvät kysymykset olivat kuitenkin professori Noposen varsinaisen tutkimustyön kohteena. Näiltä aloilta hän on julkaissut useimmat tutkimuksensa. Niinpä hän oli laatinut 1926 ehdotuksen uudeksi vesioikeuslaiksi. Niinikään hänen väitöskirjansa „Oikeudesta ryhtyä liikennettä ja voimansiirtoa tarkoitaviin rakennustoimiin naapurin maalla” liittyy talousoikeuden piiriin. Myös tielainsäädännön uudistustyössä hän oli mukana ja laati 1946 laajan selvityksen yksityisiä teitä koskevasta erikoislainsäädännöstä ja siihen liittyvistä oikeudellisista ja lainsäädännöllisistä kysymyksistä.

Kun teknillisen korkeakoulun ja valtion teknillisen tutkimuslaitoksen oikeudellisen ja hallinnollisen aseman järjestäminen edellytti lainsäädännöllisiä muutoksia, oli varsin luonnollista, että professori Noponen asetti asiantuntemuksensa korkeakoulun käytettäväksi. Hän on mm. laatinut ehdotuksen asetukseksi teknillisestä korkeakoulusta, korkeakoulun tutkintosäännöksi sekä laiksi ja asetukseksi valtion teknillisestä tutkimuslaitoksesta.

Ken lähemmin oppi tuntemaan professori Noposen ihmisenä, saattoi havaita, että hänessä oli tinkimättömästi oikeudenmukaisuuteen pyrkivän juristin ja tiedemiehen ohessa herkkä taiteellinen mieli. Nimenomaan kuvaamataiteet ja runous olivat hänen omintaansa. Hän ei kuitenkaan tyytynyt vain toisten töiden nauttimiseen vaan oli varsinkin aiemmin myös itse aktiivinen luomisvoimainen taiteilija. Hänelle oli leimaa antava varma värien käyttö sekä toisaalta klassillisen runouden heijastama erehtymätön rytmitaju.

*Quis scit an adiciant hodiernae crastina summae
tempora di superi.*

Toivo Reijo Vähäkallio

28. 7. 1888—6. 2. 1962.

Helmikuun 6 päivänä 1962 kuoli Helsingissä täysinpalvellut professori Toivo Reijo Vähäkallio 73 vuoden ikäisenä. Hän toimi korkeakoulussa viimeksi huoneenrakennustekniikan professorinviran ensimmäisenä haltijana vuosina 1945—1954.

T. R. Vähäkallio oli syntynyt vuonna 1888 Helsingissä, päässyt ylioppilaaksi 1907 sekä valmistunut insinööriksi 1913. Työskenneltyään aluksi konstruktöörinä hän siirtyi Rautatiehallituksen palvelukseen 1914. Sieltä hän sillanrakennustoimiston johtajan virasta vuonna 1925 tuli korkeakouluun, jossa hän sitten suoritti pääosan elämäntehtävästään. Hän toimi vuoteen 1935 saakka rakennusinsinööriosastossa graafisen statiikan ja insinööritieteitten lehtorina sekä sen jälkeen vuoteen 1945 saakka arkkitehtiosastossa rakennetekniikan ja insinööritieteitten lehtorina. Viimeksi mainittuna vuonna T. R. Vähäkallio nimitettiin rakennusinsinööriosastoon vasta perustetun huoneenrakennustekniikan professorin viran haltijaksi. Tältä paikalta hän jäi eläkkeelle vuonna 1954.

Päätoimensa ohella prof. Vähäkallio toimi vuosikymmenien ajan neuvottelevana insinöörinä laatien konstruktiopiirustuksia lukuisiin tehdas-, silta- ja asuinrakennuksiin. Lisäksi hän toimi useiden puolustuslaitoksen asettamien komiteain ja toimikuntien puheenjohtajana tai jäsenenä. Erityisesti on mainittava hänen toimintansa vuosina 1934—1942 valtion lentokonetehtaan ja tykki-

tehtaan rakennuspäällikkönä sekä puolustuslaitoksen perushankintaohjelman johtavana rakennusinsinöörinä. Helsingin kaupungin yleisten töiden lautakunnan jäsenenä prof. Vähäkallio oli yhtäjaksoisesti ajan 1931—1944.

Prof. Vähäkallion lähes kolme vuosikymmentä kestänyt opettajatoiminta sekä rakennusinsinööri- että arkkitehtiosastoissa antoi suuren panoksen nykyisen rakennusinsinööri- ja arkkitehtikunnan koulutukseen. Hänen monipuolinen kokemuksensa sekä konstruktöörinä että rakennuspäällikkönä tuli täten lukuisien opiskelijavuosisluokkien hyväksi. Hänen luentonsa ja harjoitustuntinsa olivat selkeitä ja perusteellisen asiantuntemuksen kirkastamia. Hänen vaatimuksenaan oli aina korkealaatuinen suunnittelu ja rakentaminen sekä rakennusalan kehityksen tarkka seuraaminen. Talonrakennustekniikan opetus korkeakoulussa sai kauan olla prof. Vähäkallion asiaatuntevassa ja turvallisessa johdossa. Sen vaikutus tuntuu vielä pitkään maamme rakennusinsinööri- ja arkkitehtikunnan jokapäiväisessä työskentelyssä. Prof. Vähäkallion poismeno merkitsee viime vuosikymmenien aikana toimineen erään huomattavimman rakennusinsinöörimme menetystä.

Hjalmar Viktor Brotherus

24. 11. 1885—25. 7. 1962.

Viime heinäkuun 25 päivänä kuoli teknillisen korkeakoulun täysinpalvellut fysiikan professori Hjalmar Viktor Brotherus. Hän syntyi Helsingissä 1885, tuli ylioppilaaksi Helsingin suomalaisesta yhteiskoulusta 1904 ja suoritti filosofian kandidaatin tutkinnon 1909 sovellettu fysiikka pääaineenaan. Sen jälkeen hän jatkoi opintojaan Göttingenissä ja suoritti filosofian lisensiaatin tutkinnon 1913 ja vihittiin filosofian tohtoriksi 1914. V. 1912—1916 hän toimi meteorologisen keskuslaitoksen Ilmalan leija-aseman johtajana ja 1916—1922 vakaustarkastajana. Teknillisessä korkeakoulussa hän oli toiminut ylimääräisenä fysiikan lehtorina eri ajanjaksoina vuodesta 1914 alkaen, ja v. 1922 hänet nimitettiin teknillisen korkeakoulun fysiikan professoriksi, mistä virasta hän erosi täysinpalvelleena 1954. Hän oli korkeakoulun vararehtorina 1928—1937 ja rehtorina 1937—1940 ja toimi yleisen osaston johtajana viimemainittua kolmivuotiskautta lukuunottamatta 1922—1954. Hänen tieteellinen tutkimustyönsä kohdistui sähkö- ja valo-oppiin sekä meteorologiaan.

Professori Brotherus osallistui monella tavalla omaan alaansa ja maan tieteelliseen elämään yleensä liittyvään organisatooriseen ja hallinnolliseen toimintaan ollen lukuisissa luottamustehtävissä. Hän oli m.m. valtion tieteellisen keskuslautakunnan jäsen 1937—1949 ja sen jälkeen tieteellisen keskustoimikunnan

ja valtion luonnontieteellisen toimikunnan jäsen, Suomen kansallisen fysiikan toimikunnan puheenjohtaja hän oli vuodesta 1947. Hän oli Suomalaisen Tiedekatemian varsinainen jäsen vuodesta 1926 ja Suomen Tiedeseuran jäsen vuodesta 1931. Helsingin yliopiston sovelletun fysiikan dosentiksi hän tuli 1916 toimien tässä tehtävässä vuoteen 1947 asti; (v. 1939 aineen nimitys muuttui fysiikaksi). V. 1929 hän sai Riian yliopiston insinööritieteiden kunniatohtorin arvon ja v. 1954 teknillisen korkeakoulun kunniatohtorin arvon. Hän oli Suomen Fysikkoseuran kunniajäsen.

Se työ, minkä professori Brotherus pitkänä toimikautena suoritti teknillisen korkeakoulun hyväksi oli erittäin merkityksellinen. Hänen edustamansa tieteen ja oppiaineen merkitys erikoisesti teknillisen korkeakoulun toimialalla tuli yhä suuremmaksi, ja hän huolehti siitä, että sen asema korkeakoulun opetuksessa vastaavasti tehostui. Hän oli aloitteentekijänä siinä työssä, joka johti teknillisen fysiikan osaston perustamiseen. Varsinaisen opetustyönsä lisäksi hän joutui keskeisellä tavalla vaikuttamaan korkeakoulun kehitykseen, sekä opetustoiminnan että hallinnon alalla. Hänen monipuolinen lahjakkuutensa, hänen tinkimätön velvollisuudentuntonsa, hänen henkilökohtainen vaatimattomuutensa ja hänen luonteensa jalous säilyvät hänen oppilaidensa ja ennen kaikkea hänen virkatoveriensä muistissa.

Rolf Helmer Roschier

10. 1. 1891—17. 8. 1962

Teknillisen korkeakoulun puun kemiallisen teknologian professori emeritus Rolf Helmer Roschier kuoli Helsingissä elokuun 17 päivänä 1962.

Prof. Roschier oli syntynyt Ilmajoella tammikuun 10 päivänä 1891, tullut ylioppilaaksi Vaasan suomalaisesta reaalilyseosta vuonna 1909 ja valmistunut diplomi-insinööriksi teknillisen korkeakoulun kemian osastolta vuonna 1914. Tekniikan tohtorin tutkinnon hän oli suorittanut vuonna 1918. Hän oli tehnyt opintomatkoja useisiin Euroopan maihin, matkallaan 1926 hän työskenteli useiden kuukausien ajan Dresdenin teknillisen korkeakoulun kolloidikemiallisessa laboratoriossa.

Väitöskirjaansa valmistellessaan ja sen jälkeen vuosina 1914—19 Roschier toimi assistenttina korkeakoulussa sekä osan tästä ajasta myös kemian osaston notaarina. Vuonna 1919 hänet kutsuttiin Kymin Oy:n keskuslaboratorion johtajaksi, josta hän vuonna 1938 siirtyi professoriksi korkeakouluun. Puunjalostusosaston tultua perustetuksi vuonna 1941 hänet valittiin sen johtajaksi, jona hän toimi aina eläkkeelle siirtymiseensä 1959 asti. Useista hänen professorikau-

tensa korkeakouluun ja teollisuuteen liittyvistä tehtävistään mainittakoon vain hänen jäsenyytensä Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen hallituksessa vuodesta 1942 lähtien sekä hänen toimimisensa Kauppa- ja Teollisuusministeriön vt. osastopäällikkönä 1943—45 ja Typpi Oy:n toimitusjohtajana 1945—47.

Ensimmäiset Roschierin tutkimusaiheet käsittelivät terpeenikemiaa, fenkeenien rakennetta. Johtaessaan Kymin Oy:n keskuslaboratoriota hän selvitteli useita selluloosa- ja paperiteollisuuteen liittyviä perusprobleemoja. Kansainvälisesti tunnetuimpia ovat hänen paperinliimauksen teoriaa käsittelevät tutkimuksensa sekä hänen kehittämänsä selluloosan kovuusasteen määrittämis menetelmä, „Roschierin luku”, joka vieläkin on käytössä joissakin tehtaissa Keski-Euroopassa. Professorikauden tärkeimmät tutkimukset koskivat selluloosan ja raskaiden metallien hydroksidien muodostamia yhdisteitä sekä selluloosan lyhytkuitujaetta. Hän on myös kirjoittanut selluloosaa koskevat osat Suomen Paperi-Insinöörien Yhdistyksen kustantamaan „Hiokkeen ja selluloosan valmistus”-nimiseen teokseen.

Professori Roschier tähdensi opetustyössään erityisesti teknillisten prosessien pohjana olevien luonnontieteiden merkitystä. Hän korosti myös korkeakoulun tehtävää tieteellisessä perustutkimuksessa. Hänen johtamassaan puukemian laboratoriossa kehittyikin hänen aikanaan vilkas puukemiallinen tutkimustyö. Luennoitsijana hän oli vakaa ja rauhallinen sävyttäen esitystään usein hiljaisella huumorilla. Tiedemiehenä hän oli arvostettu laajalti maamme rajojen ulkopuolella. Hänen tutkimuksilleen oli ominaista perusteellisuus ja laajan kokeellisen aineiston käyttäminen, joista hän ei koskaan tehnyt johtopäätöksiä hätiköiden.

Professori Roschier oli useiden tieteellisten seurojen jäsen, näiden joukossa Suomalainen Tiedeakatemia sekä Teknillisten tieteiden akatemia. Kunniajäsenenä hän oli Suomalaisten Kemistien Seurassa sekä Suomen ja vastaavien Ruotsin ja Norjan Paperi-Insinöörien yhdistyksissä.

Johan Edvard Paatela

27. 2. 1886—30. 5. 1962

Professori Johan (Jussi) Edvard Paatelan elämän kaareen sisältyy oloisamme harvinaisen monipuolisia saavutuksia: menestyksellinen opettajan ja kasvattajan tehtävä, luovan arkkitehdin suurimittainen tuotanto, yleisesti tunnetun auktoriteetin alansa kehitystä ohjaava toiminta.

Suoritettuaan v. 1911 arvolauseella „oivallisesti” diplomiarkkitehdin tutkinnon teknillisessä korkeakoulussa arkkitehti Paatela hoiti Tampereen teknillisessä oppilaitoksessa monessa eri aineessa alaansa kuuluvaa opetusta aina vuoteen 1918 asti. Opetuksensa teknillisessä korkeakoulussa hän aloitti vv. 1912—

1914 arkkitehtuurin assistentin ominaisuudessa, jatkaen pitkää opettajauraansa tässä oppilaitoksessa uudelleen v:sta 1921 lähtien ensin assistenttina, sitten rakennusopin väliaikaisena ja vuodesta 1923 vakinaisena lehtorina, vuonna 1930 väliaikaisena rakennuskonstruktio-opin professorina sekä syyskuusta 1930 lähtien rakennusopin vakinaisena professorina, mitä virkaa hän hoiti eläkkeelle siirtymiseensä asti eli vuoteen 1949. Professorikautenaan Jussi Paatela toimi korkeakoulun vararehtorina v. 1940—43 sekä rehtorina 1943—46.

Opettajana professori Paatela oli erittäin pidetty. Syvälliset ja monilla ulkomaisilla opinto- ja tutkimusmatkoilla täydennetyt tiedot ynnä poikkeuksellisen suuri kokemus rakentamisen laajalla alueella kuvastuivat hänen selkeässä ja johdonmukaisessa opetuksessaan. Suurilukuinen nuorempien arkkitehtien ikäpolvi sai häneltä varman pohjan myöhemmälle toiminnalleen.

Ammattikuntansa eturivin miehenä sai Jussi Paatela jo varhaisessa vaiheessa hoidettavakseen lukuisia luottamus- ja asiantuntijatehtäviä. Erikoisesti on mainittava maa- ja metsätalouden, sairaalatoimen ja siihen liittyvien koulutus- ja rakentamissuunnitelmien piiriin kuuluvat asiantuntijatehtävät, toiminta erilaisen arkkitehtuurikilpailujen palkintotuomarina sekä Suomen Arkkitehtiliiton lottamusasemissa, mm. v. 1932—33 mainitun liiton puheenjohtajana.

Professori Jussi Paatelan luova arkkitehtitoiminta on sekín harvinaisen mitava. Hänen käsialaansa ovat mm. monet maamme tunnetuimmista julkisista rakennuksista, useat niistä suunnittelukilpailuissa saavutettujen voittojen tuloksia. Huomattavimpien joukossa on liike-, pankki- ja hallintorakennuksia, sairaaloita ja parantoloita, yliopisto-opetusta palvelevia laitoksia, esimerkkejä, jotka osoittavat tekijänsä monipuolista kykyä.

Professori Jussi Paatelan nimi liittyy merkittävällä tavalla lähes puolivuosisataiseen jaksoon maan arkkitehtuurin kehityksessä ja rakentajapolvien koulutus- ja kasvatustyössä.

II. Hallitus ja hallinto

Neuvottelukunta

Syyskuun 1 päivänä 1961 alkaneeksi kolmivuotiskaudeksi kauppa- ja teollisuusministeriö kutsui kesäkuun 1 päivänä 1961 korkeakoulun neuvottelukunnan puheenjohtajaksi vuorineuvos *Petri Baldur Brykin*, varapuheenjohtajaksi vuorineuvos *Paavo Mikko Honkajuuren* sekä jäseniksi akateemikko *Hugo Alvar Henrik Aallon*, vuorineuvos *Gunnar Robert Hernbergin*, vuorineuvos *Aarne Valentin Härkösen*, toimitusjohtaja *Kustaa Aulis Ferdinand Junttilan*, teknillisen johtajan *Alarik Mettälän*, pääjohtaja *Viljo Niskasén*, toimitusjohtaja *Axel Veikko Axelssonin* ja vuorineuvos *Tauno Uolevi Raaden*. Neuvottelukunnan sihteerinä on toiminut diplomi-insinööri *Matti Kaario*.

Opettajaneuvosto

Opettajaneuvosto, jonka puheenjohtajana on rehtori ja jäsenenä kaikki korkeakoulun professorit, on kokoontunut 15 kertaa. Opettajaneuvostoon ovat kuuluneet seuraavat professorit: *Veikko Kalervo Noponen* (9. 12. 1961 saakka), *Sten Einar Stenij*, *Martti Johannes Paavola*, *Arvo Albin Johannes Ylinen*, *Urho Jyry Kullervo Tikka*, *Jaakko Jubani Rahola*, *Pentti Veikko Kaitera*, *Jaarli Johannes Jauhiainen*, *Eino Markus Niini*, *Erkki Aukusti Laurila*, *Jorma Olavi Serlachius*, *Kauko Nestor Järvinen*, *Kurt Heikki Olavi Erämetsä*, *Risto Tapani Hukki*, *Kaarlo Ståhlberg* (14. 9. 1961 saakka), *Veikko Pentti Johannes Laasonen* (1. 12. 1961 saakka ja 1. 7. 1962 lukien), *Matti Haakon August Tikkanen*, *Tauno Olavi Pyökäri*, *Reino Antero Hirvonen*, *Tauno Erkki Häyrynen*, *Veli Antero Pernaja*, *Jaakko Robert Wuolijoki*, *Ohjo Antero Kaarle Oksala*, *Karl Vilhelm Helenelund*, *Per-Holger Ferdinand Sahlberg*, *Heikki Malakias Miekkoja*, *Torsti Rafael Verkkola*, *Gustaf Arthur Nyman*, *Arvid Konstantin Wiiala*, *Viljo Nikolai Kuuskoski*, *Nils-Erik Wickberg*, *Bruuno Kivisalo*, *Hans Georg Blomberg*, *Erkki Voipio*, *Pekka Antti Olavi Jauho*, *Unto Kalervo Korhonen*, *Aimo Kustaa Mikkola*, *Henrik Karl Johan Ryti*, *Yrjö Aulis Uramo Blomstedt*, *Kalervo Johannes Savolainen*, *Pekka Kivalo*, *Viljo Veli Castrén*, *Jaakko Olavi Murto*, *Olavi Johannes Harva*, *Reino Sakari Halonen*, *Esko Sakari Suhonen*, *Martti Olavi (Olli) Kivinen*, *Veikko Vihtori Linnaluoto*, *Eero Mikael Kivimaa*, *Osmo Veijo Jaskari* (1. 2. 1962 lukien), *Martti Eelis Tiuri* (1. 8. 1962 lukien).

Rehtori ja vararehtori

Korkeakoulun rehtorina on lukuvuonna 1961—1962 ollut professori *Jaakko Jubani Rahola* ja vararehtorina professori *Erkki Aukusti Laurila*.

Hallintokollegi, osastonjohtajat ja osastokollegit

Hallintokollegi, jonka muodostavat rehtori puheenjohtajana, vararehtori ja osastonjohtajat, on kokoontunut 29 kertaa.

Yleisen osaston johtajana on ollut professori *Sten Einar Stenij*. Osastokollegi, jonka muodostavat osaston professorit ja apulaisprofessorit sekä näitä virkoja hoitamaan määrättyt henkilöt ynnä muut kollegin jäseniksi määrättyt osaston opettajat, on kokoontunut 8 kertaa.

Teknillisen fysiikan osaston johtajana on ollut professori *Pekka Antti Olavi Jauho*. Osastokollegi on kokoontunut 20 kertaa.

Rakennusinsinööriosaston johtajana on ollut professori *Viljo Nikolai Kuuskoski*. Osastokollegi on kokoontunut 40 kertaa.

Koneinsinööriosaston johtajana on ollut professori *Eino Markus Niini* kesäkuun 30 päivään 1962 saakka ja professori *Torsti Rafael Verkkola* heinäkuun 1 päivästä 1962 lukien. Osastokollegi on kokoontunut 27 kertaa.

Sähkötekniillisen osaston johtajana on ollut professori *Hans Georg Blomberg* kesäkuun 30 päivään 1962 saakka ja professori *Erkki Voipio* heinäkuun 1 päivästä 1962 lukien. Osastokollegi on kokoontunut 24 kertaa.

Puunjalostusosaston johtajana on ollut professori *Jaakko Olavi Murto* kesäkuun 30 päivään 1962 saakka ja professori *Eero Mikael Kivimaa* heinäkuun 1 päivästä 1962 lukien. Osastokollegi on kokoontunut 19 kertaa.

Kemianosaston johtajana on ollut professori *Gustaf Arthur Nyman* kesäkuun 30 päivään 1962 saakka ja professori *Pekka Kivalo* heinäkuun 1 päivästä 1962 lukien. Osastokollegi on kokoontunut 18 kertaa.

Vuoriteollisuusosaston johtajana on ollut professori *Heikki Malakias Miekkoja*. Osastokollegi on kokoontunut 17 kertaa.

Maanmittausosaston johtajana on ollut professori *Reino Sakari Halonen*. Osastokollegi on kokoontunut 19 kertaa.

Arkkitehtiosaston johtajana on ollut professori *Veli Antero Pernaja*. Osastokollegi on kokoontunut 17 kertaa.

Osakuntien inspektorit

Suomenkielisen osakunnan inspektorina on ollut professori *Arvo Ylinen*.

Ruotsinkielisen osakunnan inspektorina on ollut professori *Per-Holger Sahlberg*.

Kanslia

Korkeakoulun sihteerinä on ollut lainopin kandidaatti *Martti Yrjö Olavi Liesto*. Korkeakoulun taloudenhoitajana on ollut varatuomari *Yrjö Vilhelm Tornivuori* huhtikuun 30 päivään 1962 saakka, jolloin siirtyi eläkkeelle. Taloudenhoitajan virkaa on toukokuun 1 päivästä 1962 lukien hoitanut lainopin kandidaatti *Martti Liesto* apunaan kassanhoitaja *Annikki Sampo*.

III. Opettajat ja opetus

1. Professorinvirat

Uusia professorinvirkoja.

Tammikuun 26 päivänä 1962 annetulla asetuksella perustettiin teknilliseen korkeakouluun seuraavat professorinvirat:

Arkkitehtuurin professorinvirka.

Teknillisen fysiikan professorinvirka.

Laivanrakennusopin professorinvirka.

Rakentamistalouden professorinvirka.

Hydraulisten koneiden professorinvirka.

Eroamisia professorinvirasta.

Professori *Veikko Kalervo Noposen* joulukuun 9 päivänä 1961 tapahtuneen kuoleman johdosta tuli talousoikeuden professorinvirka avoimeksi.

Tasavallan Presidentin nimitettyä professori *Veikko Pentti Johannes Laasonen* Helsingin yliopiston sovelletun matematiikan professorinvirkaan joulukuun 1 päivästä 1961 lukien, tuli lujuusopin professorinvirka avoimeksi.

Virkaanastujaisesitelmät.

Syyskuun 26 päivänä 1961 piti puun mekaanisen teknologian professori *Eero Mikael Kivimaa* virkaanastujaisesitelmän aiheesta: „Uusi sahausmenetelmä”.

Helmikuun 20 päivänä 1962 piti kansantalouden professori *Osmo Veijo Jaskari* virkaanastujaisesitelmän aiheesta: „Kansainvälinen taloudellinen integroituminen ja maan teollisuuspolitiikka”.

Uusia professorinimityksiä.

Kansantalouden professorinvirkaa hakivat tammikuun 13 päivänä 1960 päättäneen hakuajan kuluessa valtiotieteen tohtorit *Osmo Veijo Jaskari* ja *Auvo Joose Antero Kiiskinen*, kauppatieteen kandidaatti *Jouko Sakari Paakkanen* ja kauppatieteen tohtori *Fedi Lennart Vaivio*. Hakijoista peruuttivat hakemuksensa kauppatieteen tohtori *Vaivio* tammikuun 25 päivänä 1961 ja kauppatieteen kandidaatti *Paakkanen* helmikuun 2 päivänä 1961. Opettajaneuvoston valitsemien suomalaisten asiantuntijain, professorien *Lauri O. af Heurlinin*, *Veikko Halmeen* ja *Heimer Björkqvistin* annettua lausuntonsa hakijain pätevyydestä ja keskinäisestä etevämyydestä hakemaansa virkaan, peruutti valtiotieteen tohtori *Kiiskinen* hakemuksensa marraskuun 23 päivänä 1961. Viran ainoan jäljellä olevan hakijan, valtiotieteen tohtori *Jaskarin* pidettyä näyteluentonsa päätti opettajaneuvosto istunnossaan joulukuun 12 päivänä 1961 yksimielisesti julistaa hänet päteväksi hakemaansa virkaan sekä tehdessään samassa istunnossaan virkaehdotuksen viran täyttämiseksi, asettaa valtiotieteen tohtori *Osmo Veijo Jaskarin* ensimmäiselle ja ainoalle ehdokassijalle sekä esitti virkaehdotuksessaan hänet virkaan nimitettäväksi.

Tasavallan Presidentti nimitti tammikuun 26 päivänä 1962 tekemällään päätöksellä teknillisen korkeakoulun kansantalouden professorinvirkaan helmikuun 1 päivästä 1962 lukien valtiotieteen tohtori *Osmo Veijo Jaskarin*.

Kansantalouden professorinvirkaan kuuluvaa opetusta on tammikuun 31 päivään 1962 saakka hoitanut valtiotieteen tohtori *Osmo Veijo Jaskari*.

Matematiikan professorinvirkaa hakivat marraskuun 19 päivänä 1960 päättäneen hakuajan kuluessa apulaisprofessori *Paul Edvin Kustaanheimo*, professori *Veikko Pentti Johannes Laasonen*, apulaisprofessori *Erkki Olavi (Olli) Lehto*, filosofian tohtori *Lauri Jubana Myrberg* ja professori *Eino Olavi (Olli) Tammi*.

Hakijoista peruuttivat hakemuksensa apulaisprofessori Lehto kesäkuun 21 päivänä 1961 ja professori Tammi marraskuun 22 päivänä 1961. Opettajaneuvoston valitsemien asiantuntijain professorien *W. Fenckelin* Tanskasta, *H. Wittingin* Saksasta ja *Rolf Nevanlinnan* Suomesta annettua lausuntonsa hakijain pätevydestä ja keskinäisestä etevämmyydestä sekä hakijain pidettyä näyteluentonsa päätti opettajaneuvosto istunnossaan joulukuun 12 päivänä 1961 yksimielisesti julistaa kaikki jäljellä olevat hakijat, apulaisprofessori *Kustaanheimon*, professori *Laasosen* ja filosofian tohtori *Myrbergin* päteviksi hakemaansa virkaan. Tehdessään samassa istunnossaan virkaehdotuksen viran täyttämiseksi, päätti opettajaneuvosto asettaa äänestyksen jälkeen professori *Laasosen* ensimmäiselle, apulaisprofessori *Kustaanheimon* yksimielisesti toiselle ja filosofian tohtori *Myrbergin* samoin yksimielisesti kolmannelle ehdokassijalle sekä esitti virkaehdotuksessaan, että virkaan nimitettäisiin professori *Veikko Pentti Johannes Laasonen*.

Tasavallan Presidentti nimitti helmikuun 16 päivänä 1962 tekemällään päätöksellä teknillisen korkeakoulun matematiikan professorinvirkaan heinäkuun 1 päivästä 1962 lukien professori *Veikko Pentti Johannes Laasosen*.

Matematiikan professorinvirkaan kuuluva opetus on kesäkuun 30 päivään 1962 saakka ollut järjestettynä siten, että professori *Kalle Väisälä* on hoitanut 1/3 ja apulaisprofessori *Paul Kustaanheimo* 2/3 virkaan kuuluvasta opetusvelvollisuudesta.

Radiotekniikan professorinvirkaa hakivat tammikuun 13 päivänä 1960 päättyneen hakuajan kuluessa tekniikan lisensiaatit *Pekka Ahonen* ja *Martti Eelis Tiuri*, diplomi-insinöörit *Timo Kytöniemi* ja *Paavo Mikko Pellervo Jääskeläinen* sekä tekniikan tohtori *Pentti Emil Mattila*. Opettajaneuvoston valitsemien asiantuntijain, professori *Jörgen Rybner'in* Tanskasta ja professori *Jouko Pohjanpalon* ja diplomi-insinööri *Mauri Tantun* Suomesta annettua lausuntonsa hakijain pätevydestä ja keskinäisestä etevämmyydestä sekä hakijain pidettyä näyteluentonsa päätti opettajaneuvosto istunnossaan helmikuun 20 päivänä 1962 julistaa hakijoista tekniikan tohtori *Tiurin* yksimielisesti päteväksi sekä tekniikan lisensiaatti *Ahosen* ja diplomi-insinööri *Kytöniemen* äänestyksen jälkeen ja tekniikan lisensiaatti *Jääskeläisen* ja tekniikan tohtori *Mattilan* yksimielisesti epäpäteviksi hakemaansa virkaan. Tehdessään samassa istunnossaan virkaehdotuksen viran täyttämiseksi, päätti opettajaneuvosto asettaa tekniikan tohtori *Martti Eelis Tiurin* ensimmäiselle ja ainoalle ehdokassijalle sekä esitti virkaehdotuksessaan hänet virkaan nimitettäväksi.

Diplomi-insinööri *Kytöniemen* ja tekniikan tohtori *Mattilan* valitettua valtioneuvostolle opettajaneuvoston ehdollepanoa koskevasta päätöksestä ja kauppa- ja teollisuusministeriön pyydettyä valituksista opettajaneuvostolta lausuntoa, käsiteltiin valituskirjelmät ja tohtori *Tiurin* niihin antama vastine opettajaneuvoston istunnossa toukokuun 8 päivänä 1962. Opettajaneuvosto päätti äänestyksen jälkeen pitää diplomi-insinööri *Kytöniemen* valitusta aiheellisena pätevyden osalta.

Tekniikan tohtori Mattilan valitusta opettajaneuvosto päätti yksimielisesti pitää aiheettomana. Valtioneuvosto päätti hyväksyen diplomi-insinööri Kytöniemen valituksen todeta hänet päteväksi radiotekniikan professorinvirkaan.

Tasavallan Presidentti nimitti kesäkuun 8 päivänä 1962 teknillisen korkeakoulun radiotekniikan professorinvirkaan elokuun 1 päivästä 1962 lukien tekniikan tohtori *Martti Eelis Tiurin*.

Radiotekniikan professorinvirkaan kuuluvaa opetusta on heinäkuun 31 päivään 1962 saakka hoitanut diplomi-insinööri *Timo Kytöniemi*.

Rehtorin opetusvelvollisuuden hoito.

Korkeakoulun laivanrakennusopin professorin *Jaakko Raholan* oltua määrätynä korkeakoulun rehtoriksi heinäkuun 1 päivästä 1961 lukien on laivanrakennusopin professorinvirkaan kuuluvaa opetusta opettajaneuvoston toukokuun 23 päivänä 1961 antamalla määräyksellä hoitanut tekniikan tohtori *Jan-Erik Jansson* kesäkuun 30 päivään 1962 saakka. Heinäkuun 1 päivästä 1962 lukien on laivanrakennusopin (laivan teoria) professorinvirkaan kuuluva opetus ollut järjestettynä siten, että opettajaneuvoston huhtikuun 17 päivänä 1962 antamalla määräyksellä tekniikan tohtori *Jan-Erik Jansson* ja diplomi-insinööri *Valter Kostilainen* ovat kumpikin hoitaneet puolet virkaan kuuluvasta opetuksesta.

Avoimien professorinvirkojen täyttäminen ja hoito.

Koneenrakennusopin (höyrytekniikka) professorinviran oltua haettavaksi julistettuna hakivat sitä tammikuun 17 päivänä 1959 päättyneen hakuajan kuluessa diplomi-insinööri *Kosti Johan Helenius*, tekniikan lisensiaatti *Viljo Nikodemus Immonen*, Doctor of Science *Jukka Lehtinen* ja diplomi-insinööri, Doctor of Philosophy *Ralph Johan Herman Liljelund*, joille myönnettiin yhden vuoden pätevyitysmisaika hakuajan päättymisestä lukien. Asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa hakijain pätevyydestä ja keskinäisestä etevämmyydestä, lupautuivat opettajaneuvoston pyynnöstä professorit *Olof Hammar* Ruotsista, *P. Profos* Sveitsistä ja *Harald Kyrklund* Suomesta. Asiantuntijoiden annettua lausuntonsa päätti opettajaneuvosto, vapautettuaan viran hakijat pitämästä näyteluentoa, istunnossaan maaliskuun 13 päivänä 1962 julistaa hakijoista tekniikan tohtori *Viljo Nikodemus Immosen* äänestyksen jälkeen päteväksi, diplomi-insinööri *Kosti Johan Heleniuksen* ja Doctor of Science *Jukka Lehtisen* yksimielisesti sekä diplomi-insinööri, Doctor of Philosophy *Ralph Johan Herman Liljelundin* äänestyksen jälkeen epäpäteviksi hakemaansa virkaan. Tehdessään samassa istunnossaan virkaehdotuksen viran täyttämiseksi päätti opettajaneuvosto asettaa tekniikan tohtori *Viljo Nikodemus Immosen* ensimmäiselle ja ainoalle ehdokassijalle sekä esitti hänet koneenrakennusopin professorinvirkaan nimitettäväksi.

Diplomi-insinööri, Doctor of Philosophy *Ralph Liljelundin* valitettua ehdollepanoa koskevasta opettajaneuvoston päätöksestä sekä kauppa- ja teollisuusminis-

terion pyydettyä opettajaneuvostolta selityksen valituksen johdosta, päätti opettajaneuvosto istunnossaan toukokuun 22 päivänä 1962, pyydettyään tekniikan tohtori Immoselta vastalausunnon valituksen johdosta, äänestyksen jälkeen pitää valitusta aiheettomana. Opettajaneuvoston selitys lähetettiin kauppa- ja teollisuusministeriölle kesäkuun 5 päivänä 1962. Viran täyttäminen on vielä valtio-neuvostossa käsiteltävänä.

Koneenrakennusopin (höyrytekniikka) professorinvirkaan kuuluva opetus on lukuvuoden aikana ollut järjestettynä siten, että professori *Per-Holger Sahlberg* on hoitanut 2/3 ja diplomi-insinööri *Per-Edvin Gahmberg* 1/3 professorinvirkaan kuuluvasta opetuksesta heinäkuun 31 päivään 1962 saakka. Elokuun 1 päivästä 1962 lukien on virkaan kuuluvaa opetusta hoitanut tekniikan tohtori *Viljo Immonen*.

Saniteettitekniikan professorinviran oltua haettavaksi julistettuna hakivat sitä maaliskuun 19 päivänä 1961 päättyneen hakuajan kuluessa diplomi-insinöörit *Martti Olavi Aladar Ebeling*, *Juba Erkki Gabrielsson*, M.Sc, *Martti Veikko Hiltka*, *Harry William Johannes Kuisma* ja *Heikki Pero* sekä tekniikan lisen-siaatti, filosofian kandidaatti *Olavi Mathias Vuorelainen*, joille myönnettiin yhden vuoden pätevyymisaika hakuajan päättymisestä lukien. Hakijoista tekniikan lisensiaatti Vuorelainen väitteli tekniikan tohtoriksi pätevyymisajan kuluessa. Asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa hakijain pätevyystä ja keski-näisestä etevämyydestä lupautuivat opettajaneuvoston pyynnöstä professorit *John Rydberg* Ruotsista ja *T. Tuomola* Suomesta sekä diplomi-insinöörit *Chris-tian Huber* ja *Juho Saarto* Suomesta. Professori Rydbergin peruutettua lokakuun 11 päivänä 1962 suostumuksensa asiantuntijaksi, päätti opettajaneuvosto istun-nossaan lokakuun 24 päivänä, ettei hänen tilalleen valita uutta asiantuntijaa vaan tyydytään kolmeen kotimaiseen asiantuntijaan.

Saniteettitekniikan professorinvirkaan kuuluvaa opetusta on lukuvuoden ai-kana hoitanut diplomi-insinööri *Olavi Ebeling*.

Sovelletun matematiikan professorinviran oltua haettavaksi julistettuna haki-vat sitä marraskuun 19 päivänä 1960 päättyneen hakuajan kuluessa tekniikan tohtori *Olavi Bertel Hellman*, professori *Veikko Pentti Johannes Laasonen* ja apulaisprofessori *Olli Kristian Lokki*, joille myönnettiin yhden vuoden pätevoi-tymisaika hakuajan päättymisestä lukien. Hakijoista peruuttivat hakemuksensa tekniikan tohtori Hellman heinäkuun 29 päivänä 1961 ja professori Laasonen maaliskuun 14 päivänä 1962. Asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa viranhakijan pätevyystä lupautuivat opettajaneuvoston pyynnöstä professorit *Richard Petersen* Tanskasta, *Olli Lehto* ja *Gustaf Elfving* Suomesta.

Sovelletun matematiikan professorinvirkaan kuuluvaa opetusta on lukuvuoden aikana hoitanut apulaisprofessori *Olli Lokki*.

Voimalaitosopin ja energiatalouden professorinviran oltua haettavaksi julis-tettuna hakivat sitä huhtikuun 29 päivänä 1961 päättyneen hakuajan kuluessa tekniikan lisensiaatti *Viljo Nikodemus Immonen* ja diplomi-insinööri *Erkki An-*

tero Rissanen, joille myönnettiin kuuden kuukauden pätevyitymisaika hakuajan päättymisestä lukien. Pätevyitymisajan kuluessa on tekniikan lisensiaatti *Immonen* saavuttanut tekniikan tohtorin arvon. Asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa hakijain pätevyyydestä ja keskinäisestä etevämyydestä lupautuivat opettajaneuvoston pyynnöstä professorit *Kurt Jaroschek* Saksasta ja *Jarl Salin* Suomesta sekä diplomi-insinööri *Martti Laurila* Suomesta.

Voimalaitosopin ja energiatalouden professorinvirkaan kuuluva opetus on lukuvuoden aikana ollut järjestettynä siten, että tekniikan tohtori *Viljo Immonen* ja diplomi-insinööri *Teuvo Kalevi Numminen* ovat kumpikin hoitaneet puolet virkaan kuuluvasta opetusvelvollisuudesta.

Paperiteknologian professorinviran oltua haettavaksi julistettuna hakivat sitä syyskuun 6 päivänä 1961 päättäneen hakuajan kuluessa tekniikan tohtori *Erkki Aulis Aaltio* sekä tekniikan lisensiaatit *Nils Johan Lindberg* ja *Niilo Erik Ryti*, joille myönnettiin kuuden kuukauden pätevyitymisaika hakuajan päättymisestä lukien. Asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa hakijain pätevyyydestä ja keskinäisestä etevämyydestä lupautuivat opettajaneuvoston pyynnöstä professori *Börje Steenberg* Ruotsista sekä professori *Heikki Pellinen*, diplomi-insinööri *Lars Nordman* ja yli-insinööri *Fjalar Moring* Suomesta.

Paperiteknologian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta on lukuvuoden aikana hoitanut professori *Heikki Pellinen* joulukuun 31 päivään 1961 saakka ja tekniikan tohtori *Erkki Aaltio* tammikuun 1 päivästä 1962 lukien.

Kemian koneopin professorinviran oltua haettavaksi julistettuna hakivat sitä lokakuun 18 päivänä 1961 päättäneen hakuajan kuluessa tekniikan lisensiaatti *Martti Ilmari Ratu* ja tekniikan tohtori *Eino Vilppu Uusitalo*, joille myönnettiin yhden vuoden pätevyitymisaika hakuajan päättymisestä lukien.

Kemian koneopin professorinvirkaan kuuluvaa opetusta on lukuvuoden aikana hoitanut professori *Kaarlo Ståhlberg*.

Tekstiiliteknologian professorinviran oltua haettavaksi julistettuna hakivat sitä tammikuun 27 päivänä 1962 päättäneen hakuajan kuluessa tekniikan tohtori *Carl Gustav Silén* ja tekniikan lisensiaatti *Osmo Heikki Vuorio*, joille myönnettiin kahdeksan kuukauden pätevyitymisaika hakuajan päättymisestä lukien.

Tekstiiliteknologian professorinvirkaan kuuluva opetus on lukuvuoden aikana ollut järjestettynä siten, että diplomi-insinööri *Esko Brax* ja tekniikan lisensiaatti *Osmo Vuorio* ovat kumpikin hoitaneet puolet professorinvirkaan kuuluvasta opetuksesta.

Lujuusopin professorinviran oltua haettavaksi julistettuna hakivat sitä tammikuun 27 päivänä 1962 päättäneen hakuajan kuluessa diplomi-insinööri *Martti Mikael Kaila*, filosofian tohtori *Erkki Vilho Niskanen* ja tekniikan tohtori *Ilmari Sala*. Asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa hakijain pätevyyydestä ja keskinäisestä etevämyydestä lupautuivat opettajaneuvoston pyynnöstä professorit *Karl Marguerre* Saksasta, *Folke K. G. Odqvist* Ruotsista ja *Arne Sellberg* Norjasta.

Lujuusopin professorinvirkaan kuuluvaa opetusta on lukuvuoden aikana hoitanut professori *Pentti Laasonen*.

Laivanrakennusopin (laivanrakennustekniikka) professorinviran oltua haettavaksi julistettuna haki sitä maaliskuun 10 päivänä 1962 päättyneen hakuajan kuluessa tekniikan tohtori *Jan-Erik Jansson*. Asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa hakijan pätevydestä lupautuivat opettajaneuvoston pyynnöstä professorit *Anders Svennerud* Ruotsista ja *C. W. Probaska* Tanskasta sekä tekniikan tohtori *Georg Vedeler* Norjasta.

Laivanrakennusopin (laivanrakennustekniikka) professorinvirkaan kuuluvaa opetusta on heinäkuun 1 päivästä 1962 lukien hoitanut tekniikan tohtori *Jan-Erik Jansson*.

Arkkitehtuurin professorinviran oltua haettavaksi julistettuna haki sitä huh-tikuun 18 päivänä 1962 päättyneen hakuajan kuluessa arkkitehti *Aarno Emil Ruusuvuori*. Asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa hakijan pätevydestä lupautuivat opettajaneuvoston pyynnöstä professorit *Hilding Ekelund* ja *Olli Pöyry* Suomesta.

Arkkitehtuurin professorinvirkaan kuuluvaa opetusta on viran perustamisesta tammikuun 26 päivästä 1962 lukien hoitanut arkkitehti *Aarno Emil Ruusuvuori*.

Rakentamistalouden professorinviran oltua haettavaksi julistettuna hakivat sitä toukokuun 19 päivänä 1962 päättyneen hakuajan kuluessa rakennusneuvos *Beato Kelopuu* sekä diplomi-insinöörit *Pentti Aleksanteri Lehtomäki*, *Arvo Eino Leino* ja *Lemmitty Salmensaari*, joille myönnettiin yhden vuoden pätevoitymis-aika hakuajan päättymisestä lukien.

Rakentamistalouden opetusta ei lukuvuoden aikana ole annettu.

Hydraulisten koneiden professorinviran oltua haettavaksi julistettuna haki sitä toukokuun 12 päivänä 1962 päättyneen hakuajan kuluessa diplomi-insinööri *Heikki Pero*.

Hydraulisten koneiden professorinvirkaan kuuluvaa opetusta on heinäkuun 1 päivästä 1962 lukien hoitanut diplomi-insinööri *Risto Perttuli*.

Epäorgaanisen kemian teknologian professorinvirka on lukuvuoden ajan ollut avoimena kauppa- ja teollisuusministeriön myönnettyä teknilliselle korkeakoululle oikeuden jättää virka täyttämättä vuoden 1962 loppuun saakka.

Epäorgaanisen kemian teknologian professorinvirkaan kuuluva opetus on lukuvuoden aikana ollut järjestettynä siten, että professori *Matti Tikkanen* ja tekniikan lisensiaatti *Randolf von Schalien* ovat kumpikin hoitaneet puolet opetusvelvollisuudesta heinäkuun 31 päivään 1962 saakka, josta lukien professori *Matti Tikkanen* ja diplomi-insinööri *Tenbo Sneck* ovat kumpikin hoitaneet puolet opetusvelvollisuudesta.

Avoinna olevan *talousoikeuden* professorinviran opetus on helmikuun 1 päivästä 1962 lukien ollut järjestettynä siten, että opetusta on hoitanut dosentti,

lakitieteen tohtori *Eero Johannes Manner* apunaan lakitieteen lisensiaatti *Kalevi Airaksinen* ja lainopin kandidaatti *Veli Metsälampi*.

Avoinna olevan teknillisen fysiikan professorinviran opetus on viran perustamisesta tammikuun 26 päivästä 1962 lukien ollut järjestettynä siten, että professori *Pekka Jauho*, tekniikan lisensiaatti *Teuvo Kohonen* ja diplomi-insinööri *Lauri Saari* ovat kukin hoitaneet 1/3 virkaan kuuluvasta opetusvelvollisuudesta.

2. Apulaisprofessorinvirat

Uusia apulaisprofessorinvirkoja

Tammikuun 26 päivänä 1962 annetulla asetuksella perustettiin teknilliseen korkeakouluun seuraavat apulaisprofessorinvirat:

rakennetekniikan apulaisprofessorinvirka
koneenrakennusopin apulaisprofessorinvirka
fysiikan apulaisprofessorinvirka.

Eroamisia apulaisprofessorinvirasta

Valtioneuvosto myönsi syyskuun 19 päivänä 1961 tekemällään päätöksellä apulaisprofessori *Olavi Bertel Hellmanille* hänen pyytämänsä eron fysiikan apulaisprofessorinvirasta.

Apulaisprofessori *Into Seppo Härmälän* tultua nimitetyksi maanmittaushallituksen yli-insinöörin virkaan elokuun 16 päivästä 1962 lukien tuli käytännöllisen geodesian apulaisprofessorinvirka avoimeksi.

Uusia apulaisprofessorinimityksiä

Korkeakoulun *matematiikan* apulaisprofessorinvirkaa hakivat huhtikuun 29 päivänä 1961 päättyneen hakuajan kuluessa dosentti, filosofian tohtori *Yrjö Olavi Kilpi* ja professori, filosofian tohtori *Eino Olavi (Olli) Tammi*. Opettajaneuvoston valitsemien suomalaisten asiantuntijain, kansleri *Pekka Myrbergin* ja professori *Fritjof Nevanlinnan* annettua asiantuntijalausuntonsa hakijain pätevyydestä ja keskinäisestä etevämyydestä hakemaansa virkaan, peruutti dosentti Kilpi hakemuksensa syyskuun 16 päivänä 1961. Vapautettuaan viran ainoan jäljellä olevan hakijan, professori Tammen pitämästä näyteluentoa päätti opettajaneuvosto istunnossaan lokakuun 24 päivänä 1961 yksimielisesti julistaa hänet päteväksi hakemaansa virkaan sekä tehdessään samassa istunnossaan virkaehdotuksen viran täyttämiseksi asettaa professori Eino Olavi (Olli) Tammen ensimmäiselle ja ainoalle ehdokassijalle sekä esittää virkaehdotuksessaan hänet virkaan nimitettäväksi.

Valtioneuvosto nimitti marraskuun 30 päivänä 1961 tekemällään päätöksellä teknillisen korkeakoulun matematiikan apulaisprofessorinvirkaan joulukuun 1 päivästä 1961 lukien professori, filosofian tohtori *Eino Olavi (Olli) Tammen*.

Matematiikan apulaisprofessorinvirkaan kuuluvaa opetusta on marraskuun 30 päivään 1961 saakka hoitanut professori *Eino Olavi Tammi*.

Avoimien apulaisprofessorinvirkojen täyttäminen ja hoito

Sähkötekniikan (teletekniikka) apulaisprofessorinviran oltua haettavaksi julistettuna hakivat sitä kesäkuun 28 päivänä 1961 päättyneen hakuajan kuluessa tekniikan lisensiaatit *Pekka Abonen*, *Risto Hämeen-Anttila* ja *Paavo Jääskeläinen*, diplomi-insinööri *Pekka Koski* sekä tekniikan tohtorit *Pentti Mattila* ja *Martti Tiuri*, joille myönnettiin yhden vuoden pätevytymisaika hakuajan päättymisestä lukien. Asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa hakijain pätevyyydestä ja keskinäisestä etevämyydestä lupautuivat opettajaneuvoston pyynnöstä professori *Jouko Pohjanpalo*, tekniikan tohtori *S. A. Karlsson*, yli-insinööri *P. Hellner* ja diplomi-insinööri *Mauri Tanttu* Suomesta.

Sähkötekniikan (teletekniikka) apulaisprofessorinvirkaan kuuluvaa opetusta on lukuvuoden aikana hoitanut tekniikan lisensiaatti *Pekka Abonen*.

Sähkötekniikan (perusopetus) apulaisprofessorinviran oltua haettavaksi julistettuna hakivat sitä syyskuun 29 päivänä 1961 päättyneen hakuajan kuluessa diplomi-insinöörit *Pekka Olavi Koski*, *Otso Vilho Pöyhönen*, *Sergei Rajainen*, *Olli Sakari Ristaniemi* ja *Matti Olavi Tuuri*, joille myönnettiin yhden vuoden pätevytymisaika hakuajan päättymisestä lukien.

Sähkötekniikan (perusopetus) apulaisprofessorinvirkaan kuuluvaa opetusta on lukuvuoden aikana hoitanut diplomi-insinööri *Matti Olavi Tuuri*.

Sähkötekniikan (vahvavirtatekniikka) apulaisprofessorinviran oltua haettavaksi julistettuna hakivat sitä syyskuun 29 päivänä 1961 päättyneen hakuajan kuluessa diplomi-insinöörit *Pauli Juhani Karttunen* ja *Otso Vilho Pöyhönen*, joille myönnettiin yhden vuoden pätevytymisaika hakuajan päättymisestä lukien.

Sähkötekniikan (vahvavirtatekniikka) apulaisprofessorinvirkaan kuuluva opetus on lukuvuoden aikana ollut järjestettynä siten, että diplomi-insinööri *Jouko Pajula* on hoitanut 5/13, diplomi-insinööri *Pauli Karttunen* 5/13 ja diplomi-insinööri *Esko Kasurinen* 3/13 virkaan kuuluvasta opetusvelvollisuudesta.

Fysiikan apulaisprofessorinviran oltua haettavaksi julistettuna hakivat sitä tammikuun 5 päivänä 1962 päättyneen hakuajan kuluessa filosofian tohtorit *Mårten Brenner*, *Juhani Kantele*, *Jaakko Salokangas* ja *Simo Vihinen* sekä tekniikan lisensiaatit *Teuvo Kohonen* ja *Eino Tunkelo*, joille myönnettiin yhden vuoden pätevytymisaika hakuajan päättymisestä lukien.

Fysiikan apulaisprofessorinvirkaan kuuluva opetus on lukuvuoden aikana ollut järjestettynä siten, että filosofian tohtori *Simo Vihinen* on hoitanut opetusta maaliskuun 31 päivään 1962 saakka, professori *Unto Korhonen* ja diplomi-insinööri *Osmo Ranta* huhtikuun 1 päivästä 1962 lukien toukokuun 31 päivään 1962 saakka siten, että kumpikin on hoitanut puolet virkaan kuuluvasta opetus-

velvollisuudesta ja filosofian tohtori *Mårten Brenner* kesäkuun 1 päivästä 1962 lukien lukuvuoden loppuun.

Fysiikan apulaisprofessorinviran oltua haettavaksi julistettuna hakivat sitä maaliskuun 31 päivänä 1962 päättyneen hakuajan kuluessa filosofian tohtorit *Juhani Kantele*, *Kaarle Kurki-Suonio*, *Jaakko Salokangas* ja *Simo Vihinen*, tekniikan tohtori *Teuvo Kohonen* ja tekniikan lisensiaatti *Eino Tunkelo*, joille myönnettiin pätevyytymisaika, joka päättyy tammikuun 5 päivänä 1963.

Fysiikan apulaisprofessorinvirkaan kuuluva opetus on heinäkuun 1 päivästä 1962 lukien ollut järjestettynä siten, että tekniikan lisensiaatti *Eino Tunkelo* ja filosofian kandidaatti *Pauli Sysiö* ovat kumpikin hoitaneet puolet virkaan kuuluvasta opetusvelvollisuudesta.

Rakennetekniikan apulaisprofessorinviran oltua haettavaksi julistettuna haki sitä huhtikuun 18 päivänä 1962 päättyneen hakuajan kuluessa tekniikan lisensiaatti *Reino Söpanen*. Asiantuntijoiksi antamaan lausuntonsa viran hakijan pätevyydestä lupautuivat opettajaneuvoston pyynnöstä professori *H. O. Hannekin* ja diplomi-insinööri *Magnus Malmberg*.

Rakennetekniikan apulaisprofessorinvirkaan kuuluvaa opetusta on viran perustamisesta tammikuun 26 päivästä 1962 lukien hoitanut tekniikan lisensiaatti *Reino Söpanen*.

Koneenrakennusopin (kone-elimet) apulaisprofessorinviran oltua haettavaksi julistettuna hakivat sitä maaliskuun 31 päivänä 1962 päättyneen hakuajan kuluessa diplomi-insinöörit *Yrjö J. Cl. Collan*, *Osmo Eero Huhtamo* ja *Esa Alvar Kuronen* ja siviili-insinööri *Oskari Valdemar Levänti*, joille myönnettiin yhden vuoden pätevyytymisaika hakuajan päättymisestä lukien.

Koneenrakennusopin (kone-elimet) apulaisprofessorinvirkaan kuuluva opetus on heinäkuun 1 päivästä 1962 lukien ollut järjestettynä siten, että diplomi-insinööri *Aimo Pere* on hoitanut 7/12, diplomi-insinööri *Eero Huhtamo* 3/12 ja diplomi-insinööri *Esa Kuronen* 2/12 virkaan kuuluvasta opetusvelvollisuudesta.

Virkavapaudet

Apulaisprofessori *Olli Lokki* on ollut virkavapaana lukuvuoden ajan matematiikan apulaisprofessorinvirasta hoitaessaan sovelletun matematiikan professorinvirkaa.

Matematiikan apulaisprofessorinvirkaa on apulaisprofessori *Lokin* virkavapauden aikana hoitanut filosofian tohtori *Tauno Salenius*.

3. Lehtorinvirat

Lakkautettuja lehtorinvirkoja

Tammikuun 26 päivänä 1962 annetulla asetuksella lakkautettiin teknillisen korkeakoulun arkkitehtuurin ja rakennetekniikan lehtorinvirat.

Lehtorinvirkojen hoito

Rakennetekniikan lehtorinvirkaan kuuluvaa opetusta on lukuvuoden aikana viran lakkauttamiseen, tammikuun 26 päivään 1962 saakka hoitanut tekniikan lisensiaatti *Reino Sopenen*.

Arkkitehtuurin lehtorin virkaan kuuluvaa opetusta on lukuvuoden aikana viran lakkauttamiseen, tammikuun 26 päivään 1962 saakka hoitanut arkkitehti *Aarno Ruusuvuori*.

4. Erikoisopettajat

Hallintokollegin päätöksellä on suoritettu seuraavat toimenpiteet erikoisopetuksen järjestelyssä:

Yleinen osasto

Kesäkuun 8 päivänä 1961 annettiin seuraavat erikoisopettajamääräykset syyskuun 1 päivästä 1961 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin joulukuun 31 päivään 1961 saakka.

Matematiikka I:n erikoisopettajan toimeen filosofian maisteri *Erkki Rosenberg*.

Sovellettu matematiikka I:n erikoisopettajan toimeen filosofian lisensiaatti *Ossi Taari*.

Kesäkuun 8 päivänä 1961 määrättiin *englanninkielen* erikoisopettajan tointa lukuvuodeksi 1961—62 hoitamaan tohtori *David Bradley*.

Syyskuun 4 päivänä 1961 myönnettiin *englanninkielen* erikoisopettajalle, filosofian maisteri *Helvi Hakulinen-Sipilälle* virkavapautta lukuvuodeksi 1961—62 ja määrättiin tointa virkavapauden aikana hoitamaan filosofian kandidaatti *Marja-Kaarina Renkonen*.

Syyskuun 25 päivänä 1961 määrättiin *suullisen esitystaidon* erikoisopettajan toimeen tiedotuspäällikkö kapteeni evp. *Antero Aho*, syyskuun 1 päivästä 1961 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin heinäkuun 31 päivään 1962 saakka.

Lokakuun 2 päivänä 1961 määrättiin *kone-elinopin perusteiden* erikoisopettajan toimeen diplomi-insinööri *Esa Alvar Kuronen*, syyskuun 1 päivästä 1961 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin joulukuun 31 päivään 1961 saakka.

Lokakuun 2 päivänä 1961 määrättiin *kone-elinopin* erikoisopettajan toimeen diplomi-insinööri *Osmo Eero Huhtamo* syyskuun 1 päivästä 1961 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään enintään kuitenkin toukokuun 31 päivään 1962 saakka.

Kesäkuun 7 päivänä 1962 myönnettiin *englanninkielen* erikoisopettajalle, filosofian maisteri *Helvi Hakulinen-Sipilälle* virkavapautta 1. 8. 1962—31. 7.

1963 väliseksi ajaksi ja määrättiin tointa virkavapauden aikana hoitamaan filosofian kandidaatti *Marja-Kaarina Renkonen*.

Maaliskuun 5 päivänä 1962 määrättiin Miss. *Miriam Burstein M. A.* antamaan *englanninkielen* opetusta helmikuun 15 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin toukokuun 31 päivään 1962 saakka.

Kesäkuun 7 päivänä 1962 annettiin seuraavat erikoisopettajanmääräykset:

Mekaniikan ja lujuusopin erikoisopettajan toimeen apulaisprofessori *Paul Kustaanheimo* kesäkuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin toukokuun 31 päivään 1965 saakka.

Matematiikka I:n ja II:n erikoisopettajan toimeen filosofian maisteri *Stig Gustafsson* kesäkuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin toukokuun 31 päivään 1965 saakka.

Rakennusaineopin erikoisopettajan toimeen diplomi-insinööri *Marjatta Wäänänen* kesäkuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin toukokuun 31 päivään 1965 saakka.

Matematiikka I:n erikoisopettajan toimeen filosofian maisteri *Erkki Rosenberg* syyskuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin joulukuun 31 päivään 1962 saakka.

Teknillisen fysiikan osasto

Syyskuun 19 päivänä 1961 määrättiin *fysiikka III:n* opetusta hoitamaan tekniikan lisensiaatti *Eino Tunkelo* syyskuun 1 päivästä 1961 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin joulukuun 31 päivään 1961 saakka.

Syyskuun 19 päivänä 1961 määrättiin *matematiikkakonetekniikan* opetusta lukuvuonna 1961—62 antamaan diplomi-insinööri *Aarre Aaltonen*.

Tammikuun 22 päivänä 1962 määrättiin *fysiikka III:n* opetusta hoitamaan tekniikan lisensiaatti *Eino Tunkelo* tammikuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin toukokuun 31 päivään 1962 saakka.

Rakennusinsinööriosasto

Syyskuun 4 päivänä 1961 määrättiin *lujuusopin ja rakennusstatikan* opetusta antamaan diplomi-insinööri *Herman Parland* syyskuun 1 päivästä 1961 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin elokuun 31 päivään 1964 saakka.

Syyskuun 19 päivänä 1961 määrättiin dosentti, tekniikan tohtori *Kauko Niinivaara* pitämään *maatalouden vesirakennus III:n* luennot syyskuun 1 päivästä 1961 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin heinäkuun 31 päivään 1964 saakka.

Joulukuun 18 päivänä 1961 määrättiin *sovelletun geologian* erikoisopettajan toimeen filosofian tohtori *Urho Soveri* tammikuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin joulukuun 31 päivään 1964 saakka.

Maaliskuun 12 päivänä 1962 määrättiin diplomi-insinööri *Veikko Puolanne* luennoimaan *rautatien turvalaitteista* kevätlukukaudella 1962.

Koneinsinööriosasto

Joulukuun 11 päivänä 1961 myönnettiin *maatalouskoneopin* erikoisopettajalle diplomi-insinööri *Kauko Aholle* ero tammikuun 1 päivästä 1962 lukien sekä määrättiin toimeen diplomi-insinööri *Jorma Torckeli* tammikuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin heinäkuun 31 päivään 1964 saakka.

Joulukuun 18 päivänä 1961 määrättiin *kylmätekniikan* erikoisopettajan toimeen diplomi-insinööri *Toivo Lehto* tammikuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin heinäkuun 31 päivään 1964 saakka.

Joulukuun 18 päivänä 1961 määrättiin diplomi-insinööri *Esko Pennanen* antamaan opetusta *konepajatekniikka III:ssä (työnjärjestelytekniikka)* kevätlukukaudella 1962.

Joulukuun 18 päivänä 1961 määrättiin diplomi-insinööri *Toivo Tammisalo* antamaan opetusta *pajatekniikassa* maaliskuun 1 päivästä 1962 lukien toukokuun 31 päivään 1962 saakka.

Maaliskuun 13 päivänä 1962 määrättiin diplomi-insinööri *Inkeri Pylvänäinen* hoitamaan *tekstiilien koetuksen* erikoisopettajantointa maaliskuun 14 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin kesäkuun 30 päivään 1962 saakka.

Huhtikuun 16 päivänä 1962 määrättiin seuraavat erikoisopettajat elokuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin heinäkuun 31 päivään 1965 saakka.

Appretuuriopin erikoisopettajan toimeen tekniikan lisensiaatti *Osmo Vuorio*.

Trikooteknologian erikoisopettajan toimeen tekniikan lisensiaatti *Osmo Vuorio*.

Hitsaustekniikan erikoisopettajan toimeen professori *Olavi Eiro*.

Laivojen koneistojen erikoisopettajan toimeen diplomi-insinööri *Oso Siivonen*.

Valkaisu- ja värjäysteknologian erikoisopettajan toimeen tekniikan tohtori *Gösta Silén*.

Metalliraaka-aineoppi II:n erikoisopettajan toimeen filosofian tohtori *Jaakko Salokangas*.

Huhtikuun 16 päivänä 1962 määrättiin seuraavat erikoisopettajat elokuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin heinäkuun 31 päivään 1963 saakka.

Veistämötekniikan erikoisopettajan toimeen diplomi-insinööri *Armas Tuomisto*.

Markkinoimisopin erikoisopettajan toimeen kauppatieteen kandidaatti *Onni Heikkilä*.

Huhtikuun 16 päivänä 1962 määrättiin *lentomoottorien* erikoisopettajan toimeen diplomi-insinööri *Juhani Heinonen* syyskuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin heinäkuun 31 päivään 1965 saakka.

Toukokuun 7 päivänä 1962 määrättiin seuraavat erikoisopettajat elokuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin heinäkuun 31 päivään 1965 saakka.

Metalliraaka-aineopin erikoisopettajan toimeen tohtori-insinööri *Paavo Asanti*.

Valimotekniikan erikoisopettajan toimeen tohtori-insinööri *Paavo Asanti*.

Säbköteknillinen osasto

Toukokuun 28 päivänä 1962 määrättiin *informaatioteorian* erikoisopettajan toimeen tekniikan tohtori *Pentti Mattila* elokuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin heinäkuun 31 päivään 1963 saakka.

Puunjalostusosasto

Lokakuun 23 päivänä 1961 määrättiin *tehdasrakennusopin* erikoisopettajan toimeen diplomi-insinööri *Pentti Vähäkallio* marraskuun 1 päivästä 1961 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin heinäkuun 31 päivään 1964 saakka.

Maaliskuun 12 päivänä 1962 määrättiin *selluloosakemian* erikoisopettajan toimeen dosentti, tekniikan tohtori *Olavi Perilä* tammikuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin joulukuun 31 päivään 1964 saakka.

Maaliskuun 12 päivänä 1962 määrättiin *paperikemian* erikoisopettajan toimeen dosentti, tekniikan tohtori *Erkki Aaltio* tammikuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin joulukuun 31 päivään 1964 saakka.

Toukokuun 28 päivänä 1962 määrättiin *metsätalouden* erikoisopettajan toimeen metsätieteen lisensiaatti *Aulis Hakkarainen* elokuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin heinäkuun 31 päivään 1965 saakka.

Heinäkuun 31 päivänä 1962 määrättiin *puuraaka-aineopin* erikoisopettajan toimeen professori *Feliks E. Siimes* elokuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin heinäkuun 31 päivään 1965 saakka.

Kemianosasto

Tammikuun 29 päivänä 1962 määrättiin *fysikaalisen kemian* erikoisopettajan toimeen tekniikan lisensiaatti *Aarne Ekman* tammikuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin joulukuun 31 päivään 1964 saakka.

Tammikuun 29 päivänä 1962 määrättiin *analyttinen kemia I:n* erikoisopetusta hoitamaan kevätlukukaudeksi 1962 diplomi-insinööri *Elisabeth Mickos*.

Tammikuun 29 päivänä 1962 määrättiin *analyttinen kemia II:n* erikoisopetusta hoitamaan kevätlukukaudeksi 1962 diplomi-insinööri *Lars Hukkinen*.

Vuoriteollisuusosasto

Syyskuun 19 päivänä 1961 määrättiin *metallurgia IV:n* erikoisopettajan toimeen tekniikan tohtori *Kalevi Kiukkola* syyskuun 1 päivästä 1961 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin joulukuun 31 päivään 1961 saakka.

Syyskuun 19 päivänä 1961 määrättiin *metallioppi III:n* erikoisopettajan toimeen syyskuun 1 päivästä 1961 lukien lokakuun 15 päivään 1961 saakka diplomi-insinööri *Pentti Kettunen*, lokakuun 16 päivästä 1961 lukien marraskuun 15 päivään 1961 saakka tekniikan tohtori *Sakari Heiskanen* ja marraskuun 16 päivästä 1961 lukien joulukuun 31 päivään 1961 saakka diplomi-insinööri *Juhani Mela*.

Lokakuun 2 päivänä 1961 myönnettiin *kaivosmittauksen* erikoisopettajalle, tekniikan tohtori *Herman Stigzeliukselle* virkavapautta 1. 1.—31. 3. 1962 väliseksi ajaksi sekä määrättiin tointa virkavapauden aikana hoitamaan diplomi-insinööri *Pentti Similä*.

Tammikuun 22 päivänä 1962 määrättiin *metallurgia I:n* erikoisopetusta kevätlukukaudella 1962 hoitamaan diplomi-insinööri *Toivo Tyynelä*.

Tammikuun 22 päivänä 1962 määrättiin *säätötekniikan ja instrumentoinnin* erikoisopettajan toimeen tekniikan lisensiaatti *Jouko Virkkunen* tammikuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin joulukuun 31 päivään 1962 saakka.

Tammikuun 29 päivänä 1962 määrättiin *metallioppi I:n* opetusta kevätlukukaudella 1962 antamaan tekniikan tohtori *Martti Sulonen*.

Maanmittausosasto

Syyskuun 19 päivänä 1961 määrättiin *metsätalouden* erikoisopettajan toimeen maatalous- ja metsätieteiden tohtori *Kustaa Kallio* syyskuun 1 päivästä 1961 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin heinäkuun 31 päivään 1964 saakka.

Tammikuun 15 päivänä 1962 määrättiin *maanviljelysopin* erikoisopettajan toimeen agronomi *Petri Hukkinen* tammikuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin joulukuun 31 päivään 1964 saakka.

Toukokuun 7 päivänä 1962 määrättiin seuraavat erikoisopettajat elokuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin heinäkuun 31 päivään 1965 saakka.

Maanmittauksen perusteiden erikoisopettajan toimeen diplomi-insinööri *Lauri Kärkkäinen*.

Arkisto-opin erikoisopettajan toimeen professori *John Roos*.

Maatalouden vesirakennuksen erikoisopettajan toimeen tekniikan lisensiaatti *Aimo Maasilta*.

Toukokuun 28 päivänä 1962 määrättiin *tienrakennusopin* erikoisopettajan toimeen diplomi-insinööri *Otto Wahlgren* elokuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin heinäkuun 31 päivään 1965 saakka.

Kesäkuun 7 päivänä 1962 peruutettiin diplomi-insinööri *Lauri Kärkkäiselle* annettu määräys *kaupungin kiinteistöhallinnon* erikoisopettajan toimeen kesäkuun 1 päivästä 1962 lukien sekä määrättiin hänet *kaupungin kiinteistötönnönnön* erikoisopettajan toimeen kesäkuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin toukokuun 31 päivään 1965 saakka.

Arkkitehtiosasto

Syyskuun 19 päivänä 1961 myönnettiin *nykyaikaisen rakennustaiteen perusteiden* erikoisopettajalle arkkitehti *Helmer Stenrosille* ero syyskuun 1 päivästä 1961 lukien sekä määrättiin toimeen arkkitehti *Timo Suomalainen* syyskuun 1 päivästä 1961 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin heinäkuun 31 päivään 1964 saakka.

Lokakuun 23 päivänä 1961 määrättiin *nykyaikaisen rakennustaiteen yleisten rakennusten* erikoisopettajan toimeen arkkitehti *Olof Hansson* marraskuun 1 päivästä 1961 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin heinäkuun 24 päivään 1964 saakka.

Toukokuun 28 päivänä 1962 annettiin seuraavat erikoisopettajan määräykset: *Piirustuksen, maalaus- ja kuvasommittelun* erikoisopettajan toimeen määrättiin taiteilija *Unto Kaipainen* kesäkuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin toukokuun 31 päivään 1965 saakka.

Puutarhataiteen erikoisopettajan toimeen määrättiin puutarhasuunnittelija *Juho Jännes* elokuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin heinäkuun 31 päivään 1963 saakka.

Taidehistorian erikoisopettajan toimeen määrättiin filosofian maisteri *Mikko Kilpi* syyskuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin elokuun 31 päivään 1965 saakka.

Muovailun erikoisopettajan toimeen määrättiin kuvanveistäjä *Martti Peitso* kesäkuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin toukokuun 31 päivään 1965 saakka.

Piirustuksen, maalauksen ja kuvasommittelun erikoisopettajan toimeen määrättiin taiteilija *Unto Pusa* elokuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin heinäkuun 31 päivään 1965 saakka.

Kesäkuun 7 päivänä 1962 myönnettiin *insinööritieteiden perusteiden* erikoisopettajalle tekniikan lisensiaatti *Olavi Taivaiselle* ero kesäkuun 1 päivästä 1962 lukien ja määrättiin toimeen diplomi-insinööri *Risto Nurmiso* kesäkuun 1 päivästä 1962 lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään, enintään kuitenkin toukokuun 31 päivään 1965 saakka.

5. Kurssija

Lokakuun 9 päivänä 1961 määrättiin pidettäväksi seuraavat kurssit luvun vuoden 1961—62 aikana:

Filosofian tohtori *Osmo Suolasti* pitämään puun mekaanisen teollisuuden opintosuunnan oppilaille *puun lahosuojausta* koskeva kurssi, käsittäen 8 tuntia luentoja ja 12 tuntia harjoituksia.

Tekniikan lisensiaatti *Osmo Liiri* pitämään etupäässä puun mekaanisen teollisuuden opintosuunnan oppilaille *lastulevyn ja kuitulevyn valmistamista* koskeva luentosarja, käsittäen 10 luentotuntia.

Diplomi-insinööri *Bror Sorsa* pitämään etupäässä puun mekaanisen teollisuuden opintosuunnan oppilaille *vanerin liimausta* koskeva kurssi, käsittäen 12 tuntia luentoja ja 25 tuntia harjoituksia.

Lokakuun 30 päivänä 1961 määrättiin diplomi-insinööri *Jaakkima Kilpi* pitämään konepajatekniikkaan kuuluvat *tarkeusmittauskurssit* 1. 9. 1961—31. 3. 1962 välisenä aikana, käsittäen 24 tuntia luentoja ja 90 tuntia harjoituksia.

Marraskuun 13 päivänä 1961 määrättiin diplomi-insinööri *Juhani Borenius* pitämään syyslukukaudella 1961 arkkitehtiosaston IV vuosikurssin oppilaille *akustiikan* kurssit, käsittäen 12 tuntia luentoja.

Tammikuun 15 päivänä 1962 määrättiin dosentti *Teuvo Nortia* pitämään kemianosaston oppilaille kevätlukukaudella 1962 *magnetokemian* luentosarja, käsittäen 10 tuntia luentoja.

Maaliskuun 5 päivänä 1962 määrättiin yli-insinööri *Paavo Arni* pitämään rakennusinsinööriosaston oppilaille kevätlukukaudella 1962 *akustiikan* kurssi, käsittäen 12 tuntia luentoja.

6. Assistentit

Eri osastoilla ovat vanhempien ja nuorempien sekä tuntiassistenttien lukumäärät olleet seuraavan taulukon mukaiset.

	Vanhemmat ja nuoremmat assistentit		Tuntiassistentit	
	Syysl.	Kevätl.	Syysl.	Kevätl.
Teknillisen fysiikan osasto	5	7	4	5
Rakennusinsinööriosasto	1	1	24	25
Koneinsinööriosasto	10	14	40	37
Sähköteknillinen osasto	7	10	44	45
Puunjalostusosasto	6	6	2	2
Kemianosasto	15	15	13	11
Vuoriteollisuusosasto	3	3	9	12
Maanmittausosasto	2	2	26	24
Arkkitehtiosasto	1	2	21	20
Yleinen osasto	9	9	41	32
Kirjasto	—	—	8	7
	59	69	232	210

Tämän lisäksi korkeakoulussa on ollut 6 tutkimusassistenttia.

7. Ulkomaiset luennoitsijat

Seuraavat ulkomaiset luennoitsijat ovat pitäneet esitelmiä ja luentoja korkeakoulussa:

Professori *E. George Stern*, Virginia Polytechnic Institute U.S.A., piti loka-kuun 10 päivänä 1961 esitelmän aiheesta „Trussed Rafter Roofs in the USA”.

Gdanskin teknillisen korkeakoulun rehtori, professori *Kazimierz Kopecki* piti marraskuun 13 päivänä 1961 esitelmän aiheesta „Die theoretischen Grundlagen der Planung des energetischen Systems und deren mathematische Behandlung”.

Zürichin teknillisen korkeakoulun fotogrammetrian professori *H. Kasper* piti marraskuun 24 päivänä 1961 esitelmän aiheesta „Wandlung der Photogrammetrie während den letzten 15 Jahren aus Schweizer Seite”.

Stuttgartin teknillisen korkeakoulun professori *Fritz Leonhardt* piti helmikuun 22 päivänä 1962 esitelmän aiheesta „Schubversuche zur Ermittlung der oberen Schubspannungsgrenze”.

Espanjassa Fulbright-luennoitsijana toimiva Stanfordin yliopiston professori *David F. Tuttle* piti toukokuun 9 ja 10 päivänä 1962 luennot aiheista „Linear analysis and synthesis” ja „Nonlinear analysis”.

Tohtori-insinööri *G. W. Seulen* Darmstadtin teknillisestä korkeakoulusta piti joulukuun 2 päivänä 1962 esitelmän aiheesta „Grundlagen und Anwendungsbereiche der Induktionswärmetechnik”.

8. Atomireaktori

Energiakomitean ehdotettua vuonna 1955, että maahamme ryhdyttäisiin hankkimaan koulutus- ja tutkimusreaktoria sijoitettavaksi joko teknillisen korkeakoulun tai valtion teknillisen tutkimuslaitoksen yhteyteen, ilmoitti korkeakoulu olevansa halukas vastaanottamaan suunnitellun reaktorin ja esitti sen hankkimista varten määrärahan. Aloite ei kumminkaan johtanut tulokseen. Kauppa- ja teollisuusministeriön yhteyteen perustetun Atomienegianeuvottelukunnan toimesta suoritettiin yksityiskohtaisia tyyppitutkimuksia. Näiden perusteella se ehdotti Suomeen hankittavaksi Triga Mark II-tyyppisen koulutus- ja tutkimusreaktorin sekä teki ehdotuksen tarvittavan määrärahan ottamisesta valtion tulo- ja menoarvioon. Sijoituspaikaksi esitettiin Otaniemen valtionalueutta. Reaktori ehdotettiin hankittavaksi kansainvälisen atomienegiajärjestön IAEA:n välityksellä.

Tehdyt esitykset johtivatkin tulokseen ja hankintasopimus kauppa- ja teollisuusministeriön sekä General Atomic Division of General Dynamics Corporationin välillä Triga Mark II-tyyppisen reaktorin hankkimisesta Suomeen allekirjoitettiin 30. 5. 1960. Samoin solmittiin sopimus IAEA:n kanssa tutkimusreaktorin välittämisestä maahamme.

Reaktorirakennuksen rakentaminen annettiin rakennushallituksen tehtäväksi. Sen suunnittelusta oli pääasiassa vastuussa yliarkkitehti *M. Hirvonen* yhteistyössä teknillisen fysiikan laboratorion kanssa. Reaktorirakennus nousi harjaan kevättalvella 1961 ja rakentajana toiminut *Teräsbetoni Oy* luovutti sen saman vuoden kesällä rakennuttajalle. Syksyllä 1961 aloitti General Atomicin alihankkijana toiminut *A. Ahlström Oy:n* Warkauden konepaja reaktorin runkotyöt ja talvella General Atomic ryhtyi sydämen asennustöihin. Koekäytön yhteydessä tehtiin reaktori ensimmäisen kerran kriittilliseksi 27. 3. 1962 klo 16.11. Tällöin vapautui ensimmäistä kertaa atomienegia Suomen valtakunnan alueella.

Kauppa- ja teollisuusministeriön päätettyä luovuttaa reaktorin teknillisen korkeakoulun käyttöön pidettiin juhlallinen reaktorilaboratorion vihkimistilaisuus 31. 8. 1962. Arvovaltaisen kutsuvierasjoukon läsnäollessa Tasavallan Presidentti *Urho Kaleva Kekkonen* suoritti reaktorin vihkimisen laukaisemalla 250 MW:n suuruisen tehopolssin. Reaktorin luovutuksen suoritti kauppa- ja teollisuusministeri *T. A. Wiherheimo*. Reaktoria tullaan käyttämään tutkimus- ja koulutustehtäviin.

9. Insinöörien täydennyskoulutus

Liikkeenjohdollinen täydennyskoulutus

Teknillinen korkeakoulu, Kauppakorkeakoulu ja Svenska Handelshögskolan järjestivät nyt jo neljännen kerran Tehokkaan Tuotannon tutkimussäätiön kanssa ja johdolla liikkeenjohdollisen täydennyskurssin opintonsa päättäneille, liikkeen-

johdollista kokemusta saaneille insinööreille ja muunkinlaisen peruskoulutuksen omaaville henkilöille.

Kurssi oli kolmijaksoinen, internaattikurssin luontoinen, kukin jakso 2 tai 3 viikkoa. Ohjelma oli seuraava:

- I jakso, 3 viikkoa elo—syyskuun vaihteessa
  - Liikkeenjohdon tehtävät ja yrityksen tavoitteet
  - Yrityksen organisaatio
  - Henkilöhallinto
- II jakso, 2 viikkoa tammikuussa
  - Markkinoinnin johto
- III jakso, 3 viikkoa touko—kesäkuun vaihteessa
  - Tuotannon johto
  - Taloudellinen suunnittelu ja valvonta
  - Kurssin eri osien yhdistäminen

Opetus kurssilla tapahtui luentojen ja käytännön esimerkkejä käsittelevien ryhmäkokousten avulla, myös ns. Case-menetelmä oli runsaasti käytössä.

Kurssin johtajana toimi Kauppakorkeakoulun professori *Henrik Virkkunen*, apunaan kauppat. lis. *Leo Ablstedt*. Muita varsinaisia opettajia olivat ekonomi *Ilmo Ahola*, dipl.ins. *Klaus Eloranta*, prof. *Olof Henell*, prof. *Jaakko Honko*, prof. *Mika Kaskimies*, prof. *Paavo Koli*, dipl.ins. *Tauno Olkkonen*, dipl.ins. *Mauri Peltola*, dosentti *Kullervo Rainio*, opetusneuvos *Antero Rautavaara* ja prof. *Lars Wahlbeck*. Useita käytännön liike-elämän johtajia ja liikkeenjohdon asiantuntijoita esiintyi kurssilla varsinaisten opettajien apuna.

Kurssilla oli 22 osanottajaa.

10. Televisiotoiminta

Sähkölaboratorioon sijoitetun televisiolähettimen ja laboratorion katolle pystytetyn tv-antennin välityksellä on Tesvision ohjelmaa lähetetty kuten aikaisemminkin koko lukuvuoden ajan kanavalla 8 (kuva 196,25 MHz, 2 kW ERP; ääni 201,75 MHz, 700 W ERP). Televisiotyöskentelyyn on kuluvana lukuvuonna osallistunut n. 50 opiskelijaa. Radiotekniikan diplomi- ja konstruktioitöitä on tehty runsaasti televisioteknillisistä aiheista. Tässä yhteydessä rakennetut laitteet ovat jatkuvassa käytössä.

Tekniikan Edistämissäätiön toimiluvan pidensi posti- ja lennätinhallitus helmikuun 19 päivänä tekemällään päätöksellä vuoden 1968 loppuun saakka. Säätiön asettaman erikoisrahaston televisiotoiminnan kehittämistä varten neuvottelukuntaan ovat kuluneena lukuvuotena kuuluneet puheenjohtajana prof. *J. Jaubiai-nen* (Teknillinen korkeakoulu), varapuheenjohtajana prof. *J. Pohjanpalo* (Valtion teknillinen tutkimuslaitos) ja jäsenenä teoll.neuv. *U. Hakkarainen* (Kauppa- ja teollisuusministeriö), johtaja *E. Heino* (Posti- ja lennätinhallitus), eversti

A. R. Saarmaa (Suomen Radioteollisuusyhdistys), tekn.lis. P. Ahonen (Radio-insinööri-seura). Neuvottelukunnan sihteerinä on toiminut radiotekniikan professorin viran hoitaja dipl.ins. T. Kytöniemi. Neuvottelukunta on kokoontunut lukuvuoden aikana 4 kertaa.

Ohjelmasta on vastannut Oy Tesvisio Ab koko lukuvuoden ajan. Yhtiön osakkaina ovat Tekniikan Edistämisseätiö, Ekonomiliitto r.y., Kauppa- ja korkeakoulun Ylioppilaskunta, Maa- ja vesitekniikan Tuki r.y., Suomen Teknillinen Seura r.y., Teekkaritoiminnan edistämisyhdistys r.y., Kulutusosuuskuntien Keskusliitto ja Pellervo-Seura r.y. Yhtiön tarkoituksena on televisio-ohjelmien tuottaminen välitettäväksi Tekniikan Edistämisseätiön televisiolähetysaseman kautta sekä televisiotoimintaan liittyvän teknillisen, tieteellisen ja kaupallisen tutkimustoiminnan edistäminen. Yhtiön johtokuntaan kuuluu mm. prof. R. S. Halonen varapuheenjohtajana ja jäsenenä korkeakoulun radiotekniikan professorin viran hoitaja dipl.ins. T. Kytöniemi ja sen hallintoneuvostoon puheenjohtajana kansliapäällikkö Reino R. Lehto, varapuheenjohtajana prof. E. Laurila sekä jäsenenä mm. rehtori J. Rabola sekä professorit J. Jauhiainen, J. Pohjanpalo ja T. R. Verkkola.

Televisiotekniikan tutkimustyön kehittämiseksi on ohjelmatoiminta tuottanut vmk 1 500 000: — Tekniikan Edistämisseätiön erikoisrahastoon.

IV. Suoritetut tutkimukset

1. Tekniikan tohtorin arvo ja väitöstilaisuudet

Tekniikan tohtorin arvon saivat seuraavat tekniikan lisensiaatit heidän suoritettuaan asetuksen mukaisen väitöskirjatyön:

Maaliskuun 13 päivänä 1962 tekniikan lisensiaatti *Teuvo Kalevi Kohonen*, f-os.; väitöskirja „Contributions to the Study of Lifetimes of Positrons in Solids” tarkastettiin joulukuun 16 päivänä 1961. Virallisina vastaväittäjinä väitöstilaisuudessa toimivat professori *Lennart Simons* ja tekniikan tohtori *Pentti Mattila*.

Toukokuun 29 päivänä 1962 tekniikan lisensiaatti *Matti Arto Edvard Linko*, ke-os.; väitöskirja „Studies on Double-Malting, a New Malting Technique Based on Removal of Rootlets after a Short Initial Germination” tarkastettiin toukokuun 4 päivänä 1962. Virallisina vastaväittäjinä väitöstilaisuudessa toimivat professori *Jyry Tikka* ja dosentti *Tor-Magnus Enari*.

Elokuun 1 päivänä 1962 tekniikan lisensiaatti *Kalle-Heikki Korhonen*, r-os.; väitöskirja „Liukumalla tapahtuvista vesiväylien sortumista ja niiden ehkäisemiseen käytetyistä menetelmistä” tarkastettiin toukokuun 12 päivänä 1962. Virallisina vastaväittäjinä väitöstilaisuudessa toimivat professorit *K. V. Helene-lund* ja *Pentti Kaitera*.

2. Tekniikan lisensiaatin tutkinnot.

Tekniikan lisensiaatin arvon ovat saaneet seuraavat diplomi-insinöörit suoritettuaan asetuksen mukaiset tutkinnot:

syyskuun 26 päivänä 1961 *Leevi Otto Juhani Oksman* s-os. ja *Erkki Antero Rissanen* ko-os., lokakuun 24 päivänä 1961 *Viljo Tammela* ke-os., marraskuun 14 päivänä 1961 *Antti Pauli Uolevi Vuorinen* f-os., tammikuun 30 päivänä 1962 *Eero Esa Johannes Lampio* s-os. ja *Osmo Moilanen* p-os., helmikuun 20 päivänä 1962 *Heikki Lauri Kustavi Poijärvi* r-os., maaliskuun 6 päivänä 1962 *Ossi Tapio Heiskanen* m-os., maaliskuun 13 päivänä 1962 *Eero Olavi Saarsalmi* r-os. ja *Yrjö Mälkki* ke-os., toukokuun 8 päivänä 1962 *Tauno Matti Kallervo Pölbö* ke-os., toukokuun 22 päivänä 1962 *Pentti Jouko Kalevi Leino* s-os., *Markku Berndt Veikko Mannerkoski* v-os., *Eero Arvi Byckling* f-os. ja *Sven Nils Randolph von Schalien* ke-os., toukokuun 29 päivänä 1962 *Otto Gösta Wahlgren* r-os., *Samuel Kristian Pfäffli* ke-os., *Hilpas Tuovi Emerik Lyytikäinen* m-os. ja *Olli Ilmari Castrén* f-os.

3. Diplomi-insinöörin ja arkkitehdin tutkinnot.

Lukuvuonna 1961—62 suoritti korkeakoulussa loppututkinnon teknillisen fysiikan osastolla (f.os.) 16, rakennusinsinööriosastolla (r.os.) 63, koneinsinööriosastolla (ko.os.) 78, sähköteknillisellä osastolla (s.os.) 39, puunjalostusosastolla (p.os.) 34, kemianosastolla (ke.os.) 28, vuoriteollisuusosastolla (v.os.) 12, maanmittausosastolla (m.os.) 18 ja arkkitehtiosastolla (a.os.) 29 eli yhteensä 317 oppilasta. Eri osastoilla suorittivat seuraavat opiskelijat loppututkinnon:

Teknillisen fysiikan osasto:

Pentti Heikki Antero Bergius, Leo Bruno Bärs, Erkki Olavi Ilkka, Jouko Juhani Järvi „oivallisesti”, Veli Taavi Juhani Korhonen, Martti Henry Lagus, Lauri Johannes Makkonen, Raimo Antero Mäkinen, Antti Jukka Einari Pesonen, Heikki Osmo Olavi Puolakka, Veikko Juhani Rainesalo, Mauri Erik Rastas, Folke Johan Evald Stenman, Timo Paavo Lennart Toivanen, Paavo Uronen, Heikki Tuomas Väyrynen „oivallisesti”.

Rakennusinsinööriosasto:

Mikko Oskari Aaltonen, Teuvo Mikael Ali-Tolppa, Teuvo Erkki Kalevi Eerola, Seppo Ilmari Elonheimo, Jarl Edvard Patrick Toussaint Enckell, Axel Rainer Rafael Grundström, Jorma Tapani Hagelberg, Aaro Ilmari Haverinen, Kari Juhani Hietala, Harri Juhani Hintikka, Seppo Olavi Hirvonen, Paavo Armas Antero Huhtela, Eino Olavi Huttunen, Pentti Huttunen, insinööri Seppo Johannes Isotalo, Eino Einari Joenperä, Pauli Kalervo Jumppanen, Veli Artturi

Kalme, Seppo Ilmari Kerola, Pekka Ensio Kivimäki, Matti Kalevi Kolhinen, Raimo Uolevi Koski, Into Sakari Koskinen, Jyrki Juhani Kuusisto, Jaakko Juhani Laine, Olavi Aukusti Laitinen, Raimo Visa Lampinen, Pekka Jaakko Juhani Laurikainen, Iikka Mikael Lehtinen, Seppo Olavi Lehtinen, Antti Juhani Leppä, Matti Juhani Loukola, Pertti Tapani Makkonen, Heikki Mauno Manner, Kimmo Eero Mannola, Matti Veikko Juhani Martola, Martti Kalle Johannes Mélar, Jarmo Arijoutsu Meskanen, Matti Aarno Olavi Niemi, Sune Leif Johannes Norrbäck, Veikko Matti Nuutinen, Urpo Kalervo Oksanen, Aarre Ilmari Pasonen, Matti Eemeli Raivio, Jouko Tapani Rantanen „oivallisesti”, Eero Asser Rintala, Erkki Jukka Ruohutla, Juha Kalle Ruuskanen, Pekka Väinö Vihtori Ryttilä, Yrjö Henrikki Salin, Arto Juhani Salmela, Paavo Olavi Sarkkinen, Veli Raimo Sormunen, Terho Samuli Suomela, Seppo Olavi Surakka, Esko Olavi Johannes Suuperko, Unto Edvard Tanskanen, Esko Tirola, Reijo Kalervo Tikkanen, Keijo Uolevi Uuttu, Seppo Juhani Vehviläinen, Antti Juhani Vihtalahti, Kari Kullervo Virtanen.

Koneinsinööriostas:

Ahti Johannes Aintila, Ernst Olof Johan Alander, Bengt Albin Johan Antas, Ahto Kalervo Anttila, Jaakko Ilmari Anttila, Jouni Juhani Arjava, Pertti Ilmari Aure, Raimo Martti Fredrik Chydenius, Karl-Ossian Enkvist, Raija Liisa Kaarina Hakanen, Seppo Sakari Heikkilä, Lilli Pirkko Heininen, Seppo Ilmari Huida, Veli Hyttinen, ekonomi Jaakko Eero Juhani Jaakkola, Osmo Joe Jalovaara, Matti Ensio Jansson, Anssi Tapani Järvinen, Esa Vihtori Kause, Toivo Konttinen, Panu Erkki Vihtori Korri, Pirjo Sinikka Koskiala, Leo Veikko Tapio Kosonen, Kauko Antero Kuha, Hannu Aulis Kääriä, Tauno Ossi Kääriäinen, Carl Göran Lagerbohm, Bengt Vilhelm Lagus, Niilo Antero Lahti, Leo William Lahtinen, Mauri Kalevi Laine, Osmo Kalevi Lassila, Raimo Olavi Lastikka, Harri Rainer Leppänen, Pentti Heikki Tapio Lipiäinen, Harry Aarto Malmgren, Tauno Antero Matomäki, Lauri Juhani Mikael Molander, Juhani Nuotio, Clas-Thure Nyberg, Anna-Liisa Oinonen, Jouko Kustaa Oksala, Antti Mikko Palo-niemi, Pertti Jaakko Ilmari Pihkala, Yrjö Olavi Prokki, Lars-Adolf Prytz, Olavi Johannes Pylkkänen, Heikki Tapani Rasilainen, Mikko Samuel Raunio, Timo Antero Rissanen, Paavo Einari Rouvala, Erkki Sakari Saarni, Kyösti Olavi Sahari, Kai-Markus Saurio, Heikki Aarne Juhani Seppälä, Jaakko Johannes Sil-lanpää, Kaj Ingmar Skogster, insinööri Jaakko Olavi Sorvari, Martin Gunnar Strengell, Lassi Juhani Suoninen, Heikki Sakari Tenhunen, Otto Eljas Tiihonen, Jouko Eino Kalevi Tukiainen, Kari Pekka Tuomipuu, Martti Juhani Unkuri, Auvo Juhani Vappula, Antti Risto Juhani Vartia, Seppo Matti Ilmari Vartia, Karri Armas Vartiainen, Erkki Kalevi Antero Vaurio, Tero Leevi Kustaa Wes-terlund, Jouko Allan Wiiru, Juha Ludvig Viljanen, Aarne Ilkka Virtanen, Arto Virtanen, Pauli Antti Olavi Virtanen, Kimmo Kaleva Vitikainen, Jouko Juhani Vuorinen.

Säbköteknillinen osasto:

Veikko Juhani Aalto, Jaakko Sigurd Forssén, Raimo Gotthard Gummerus, Heikki Juhani Haavisto, Göran Anders Henrik Hemdal, Heimo Hemmi Hiiri, Jorma Juhani Hormio, Jyrki Oskar Hämeen-Anttila, Osmo Kalevi Hämäläinen, Eero Kalervo Jalava, Jouko Pekka Joensuu, Tapani Veikko Juhani Jokinen „oivallisesti”, Pertti Mikko Kaijalainen, Teemu Karemaa, Raimo Ilmari Kolkki „oivallisesti”, Erkki Olavi Korjuslommi, Pentti Kalervo Korkka, Otso Päiviö Kuusisto, Curt Stefan Liljeström, Paavo Johannes Linnola, Manu Antero Muukkonen, Matti Pekka Mård, Matti Juhani Nurmo, Jarl-Erik Nylund, Kimmo Kalervo Pokkinen, Veikko Tapio Porra „oivallisesti”, Kari Kustaa Päiviö Ruokonen, Sampo Edvard Ilmari Salovaara, Matti Juhani Sarparanta, Lauri Olavi Sauso, Torbjörn Mårten Henrik Småros, Oiva Ensio Sorvari, Eero Juhani Talvio, Matti Johannes Tapaninen, Eino Olavi Timonen, Karl-Johan Ulmanen, Seppo Antero Varis, Paavo Ilmari Wennervirta, Viljo Väinö Virtanen.

Puunjalostusosasto:

Touko Valdemar Antola, Leo Sakari Antonius, Kalevi Johannes Flinkman, Jan Bertil Gube, Veli Rafael Hulkko, Pentti Vilhelm Huoponen, Erkki Pekka Ilmari Huusari, Ilmo Juhani Kalevi Isotalo, Erkki Paavo Kansanaho, Väinö Kalervo Kerttula, Jyrki Kullervo Kettunen, Esko Leonard Kivimäki, Kauko Sakari Kivistö, Aulis Kalevi Koikkalainen, Pentti Jonne Koljonen, Carl Göran Kurtén, Pertti Matti Juhani Lassila, Aarne Juhani Neimälä, Matti Aarno Olavi Niemi, Antti Risto Juhani Orhanen, Lauri Paavilainen, Matti Juhani Ensio Piekkari, Antti Juhani Poutiainen, Heikki Olavi Pyykkönen, Kari Vilhelm Rajakaltio, Risto Tapio Rautio, Matti Jalmari Riekkinen, Per Ragnar Rosenberg, Pertti Kaarlo Sairanen, Boris Göran Valdemar Sundholm, Raimo Johannes Turunen, Mikko Antero Ukkola, Aarre Viljami Ventola, Raimo Juhani Väyrynen.

Kemianosasto:

Klaus Gunnar Gröhn, Tapio Atso Hase, Esko Petteri Hassinen, Matti Kalervo Heikonen, Jaakko Väinämö Kangasperko, Pertti Vilho Kantanen, Ukko-Pauno Kettunen, Pentti Kalevi Knuuttila, Juhani Toivo Arvid Kolehmainen, Nils Anders Kämpe, Timo Pellervo Lehtinen, Anneli Lemola, Erna Betty Lindroos, Unto Urpo Muukka, Ensio Ferdinand Nisula, Pentti Ilmari Peltola, Erkki Veikko Johannes Puputti, Juho Veikko Sakari Rihtniemi, Ylermi Raimo Sartila, Erkki Matti Simonen, Jorma Jukka Kalevi Sohlo, Jorma Juhani Sundquist, Jorma Jaakko Syvähuoko, Jyrki Aslak Taipale, Ilmari Turunen, Paavo Rauni Armas Ulmanen, Ismo Topi Virros, Maria Inkeri Yliruokanen.

Vuoriteollisuusosasto:

Esa Antero Alakokkare, Gösta Vilhelm Diehl, Rainer Kalevi Holmala, Seppo Untamo Härkö, Rauno Veli Kullervo Koponen, Asko Inari Palomäki, Matti

Johannes Palperi, Carl-Johan Skand, Heikki Kustaa Tilander, Tapio Kalevi Tuominen, Esko Emil Ulvelin, Raimo Johannes Westman.

Maanmittausosasto:

Heikki Sakari Armila, Ensio Matias Hangasmaa, Reijo Tapio Karjalainen, Lauri Mooses Kuparinen, Einar Larsson, Kalervo Juhani Lähteenmäki, Raimo Pekka Malinen, Pauli Olavi Marjanen, Esko Olavi Maunu, Oiva Ilmari Mella, Matti Severi Niemi, Tapio Kalervo Niemi, Sakari Mathias Pfäffli, Pekka Kalevi Raitanen, Pentti Veli Soinen, Pentti Ilmari Tainio, Jorma Turpela, Aulis Aarre Antero Ventola.

Arkkitehtiosasto:

Reijo Uolevi Ailus, Eija-Leena Airaksinen, Paul Autere, Erkki Kaarlo Elo-maa, Maunu Samuli Haimi, Verner Olavi Hakala, Riia Anneli Hakola, Asko Kaj Reijo Halme, Olle Juhani Victor Heinström, Aarre Kalevi Holttinen, Aatos Issakainen, Jaakko Juhani Jauhiainen, Risto Eemeli Kaakko, Mikko Modestus Mansikka, Kirmo Fredrik Ilmari Mikkola, Kaarlo Heikki Narinen, Olavi Tapio Nurminen, Pirkko Irmeli Pajula, Seppo Helmeri Pitkänen, Matti Mikael Salmi-valli, Jorma Adiel Sulkava, Stig August Svahnström, Kimmo Kaarle Söderholm, Bror Alvar Alfons Söderman, Paavo Mattias Tammekann, Matti Oiva Olavi Tommola, Yrjö Antero Vainio, Hannu Teuvo Kai Valkama, Rauno Aukusti Vuorela.

V. Opettajaneuvoston ja hallintokollegin asettamat toimikunnat ja niiden antamat lausunnot

1. Opettajaneuvoston asettaman toimikunnan korkeakoulun oppilaiden kulttuuripohjan laajentamiskysymyksen selvittämistä ja ehdotuksen laatimista varten ns. *Studia generalia*-ohjelmasta ovat muodostaneet puheenjohtajana professori *Pentti Kaitera* ja jäseninä professori *Jaarli Jauhiainen* ja *Obto Oksala*. *Studia generalia* luentoja ei järjestetty.

2. Toukokuun 23 päivänä 1961 valitsi opettajaneuvosto kirjastotoimikuntaan puheenjohtajaksi vararehtori, professori *Erkki Laurilan* ja jäseniksi professorit *S. E. Stenij*, *Olavi Erämetsän*, *T. R. Verkkolan* ja *Nils Erik Wickbergin*. Kirjastotoimikunta on lukuvuoden aikana pitänyt 4 kokousta.

3. Väitöskirjaksi aiottujen käsikirjoitusten ennakkotarkastusta varten asetetun komitean puheenjohtajana on ollut professori *S. E. Stenij* ja jäseninä professorit *Olavi Erämetsä*, *Jaakko Wuolijoki* ja *Arvo Ylinen*.

4. Marraskuun 1 päivänä 1955 asetetun karsintakurssien pistelaskua käsittelevän komitean puheenjohtajana on ollut professori *S. E. Stenij* ja jäseninä professorit *Obto Oksala* ja *Aulis Blomstedt*.

5. Otaniemen rakennustoimikuntaan ovat edelleen kuuluneet puheenjohtajana korkeakoulun rehtori, professori *Jaakko Rahola*, varapuheenjohtajana vararehtori, professori *Erkki Laurila* sekä jäseninä professorit *Antero Perna* ja *Viljo Kuuskoski*. Lisäksi on toimikunnan kokouksiin osallistunut eri osastojen johtajia sekä muita asiantuntijoita. Toimikunnan sihteerinä on toiminut 1. 6. 1962 saakka diplomi-insinööri *Olavi Huttunen* ja siitä edelleen tekniikan ylioppilas *Timo Ronkainen*. Tärkeimpinä toimikunnan käsiteltävänä ja valmisteltavana olleista asioista mainittakoon Otaniemen rakennuskaavan ja käyttösuunnitelman tarkistaminen, uuden päärakennuksen rakentamiseen ja kalustamiseen liittyneet tehtävät, korkeakoulun eri osastojen huonetilaohjelmien laatimiskysymykset sekä menoarvioesityksen valmistelu eri uudisrakennustöiden osalta.

6. Ehdotuksen tekemistä varten stipendirahastojen ja opintoapurahojen käytöstä tammikuun 29 päivänä 1952 perustetun pysyvän toimikunnan puheenjohtajana on ollut professori *Eino M. Niini* ja jäseninä professorit *Kaarlo Ståhlberg* ja *Aulis Blomstedt*.

7. Korkeakouluinsinöörien jatkokoulutuksen järjestämiskysymystä käsittelemään asetetun toimikunnan puheenjohtajana on ollut professori *Erkki Laurila*, jäseninä professorit *Heikki Miekko-oja*, *Eino M. Niini* ja *Olavi Erämetsä*.

8. Teknillisen korkeakoulun tieteellisen julkaisusarjan toimikunnan puheenjohtajana on ollut professori *Arvo Ylinen* ja jäseninä professorit *S. E. Stenij* ja *Jaakko Wuolijoki*.

9. Teknillisen korkeakoulun kielitutkintolautakunnan puheenjohtajana on ollut professori *S. E. Stenij* ja jäseninä professorit *G. A. Nyman*, *Nils-Erik Wickberg* ja *Eino M. Niini*.

10. Syyskuun 14 päivänä 1959 asetettiin monistustoimiston ohjesääntöehdotusta laatimaan komitea puheenjohtajana professori *Eino M. Niini* ja jäsenenä professori *Jaakko Wuolijoki*.

11. Lokakuun 11 päivänä 1960 asetettiin komitea laatimaan ehdotusta teknillistä korkeakoulua koskevien säädösten tarkistamiseksi. Komitean puheenjohtajaksi valittiin korkeakoulun rehtori, professori *Jaakko Rahola*, jäseniksi professorit *Erkki Laurila*, *S. E. Stenij* ja *Eino M. Niini* sekä sihteeriksi lainopin kandidaatti *Martti Liesto*.

Lisäksi korkeakoulu on valinnut allamainittuihin tehtäviin seuraavat henkilöt:

Ylioppilaiden opintolainarahaston hallituksen jäsenenä on ollut professori *Pentti Laasonen*, varamiehenään professori *Erkki Häyrinen*.

Huhtikuun 17 päivänä 1962 valittiin koulukassan, monistustoimiston ja lahjoitusrahastojen tilintarkastajiksi vuodeksi 1962 professorit *Veikko Linnaluoto* ja *Eero Kivimaa*. Lokakuun 2 päivänä 1962 valittiin professori Kivimaan tilalle professori *Osmo Jaskari* 1. 7. 1962 lukien.

Helmikuun 2 päivänä 1961 valittiin Otaniemen Urheilusäätiön valtuuskuntaan sääntömääräisen puheenjohtajan rehtori *Jaakko Raholan* lisäksi hänen hen-

kilökohtaiseksi varamiehekseen vararehtori *Erkki Laurila* sekä jäseneksi professori *Antero Perna* ja henkilökohtaisena varamiehenään professori *Eino M. Niini*.

Lokakuun 5 päivänä 1959 valittiin korkeakoulun edustajiksi Suomen radiotieteelliseen kansalliskomiteaan vuosiksi 1960—62 professorit *Hans Blomberg* ja *Pekka Jaubo*.

Lokakuun 9 päivänä 1961 valittiin eksponentiaalimiilun neuvottelukunnan puheenjohtajaksi professori *Erkki Laurila* ja jäseneksi professori *Pekka Jaubo*.

Lokakuun 2 päivänä 1961 valittiin teknillisen korkeakoulun opintolainautakuntaan vuodeksi 1962 puheenjohtajaksi professori *Unto Korhonen* varamiehenään professori *K. V. Helenelund* sekä varapuheenjohtajaksi professori *Esko Suhonen* varamiehenään professori *Erkki Voipio*.

Lokakuun 24 päivänä 1961 valittiin ylioppilaiden opintolainarahaston neuvottelukuntaan edelleen vuodeksi 1962 jäseneksi professori *S. E. Stenij* ja varajäseneksi professori *T. R. Verkkola*.

Joulukuun 12 päivänä 1961 valittiin korkeakoulun edustajiksi Tekniikan Edistämissäätiön hallitukseen vuosiksi 1962—65 professori *Jaakko Rahola* ja hänen henkilökohtaiseksi varamiehekseen professori *Jaarli Jaubainen*.

Marraskuun 10 päivänä 1959 valittiin korkeakoulun edustajaksi Tekniikan Edistämissäätiön hallitukseen 1. 1. 1960 alkavaksi nelivuotiskaudeksi professori *Martti Levón* ja hänen varamiehekseen professori *Erkki Laurila*. Tammikuun 30 päivänä 1962 valittiin professori *Levónin* tilalle professori *Olavi Harva*.

Helmikuun 2 päivänä 1962 valittiin Ammattienedistämislaitossäätiön hallintoneuvostoon korkeakoulun edustajaksi kolmivuotiskaudeksi 1962—65 professori *Martti Paavola* varsinaiseksi ja professori *Jorma Serlachius* varajäseneksi.

Syyskuun 19 päivänä 1961 valittiin korkeakoulun edustajaksi Walter Ahlström säätiön hallitukseen kolmivuotiskaudeksi 1962—64 professori *Jaakko Wuolijoki*.

Tammikuun 15 päivänä 1962 valittiin korkeakoulun edustajaksi Suomen Ylioppilaiden Liiton Terveystieteiden valtuuskuntaan kaksivuotiskaudeksi 1962—63 edelleen professori *Obto Oksala*.

Huhtikuun 16 päivänä 1962 valittiin valokuvaus- ja elokuvausammattien edistämissäätiön valtuuskuntaan kolmivuotiskaudeksi 1962—64 professori *Olavi Erämetsä*.

Joulukuun 11 päivänä 1961 valittiin korkeakoulun edustajaksi vuodeksi 1962 Teekkarikylän kappelirahastoon professori *Viljo Castrén*.

Marraskuun 1 päivänä 1960 valittiin korkeakoulun edustajaksi perustettavaan tietojenkäsittelyalan Kansalliseen komiteaan professori *Pentti Laasonen*.

Joulukuun 4 päivänä 1961 valittiin korkeakoulun edustajaksi Vientikoulutuksen Erikoisrahaston hoitokuntaan professori *Eino M. Niini* ja hänen varamiehekseen professori *Jorma Serlachius*.

Joulukuun 15 päivänä 1959 valittiin korkeakoulun edustajiksi Luonnon-

varain tutkimussäätiön hallitukseen 1. 1. 1960 alkavaksi viisivuotiskaudeksi jäseneksi professori *Jaakko Murto* ja varajäseneksi professori *Aimo Mikkola*.

Tammikuun 31 päivänä 1962 valittiin korkeakoulun edustajaksi Suomen Standardisoimislautakuntaan kolmivuotiskaudeksi 1962—64 edelleen professori *Jorma Serlachius*.

Tammikuun 14 päivänä 1957 valittiin Akustiseen standardisoimiskomiteaan korkeakoulun edustajaksi professori *Jaarli Jauhainen*.

Kesäkuun 8 päivänä 1959 valittiin professori *Antero Pernaja* teknillisen korkeakoulun edustajaksi Pohjoismaisten Rakennuspäivien Suomen edustajistoon ja hänen varamieheksensä professori *Viljo Kuuskoski*.

Maaliskuun 13 päivänä 1957 valittiin professori *Eino M. Niimi* teknillisen korkeakoulun edustajaksi Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön liikkeenjohdolliseen jatkokoulutustoimikuntaan.

Tammikuun 22 päivänä 1962 valittiin opetusministeriön vahvistaman teknillisen korkeakoulun stipendiohjesäännön mukaisesti korkeakoulun stipendiolautakuntaan vuodeksi 1962 puheenjohtajaksi professori *Aimo Mikkola*, varapuheenjohtajaksi professori *Erkki Voipio* ja jäseneksi professori *Esko Suhonen*.

Huhtikuun 15 päivänä 1957 valittiin professori *Martti Levón* Työtehovaltuuskuntaan korkeakoulun edustajaksi. Marraskuun 20 päivänä 1961 valittiin professori *Levónin* tilalle professori *Pekka Kivalo*.

Lokakuun 11 päivänä 1960 valittiin korkeakoulun edustajaksi Alfred Korde-linin säätiöön vuosiksi 1960—63 edelleen professori *Arvo Ylinen*, varamieheksi professori *Pekka Kivalo*.

Korkeakoulun edustajina Otaniemen Asuntosäätiön hallituksessa ovat olleet professorit *Pekka Jauho* ja *Viljo Kuuskoski* sekä lainopin kandidaatti *Martti Liesto*. Heidän varamiehinnään ovat olleet professorit *Risto Hukki* ja *Bruno Kivisalo* sekä varatuomari *Yrjö Tornivuori*.

Joulukuun 12 päivänä 1960 valittiin Eichingerin rahastoon korkeakoulun edustajaksi professori *G. A. Nyman* ja hänen varamieheksensä professori *Olavi Harva*.

Maaliskuun 26 päivänä 1962 määrättiin teknillisen korkeakoulun suojelujohtajaksi lainopin kandidaatti *Martti Liesto* ja hänen apulaisekseen diplomi-insinööri *Toivo Koivula*.

Toukokuun 30 päivänä 1961 valittiin maanpuolustukseen liittyvää tieteellistä tutkimustyötä yliopistojen, korkeakoulujen, tutkimus- ja teollisuuslaitosten välillä ohjaavaan, järjestävään ja ylläpitävään neuvottelukuntaan korkeakoulun edustajaksi professori *Veikko Linnaluoto*.

Toukokuun 8 päivänä 1961 valittiin korkeakoulun edustajaksi insinöörien täydennyskoulutustoiminnan neuvottelukuntaan professori *R. S. Halonen*.

Elokuun 2 päivänä 1961 valittiin korkeakoulun edustajiksi valtion teknillistieteelliseen toimikuntaan rehtori *Jaakko Rahola* sekä professorit *Martti Paavola* ja *Aulis Blomstedt*.

VI. Teknillisen korkeakoulun talous

Määrärahat	1961	1962
1. Palkkaukset	326 110 917: —	387 264 200: —
2. Kirjasto	6 000 000: —	7 500 000: —
3. Laboratoriot ja opetusvälineet	24 919 950: —	29 000 000: —
4. Lämmitys, valaistus, voimavirta, vesi ja puhtaanapito	18 399 714: —	23 000 000: —
5. Sekalaiset menot	3 599 991: —	4 000 000: —
6. Ylioppilaiden käytänn. harjoittelu ...	1 500 000: —	1 500 000: —
7. Painatuskustannukset	1 392 460: —	1 500 000: —
8. Matkakustannukset	196 107: —	140 000: —
9. Siirto koulukassaan	23 000 000: —	24 500 000: —
10. Otaniemeen siirtyvien laboratorioden suunnittelu	—	6 000 000: —
Perushankintamäärärahat		
Teknillisen korkeakoulun opetusväli- neiden, kokoelmien, kojeistojen ja kaluston täydentäminen	50 000 000: —	60 000 000: —
Teknillisen korkeakoulun Otaniemeen siirtyneiden osastojen ja laborato- rioiden kaluston, tutkimus- ja ope- tusvälineiden sekä kojeiden hankki- minen	14 000 000: —	70 000 000: —
Elektronilaskukoneen hankkiminen tek- nilliselle korkeakoululle	25 500 000: —	—

VII. Korkeakoulun rahastot, myönnetyt stidendit ja apurahat

1. Korkeakoulun omat rahastot ja niistä myönnetty stipendit ja apurahat.

Koulukassasta on myönnetty seuraavat apurahat:

Syyskuun 18 päivänä 1961 myönnettiin apul.prof. *Jarl Gripenbergille* 60 000 mk osallistumista varten Englefield Greenissä 20.—22. 9. 1961 pidettävään symposiumiin, jossa hän pitää esitelmän „Wood Extractives”.

Syyskuun 25 päivänä 1961 myönnettiin fil.maist. *Marjatta Myrbergille* 24 000 mk osallistumista varten Oslolla 2.—3. 10. 1961 pidettävään pohjoismaisten teknillisten korkeakoulujen ylikirjastonhoitajien kokoukseen.

Syyskuun 25 päivänä 1961 myönnettiin apul.prof. *Seppo Härmälälle* 90 000 mk osallistumista varten Münchenin teknillisessä korkeakoulussa 4.—12. 9. 1961 pidettäviin 4. kansainvälisiin etäisyysmittauskursseihin.

Lokakuun 23 päivänä 1961 myönnettiin arkkitehtiosaston opettajille 120 000 mk käytettäväksi palkintoina a-osaston oppilaille pidettävissä kilpailuissa. Määräraha jakaantui eri opettajien kesken: prof. *Wickberg* 15 000 mk, prof. *Kivinen* 15 000 mk, prof. *Blomstedt* 25 000 mk, prof. *Subonen* 25 000 mk ja vt. lehtori *Ruusuvuori* 40 000 mk.

Marraskuun 13 päivänä 1961 myönnettiin tri *Rolf Ugglalle* 40 000 mk väitöskirjan painatus- ym. kulujen peittämiseksi.

Marraskuun 20 päivänä 1961 myönnettiin prof. *Tauno Pyökörille* 80 000 mk osallistumista varten Voimayhdistys Ytimen järjestämään matkaan Länsi-Saksaan 22. 11.—24. 11. 1961 välisenä aikana.

Joulukuun 4 päivänä 1961 myönnettiin 1 500 000 mk:n määrärahasta, jonka hallintokollegi oli varannut vakinaisille opettajille apurahoiksi tieteellisten tutkimusten edistämiseen ja sellaisten teosten aikaansaamiseen tekniikan ja muilta aloilta, jotka ovat tarpeellisia korkeakoulun opintoihin tai muutoin korkeakoulun toiminnalle hyödyksi, apuraha seuraaville henkilöille: Prof. *Stenijälle* 300 000 mk, josta kuitenkin 100 000 mk suoritetaan monistustoimistolle ja prof. *Castrénille* 180 000 mk.

Tammikuun 29 päivänä 1962 myönnettiin *Teknillisen korkeakoulun Ylioppilaskunnalle* kiltojen ja yhdistysten kotimaista toimintaa varten 4 800 000 mk, opintotoiminnan ylläpitämistä varten 2 772 000 mk, Otaniemen terveydenhoito-aseman menojen peittämiseen 600 000 mk, Polyteknikkojen urheiluseuralle urheilutilojen vuokraamiseen 1 000 000 mk, Teekkarikylän kappelirahastolle toiminta-avustuksena 700 000 mk, ulkomaisia ekskursioita varten 2 580 000 mk ja muun ulkomaisen ja kotimaisen toiminnan tukemiseen 872 500 mk, yhteensä 13 324 500 mk.

Helmikuun 12 päivänä 1962 myönnettiin prof. *Castrénille* 50 000 mk Trondheimin teknillisen korkeakoulun vesirakennuslaboratorioon tutustumista varten.

Helmikuun 12 päivänä 1962 myönnettiin väitöskirjojen painatus- ym. kulujen peittämiseksi: tri *Viljo Immoselle* 90 000 mk, tri *A. I. Putkoselle* 90 000 mk, tri *Urmes Runolinnalle* 80 000 mk ja tri *Lauri Mehdolle* 70 000 mk.

Helmikuun 19 päivänä 1962 myönnettiin dipl.ins. *Jyrki Kettuselle* 77 000 mk tutustumista varten prof. Murron laatiman suunnitelman mukaan ulkomaisiin tutkimuslaitoksiin puunjalostusosaston Otaniemeen rakennettavien uusien laboratoriodien suunnittelemiseksi.

Helmikuun 26 päivänä 1962 myönnettiin professoreille *Linnaluoto*, *Ryti*, *Sahlberg*, *Serlachius*, *Verkkola* ja *Wuolijoki* kullekin 35 000 mk osallistumista varten Göteborgissa Chalmersin teknillisessä korkeakoulussa järjestettävään Pohjoismaiden teknillisten korkeakoulujen konetekniikan professoreiden neuvottelukokoukseen 28.—29. 5. 1962 välisenä aikana.

Maaliskuun 26 päivänä 1962 myönnettiin apul.prof. *Olli Tammelle* 20 000 mk arkkitehtiosaston II vuosikurssin oppilaille jaettavaksi palkintoina heidän

suoritettavikseen määrättävistä perspektiiviopin piirustuksista kevätlukukaudella 1962.

Tekn.tri *Tauno Lippaan* tutkimus „The Worth of a Machine Tool in the Light of Repair Costs” otettu korkeakoulun julkaisusarjaan, painatuskulujen peittämiseksi myönnetty 16 päivänä huhtikuuta 1962 77 500 mk.

Toukokuun 7 päivänä 1962 myönnettiin apul.prof. *Seppo Härmälälle* 36 000 mk osallistumista varten Oslossa pidettävään pohjoismaisen geodeettisen komission kokoukseen 14.—18. 5. 1962 välisenä aikana.

Toukokuun 28 päivänä 1962 myönnettiin prof. *Jaubiaiselle* 50 000 mk osallistumista varten Trondheimissa pidettävään pohjoismaisten teknillisten korkeakoulujen teletekniikan professoreiden kokoukseen ja luentomatkaa varten Stuttgartin teknilliseen korkeakouluun.

Toukokuun 28 päivänä 1962 oikeutettiin prof. *Serlachius* käyttämään hänelle 26. 2. 1962 myönnetty 35 000 mk:n matka-apuraha osallistumista varten Nordforskin Kööpenhaminassa 12.—14. 5. 1962 järjestämään neuvottelutilaisuuteen.

Toukokuun 28 päivänä 1962 myönnettiin prof. *Tikkaselle* 125 000 mk:n matka-apuraha Keski-Euroopan eri laboratorioihin tutustumista varten.

Kesäkuun 7 päivänä 1962 myönnettiin prof. *Haloselle* 140 000 mk tutustumista varten fotogrammetristen kojeiden valmistajatehtaiden tuotantoon Keski-Euroopassa maanmittausosaston Otaniemeen rakennettavia uusia tiloja silmällä pitäen.

Koulukassasta myönnetty palkinnot erinomaisesti suoritetuista opinnoista

Teknillisen fysiikan osasto:

100 000 markkaa: diplomi-insinööri Eero Arvi Byckling.

Rakennusinsinööriosasto:

100 000 markkaa: diplomi-insinöörit Pentti Juhani Loikkanen, Martti Juhani Mikkola ja Jaakko Juhani Laine.

50 000 markkaa: diplomi-insinöörit Ben Runar Matias Lindmark, Esko Olavi Johannes Suuperko ja Pekka Juhani Kinnunen.

Koneinsinööriosasto:

100 000 markkaa: diplomi-insinöörit Matti Aarne Ranta, Pentti Kalevi Talonen, Matti Johannes Niininen, Erik Arvo Ståhlberg ja Ilkka Juhani Lapinleimu.

Sähköteknilinen osasto:

100 000 markkaa: diplomi-insinöörit Anssi Pärtyyli Voutilainen, Seppo Uolevi Rickman ja Eemil Olavi Roivainen ja tekniikan ylioppilas Tapani Veikko Juhani Jokinen.

Puunjalostusosasto:

100 000 markkaa: diplomi-insinöörit Markku Alpo Tanninen ja Kalevi Antero Ollikainen.

Kemianosasto:

100 000 markkaa: diplomi-insinööri Hannu Antti Luonteri ja tekniikan lisen-
siaatti Matti Arto Edvard Linko.

Vuoriteollisuusosasto:

100 000 markkaa: diplomi-insinööri Esa Antero Alakokkare.

Maanmittausosasto:

50 000 markkaa: diplomi-insinöörit Ensio Matias Hangasmaa, Väinö Ju-
hani Meuronen ja Jouko Antero Utela.

Arkkitehtiosasto:

100 000 markkaa: arkkitehdit Arto Kalevi Sipinen ja Jaakko Tapani Ran-
tanen.

50 000 markkaa: arkkitehdit Arvi Antero Ilonen ja Jukka Henriikki Salokari.

150 000 markkaa: arkkitehti Arno Aulis Savela Hk. 30. 10. 61.

Yleinen osasto:

50 000 markkaa: tekniikan ylioppilaat Matti Kilpi, Armo Pohjavirta, Jaakko
Ihamuotila, Jorma Routti, Markku Kaisti, Lauri Paakkunainen, Väinö Kontinen,
Pekka Vahala, Raimo Lamberg, Olavi Kilpelä, Veikko Poutanen, Ilkka Uusi-
talo, Eva-Liisa Mock ja Veli Piirta.

Koulukassasta myönnetyt palkinnot „oivallisesti” suoritetuista diplomi-insi-
nöörin tutkinnoista.

100 000 markkaa: diplomi-insinöörit Jouko Juhani Järvi, Jouko Tapani Ran-
tanen ja Heikki Tuomas Väyrynen.

Lahjoitusrahastot ja niistä myönnetyt stipendit

Korkeakoulun lahjoitusrahastojen tila joulukuun 31 päivänä 1961 oli
seuraava:

J. Ph. Palménin	rahasto	269 866: —
C. G. Sanmarkin	„	249 127: —
Aug. Palmbergin	„	332 554: —
H. ja E. Hallonbladin	„	216 859: —
Joh. Sohlmanin	„	150 671: —

G. W. Sohlberg Oy:n	rahasto	289 870: —
Teknillisten tieteiden	„	182 810: —
K. Lindahlin	„	288 651: —
F. Sjöströmin	„	171 846: —
W. Thomén	„	179 789: —
Töölön Sokeritehdas Oy:n	„	137 666: —
J. Brehmerin	„	100 377: —
A. Wreden	„	74 801: —
Polyteknillisen Opiston	„	75 059: —
G. L. Lundgrenin	„	51 728: —
E. Lekven	„	38 078: —
Aleksanteri II:n	„	34 759: —
Usko Nyströmin	„	136 201: —
J. E. Rynénin	„	106 341: —
Palovakuutusyhtiö Pohjolan	„	523 029: —
G. Cygnaeuksen	„	12 295: —
Leo Lindelöfin	„	11 271: —
Suomen Sotalaitoksen	„	22 792: —
A. O. Saelanin	„	5 282: —
Jussi Paatelan	„	133 899: —
Kansallis-Osake-Pankin	„	802 466: —
Oy. Strömberg Ab:n	„	1 958 501: —
Arkkitehti Vähäkallion	„	11 401 039: —
Oy Julius Tallberg Ab:n	„	1 322 998: —
Hahlin aviopuolisoiden	„	379 307: —
Teknillisen Tuonnin Keskusliiton	„	1 752 558: —
Atlas Diesel Ab:n	„	2 461 519: —
Rakennus-Oy Cultorin	„	302 376: —
Ärtin perheen	„	610 292: —
Arkkitehti Annikki Paasikiven	„	9 563 278: —
Prof. H. O. Hanneliuksen	„	455 152: —

Sen jälkeen kun Arkkitehti *Väinö Vähäkallion* stipendirahastosta oli julistettu haettavaksi kolme 200 000 markan suuruista matkastipendiä ulkomaista opintomatkaa varten, arkkitehtiosasto huhtikuun 25 päivänä 1962 pitämässään kokouksessa päätti myöntää stipendit arkkitehteille *Jaakko Laapotti, Tapio Perriäinen ja Kari Virta*.

Sen jälkeen kun Arkkitehti *Annikki Paasikiven* stipendirahastosta oli julistettu haettavaksi kolme stipendiä, kukin suuruudeltaan 100 000 markkaa, päätti korkeakoulun rehtori, arkkitehtiosaston annettua asiasta lausuntonsa, toukokuun 21 päivänä 1962 myöntää stipendit arkkitehtiosaston oppilaille *Aimo Huusko-nen, Paavo Mykkänen, Kaj Nyman ja Ilkka Salo*.

2. Suomen Akatemian apurahat

A. Varttuneiden tieteenharjoittajien apurahat (kolmivuotiskaudeksi 1960—62)

Teknillisen korkeakoulun rehtorin vuonna 1959 jakamia valtion apurahoja varttuneille tiedemiehille ovat lukuvuoden 1960—61 aikana edelleen nauttineet:

1. Teknillisen korkeakoulun professorit:

Erämetsä, Kurt Heikki Olavi

Hukki, Risto Tapani

Kivalo, Pekka

Miekk-oja, Heikki Malakias

Mikkola, Aimo Kustaa

Niini, Eino Markus

Nyman, Gustaf Arthur

Pyökäri, Tauno Olavi

Savolainen, Kalervo Johannes

Verkkola, Torsti Rafael

2. Valtion teknillinen tutkimuslaitos:

Nikkilä, Olavi Elis, professori

Niskanen, Erkki Vilho, filosofian tohtori

3. Geodeettinen laitos:

Honkasalo, Tauno Bruno, filosofian tohtori, dosentti

B. Nuorten tieteenharjoittajien apurahat vuodeksi 1962

Opetusministeriön myönnettyä teknilliselle korkeakoululle yhdeksän (9) Suomen akatemiasta ja valtion apurahoista laissa tarkoitettua nuorten tieteenharjoittajien apurahaa vuodeksi 1961, korkeakoulun rehtori on vuonna 1960 jakanut ne seuraaville apurahaa hakeneille tieteenharjoittajille:

Byckling, Eero Arvi, diplomi-insinööri

Häkkä, Mikko Juhani, diplomi-insinööri

Kettunen, Pentti Olavi, diplomi-insinööri

Klemola, Aarno Ossi, diplomi-insinööri

Kurki-Suonio, Eero Juhon Ilmari, diplomi-insinööri

Leivo, Veikko Armas Ilmari, tekniikan lisensiaatti

Taari, Ossi Johannes, filosofian lisensiaatti

Varsila, Kari, diplomi-insinööri

Virkkunen, Jouko Matti, tekniikan lisensiaatti

3. Tutkimusstipendit

Kun teknilliselle korkeakoululle oli vuodeksi 1962 myönnetty viisi (5) korkeakoulustipendeistä 5 päivänä kesäkuuta 1953 annetun lain 6 §:ssä tarkoitettua

80 000 markan suuruista tutkimusstipendiä, hallintokollegi päätti istunnossaan 20 päivänä marraskuuta 1961 jakaa stipendit seuraaville hakijoille:

Koskinen, Heikki Antero, diplomi-insinööri
Rickman, Seppo Uolevi, diplomi-insinööri
 sekä istunnossaan 11. 12. 1961 hakijalle
Keinonen, Leo, tekniikan lisensiaatti
 ja istunnossaan 18. 12. 1961 hakijoille
Malaska, Pentti, diplomi-insinööri
Väisälä, Jussi, filosofian tohtori.

4. Dosenttistipendit

V. 1962 alusta lukien on korkeakoululla ollut käytettävissään neljä (4) 420 000 markan ja neljä (4) 210 000 markan suuruista dosenttistipendiä. Aikaisemmista stipendeistä on yksi 240 000 markan stipendi myönnetty tekniikan tohtori *Seppo Wilskalle* v. 1962 loppuun ja yksi tekniikan tohtori *Mauno Kajamaalle* vuoden 1963 loppuun, yhden stipendin ollessa vuoden alusta lukien vapaana.

Tohtoreiden Wilskan ja Kajamaan stipendien suuruudeksi 1. 1. 1962 lukien tuli 210 000 mk.

Huhtikuun 9 päivänä 1962 on ajaksi 1. 4. 1962—31. 3. 1963 myönnetty stipendit seuraaville:

420 000 mk
Nortia, Teuvo, tekniikan tohtori
Sulonen, Martti, tekniikan tohtori
Veijola, Väinö, tekniikan tohtori
Niinivaara, Kauko Sakari, tekniikan tohtori

210 000 mk
Perilä, Olavi, tekniikan tohtori
Saraoja, Eero Kustaa, tekniikan tohtori

5. Valtion stipendit korkeakouluopintoja varten

Korkeakoululle lukuvuodeksi 1962—63 osoitettuja toisesta opiskeluvuodesta alkaen oppilaille myönnettäviä korkeakoulustipendejä jaettiin seuraavasti: 101 kokostipendiä à 89 000 markkaa, 101 puolistipendiä à 57 000 markkaa, 101 opiskeluvälinestipendiä à 17 000 markkaa ja 22 vieraspaikkakuntalaisen lisää à 22 000 markkaa.

VIII. Lahjoitukset ja niiden käyttö

Professori H. O. Hanneliuksen rintakuvaveistoksen hankkimiseksi asetettu patsastoimikunta lahjoitti rintakuvakeräyksen ylijäämän 328 720 markkaa „Professori Hanneliuksen stipendirahastoksi” käytettäväksi palkinnoiksi osastossa suoritetuista hyvistä diplomitoista, joilla on tieteellistä ja taloudellista merkitystä.

Marraskuun 10 päivänä 1960 lahjoitti professori *H. O. Hannelius* nimeään kantavaan stipendirahastoon 100 000 markkaa.

Merenkulun Säätiön korkeakoululle lahjoittaman 100 000 markan suuruisen apurahan, joka oli tarkoitettu annettavaksi lukuvuoden 1960—61 aikana koneinsinööriosaston laivanrakennuksen opintosuunnalla loppututkintonsa ansiokkaasti suorittaneille diplomi-insinööreille, myönsi koneinsinööriosaston osastokollegi lokakuun 19 päivänä 1962 diplomi-insinööri *Lars Palmgrenille* ja diplomi-insinööri *Erkki J. Suonsivulle*.

IX. Kotimaiset ja ulkomaiset opintoretkeilyt

Kotimaiset opintoretkeilyt

Arkkitehtikilta. 18. 10. vieraili 40 kiltalaista Kymarnon tehtailla Nokialla, menomatalla tutustuttiin Tampereella Yhteiskunnalliseen Korkeakouluun, rakenteilla olevaan Sampolaan ja Vatialan kappeliin. Lähtien 15. 11. suoritti 57 II-kurssilaista kolmen päivän ekskursion Hyvinkäälle, Hämeenlinnaan, Tampereelle ja Jyväskylään johtajinaan arkkitehdit *Ruusuvuori* ja *Ilonen*. Marraskuun lopulla johti prof. *Wickberg* III-vuosikurssin retkeä, jolla tutustuttiin Sipoon, Porvoon ja Pernajan kirkkoihin ja Sunilan tehdasalueeseen.

Kemistikilta. Kilta suoritti kolmepäiväisen syysekskursion seuraaviin teollisuuslaitoksiin: Kymin Osakeyhtiö, Paraisten Kalkkivuori Oy:n Lappeenrannan teollisuuslaitokset, Oy Kaukas Ab, Oy Vuoksenniska Ab Imatran tehtaas, Enso-Gutzeit Oy:n Kaukopään tehtaas. Kevätekursio suuntautui Saviolle (Suomen Kumitehdas Oy) ja Tikkurilaan (Tikkurilan Värитеhtaas). Paikallisekskursioita on tehty seuraaviin kohteisiin: Oy Sinebrychoff Ab, Instrumentarium Oy, Otaniemen reaktori, Kaapelitehdas ja Wärtsilä-yhtymän Arabian tehtaas.

Koneinsinöörilikilta. Syksyn kotimaanekskursio suoritettiin 20.—21. 11. reitillä Turku—Kärsämäki—Pansio—Naantali. 34 kiltalaisen johtajana toimi prof. *Ryti*. Kevätekursio (11. 3.—14. 3.) tehtiin Poriin, Raumalle ja Riihimäelle. Retkeen osallistuneiden 32 kiltalaisen johtajana toimi prof. *Eiro*. Paikallisekskursiot tehtiin Sinebrychoffille ja Amer-tupakkaan.

Maanmittarikilta. 25.—27. 10. suoritti kilta ekskursion Tampereelle, Jyväskylään ja Lahteen. Kohteina olivat Tampereella Seutukaavaliitto, Jyväskylässä Läänin maanmittauskonttori, Keski-Suomen keskusammattikoulu, Maakuntaliitto

ja Kaupungin mittaustoimisto sekä Lahdessa Kaupungin mittaustoimisto. 35 kiltalaisen johtajana toimi prof. *Härmälä*.

Puunjalostajakilta. Syksyllä suoritettiin viisipäiväinen ekskursio, joka suuntautui Ouluun ja Kemiin kohteina Oulu Oy:n, Kemi Oy:n ja Veitsiluoto Oy:n tuotantolaitokset. Retken johtajina toimivat prof. *Murto* ja prof. *Kivimaa*.

Rakennusinsinööriilta. Syksyllä suoritettiin yksipäiväinen ekskursio Turkuun ja sen lähiympäristöön. Lisäksi tehtiin kolmipäiväinen retkeily Pohjois-Suomeen, jonka aikana tutustuttiin mm. Kemijoen voimalaitoksiin. Paikallisekskursiot suoritettiin Kuusisaaren siltatyömaalle, Silvolan tekojärvelle ja Helsingin satamaan.

Säbköinsinööriilta. 15. 11.—19. 11. tapahtuneen syysekskursion kohteina olivat Hangossa HR-Radio Oy ja Veljekset Helkama Oy, Naantalissa Neste Oy, Turussa Asa-Radio Oy ja Turun yliopiston fysiikan laitos sekä Tampereella Valmet Oy:n Lentokonetehtas ja Tamvisio. Retkelle osallistuneiden 40 kiltalaisen johtajana oli dipl.ins. *Kytöniemi*. Kevätekskursio suoritettiin 28. 3.—31. 3. ja kohteina olivat: Kymin Oy Kuusankoskella, Myllykosken Paperitehdas Oy Myllykoskella, Enso Gutzeit Oy Kotkassa, A Ahlström Oy Karhulassa ja Vuoksenniska Oy ja Imatran Voima Oy Imatralla. 30 retkeläistä johti prof. *Paavola*.

Tekstiili-insinööriilta. Kilta suoritti ekskursion Valkeakoskelle huhtikuussa. Kohteina olivat Säteri Oy ja Yhtyneet Paperitehtaat Oy. Matkan johtajina olivat prof. *Häyrinen* ja lis. *Vuorio*. Paikallisekskursioita tehtiin Sinebrychoffille, Metallikutomo Oy:öön ja Helsingin Villakehräämö Oy:öön.

Vuorimieskilta. 4.—8. 2. tehtiin ekskursio Outokumpu Oy:n Vihannin ja Pyhäsalmen kaivoksille sekä Otanmäki Oy:n Otanmäen kaivoksille. Retken osanottajamäärä oli 34. Toisen kansainvälisen Vuoriteekkarikongressin yhteydessä oli 8 kiltalaista mukana retkeilyllä Outokumpu—Mänttä—Tampere—Pori. Paikalliskohteina ovat olleet Sinebrychoff Oy, Suomen Kaapelitehdas Oy:n Salmisaaren ja Botvikin tehtaat, Grönbloom Oy ja Kovametalli Oy ja Amer-tupakka Oy.

Maatalouden Vesirakentajat. Kerho suoritti 21. 5.—25. 5. dipl.ins. *Säntti* johtajana ekskursion reitillä Helsinki—Valkeakoski—Kuorevesi—Jämsänkoski—Jyväskylä—Äänekoski—Varkaus—Savonlinna—Mikkeli—Helsinki. Vierailukohteita olivat Säteri Oy (Valkeakoski), Yhtyneet Paperitehtaat Oy (Jämsänkoski), Keski-Suomen maanviljelysinsinööripiiri (Jyväskylä), Metsäliiton Selluloosa Oy (Äänekoski), Ahlström Oy (Varkaus), Mikkelin maanviljelysinsinööripiiri ja Juvan ja Mikkelin jäteveden puhdistamot.

Metallikerho kävi paikallisekskursiolla Wärtsilän Kone ja Silta Oy:n tuotantolaitoksissa. Mukana oli 28 kerholaista.

Polyteknikkojen Kuoro. Kuoro suoritti keväällä konserttimatkan Imatralle, Lappeenrantaan ja Riihimäelle. Imatralla käytiin Oy Vuoksenniska Ab:n Imatran rautatehtaalla, Imatran Voima Oy:n voimalaitoksella ja Enso-Gutzeit Oy:n Kaukopää I:ssä. Lappeenrannassa vierailtiin ennen konserttia Chymos Oy:n ja

Kaukas Oy:n tehtaila. Riihimäellä olivat vierailukohteina Riihimäen Saha Oy ja Riihimäen Lasi Oy. Matkalla oli mukana 42 kuorolaista matkanjohtajan lisäksi.

Saniteettikerholla oli 9.—11. 11. ohjelmassa ekskursio Raumalle, Naantaliin ja Turkuun, vierailukohteina Oras Oy ja Ammus ja Sytytin Oy Raumalla, Imatran Voima Oy:n höyryvoimalaitos Naantalissa ja Suomen Puhallintehdas Turussa. Retkeen otti osaa 20 kerholaista, matkan johtajana dipl.ins. *Pohjalainen*.

Teekkaritytöt kävivät 17.—20. 11. Oulussa, tutustuen Oulun Yliopistoon, Typpi Oy:öön, Oulun Villa Oy:öön sekä Pyhäkosken ja Montan voimalaitoksiin. Mukana oli 10 tyttöä. Keväällä oli ohjelmassa paikallisekskursio Arabian tehtaille.

Teekkariupseerit ovat käyneet tutustumassa SAKO Oy:n asetehtaisiin ja IBM:iin.

Ulkomaiset opintoretkeilyt

Arkkitehtikilta. 12.—15.7. tutustui 45 kiltalaista prof. *Blomstedtin* johdolla Visbyyn saaren nähtävyyksiin.

Fyysikkokilta kävi 28. 5.—15. 6. ekskursiolla Sveitsissä ja Ranskassa. Matkareitti oli seuraava Helsinki—Basel—Biel—Geneve—Grenoble—Cannes—Marseille—Avignon—Dijon—Paris—Chartres. 33 kiltalaisen johtajana toimi prof. *Jauho*. Vierailuja suoritettiin seuraaviin laitoksiin: Omega (Biel), CERN (Geneve), CSF, Philips ja IBM (Paris), Radiotechnique (Chartres), Saclay, L. M. Ericsson, Machine Bull (Paris).

Maanmittarikilta suoritti 8.—11. 5. opintoretkeilyn Leningradiin. Retken johtajana toimi dipl.ins. *Kärkkäinen* ja osanottajia oli 35. 10 kiltalaista vieraili 16.—21. 6. Kööpenhaminassa ottaen osaa alan opiskelijoiden kesäkongressiin ja tutustuen Tanskan maanmittauslaitokseen.

Rakennusinsinöörilikilta teki 25.5.—9. 6. ekskursion Saksaan ja Hollantiin. 30 osanottajan johtajana toimi prof. *Castrén*. Retken aikana tutustuttiin useihin siltatöihin ja vesistöjen säännöstelytöihin sekä Delftin korkeakouluun. Kohteina olivat Fehrmansund, Puttgarden, Wolfsburg, Frankfurt, Würzburg, Luxemburg, Trier, Köln, Delft, Haringvliet ja Amsterdam.

Tekstiili-insinöörilikilta kävi 28. 5.—6. 6. opintoretkeilyllä Ruotsissa. Matkan johtajana oli prof. *Häyrinen* ja mukana oli 8 kiltalaista.

Laivanrakentajain Kerho. 7. 4.—15. 4. otti 10 kerholaista osaa pohjoismaisten laivanrakentajateekkareiden kongressiin Norjassa. Matkan aikana nähtiin Wasa-laiva ja siihen liittyvä museo, Ahers. Mekaniska Verkstad, Strömmens Verkstad, Kjellerin atomi-instituutti, Kverner Brug, Marinens Hevedverft ja Norske Shellin öljysatama.

Polin Lehdistömiehet suoritti 16. 8.—2. 9. ekskursion reittinä Rostock—Itä-Berliini—Varsova—Kööpenhamina. Matkalla oli mukana 10 lehdistömiestä

johtajanaan dipl.ins. *Jotuni*. Tutustumiskohteina olivat DDR:n ja Puolan ylioppilaslehdistö.

Saniteettikerho teki 31. 5.—11. 6. opintoretkeilyn reitillä Helsinki—Tukholma—Kööpenhamina—Hampuri—Lübeck—Kööpenhamina—Tukholma—Helsinki. Dipl.ins. *Ebeling'illä* oli johdettavanaan 14 kerholaista.

Teekkarien Autokerho suoritti ekskursion 31. 5.—18. 6. seuraavaa reittiä: Rotterdam—Köln—Stuttgart—Ulm—Eisenach—Wolfsburg—Braunschweig—Göteborg. Tutustumiskohteina oli useita autotehtaita. Retkeen otti osaa 24 teekkaria.

X. Kotimaan ja ulkomaan harjoittelu

Teknillisen Korkeakoulun Ylioppilaskunnan harjoittelutoimiston tehtävänä on ollut hoitaa kansainvälisen teknillisten alojen harjoittelijainvaihtojärjestön IAESTEn (The International Association for the Exchange of Students for Technical Experience) edustusta Suomessa sekä tekniikan ylioppilaiden kotimaisten harjoittelupaikkojen järjestämistä.

Vuosi 1962, joka oli IAESTEn viidestoista toimintavuosi, merkitsi tämä järjestön toiminnan jatkuvaa kehittymistä niin kansainvälisissä puitteissa kuin Suomessaakin. Tilastonumeroin ovat vuoden saavutukset seuraavat: Vaihtoon osallistui 7 663 (vuonna 1961 7 478) opiskelijaa 31 (29) järjestön jäsenmaasta; nämä opiskelijat edustivat 621 (569) yliopistoa ja muuta ylempää oppilaitosta sekä 49 (45) eri tiedekuntaa tai opinto-osastoa; teollisuus- ja muita laitoksia toimintaan osallistui 3 357 (3 265). Suomessa harjoitteli 113 (73) teollisuus- ja muussa laitoksessa 232 (212) ulkomaista opiskelijaa 17 (14) maasta; eniten oli harjoittelijoita Saksan Liittotasavallasta (94), seuraavina olivat itävaltalaiset (37), brittiläiset (31) ja jugoslaviaiset (12). Suomalaisia opiskelijoita harjoitteli ulkomailla 198 (vuonna 1961 184); näistä oli 77 Saksan Liittotasavallassa, 37 Ruotsissa, 28 Yhdistyneessä Kuningaskunnassa ja Alankomaissa 12. Suomalaisia opiskelijoita on vaihtoon osallistunut paitsi Teknillisestä Korkeakoulusta myös Åbo Akademista, Oulun Yliopistosta, Helsingin Yliopistosta, Tekniska Läroverketistä sekä Helsingin, Tampereen ja Turun teknillisistä opistoista. Suomessa työskennelleille ulkomaisille opiskelijoille on järjestetty maamme esitteleviä sekä viihdytystilaisuuksia ja kiertomatkoja Helsingissä pääasiassa Helsinki International Student Clubin toimesta ja Oulussa, Tampereella ja Turussa IAESTEn paikallissihteereiden toimesta. Vastaavasti annettiin Suomesta ulkomaille lähteneille opiskelijoille kertausta Suomen tuntemuksessa kaksipäiväisillä Suomi Polttopisteessä -luentopäivillä Helsingissä 7.—8. 4. 1962; näiden päivien järjestäjinä olivat AIESEC, IAESTE ja Ulkomaankaupparahasto.

Tekniikan ylioppilaiden kotimaisia harjoittelupaikkoja tarjosi 174 työnantajaa yhteensä 924. Eniten tarjottiin paikkoja tienrakennukseen (191), kone- ja

korjauspajoihin (157), vahvavirtateknillisiin tehtäviin (92) sekä paperiteollisuuteen (76). Paikkatarjouksia käytti hyväkseen 397 tekniikan ylioppilasta. Paikkapyyntöjen yhteydessä selostettiin teollisuuslaitoksille Teknillisen Korkeakoulun harjoitteluvaatimuksia lähettämällä tätä asiaa käsittelevä moniste. Tämän lisäksi harjoittelusihteeri osallistui Suomen Metalliteollisuuden Työnantajaliiton järjestämään neuvottelutilaisuuteen, jossa keskusteltiin niistä mahdollisuuksista, joita teollisuudella on, kehittää harjoittelua mahdollisimman hyvin vastaamaan asetettuja harjoitteluvaatimuksia.

XI. Karsintakurssit

Kesällä 1962 toimeenpantiin korkeakouluun pyrkiviä varten karsintakurssit 14. 6.—17. 7. välisenä aikana. Korkeakouluun pyrkineestä 1 192 hakijasta hyväksyttiin todistusten perusteella ilman karsintakursseja 12 ja karsintakurseille 936 oppilasta. Kurssien johtajana toimi professori *S. E. Stenij*. Opettajina toimivat filosofian tohtori *Harri Rikkonen*, filosofian maisterit *Stig Gustafsson*, *Yngve Lehtosaari* ja *Jarkko Leino* (matematiikka), filosofian tohtori *Mårten Brenner*, tekniikan lisensiaatti *Eino Tunkelo*, filosofian kandidaatti *Pauli Sysiö* ja diplomi-insinööri *Osmo Ranta* (fysiikka), filosofian maisterit *Johan Fellman* ja *Erkki Rosenberg* (arkkitehtiosaston matematiikka) sekä arkkitehdit *Clas-Olof Lindqvist*, *Osmo Mikkonen* ja *Olli Parviainen* (piirustus ja sommitelu). Assistentteina toimivat tekniikan tohtori *Teuvo Kohonen*, tekniikan lisensiaatit *Jouko Virkkunen* ja *Antti Vuorinen*, filosofian maisterit *Uolevi Lang*, *Vilma Lavikainen*, *Matti Linkoaho* ja *Alli Moilanen* sekä diplomi-insinööri *Heikki Koskinen*. Yliassistenttina toimi filosofian maisteri *Erkki Rosenberg*. Karsintakurssien kansliatehtäviä hoiti ylioppilas *Eva Lindström*.

XII. Teknillisen korkeakoulun kirjasto lukuvuonna 1961—1962

Kuluneen lukuvuoden aikana kirjastossa ei ole tapahtunut mitään huomattavia muutoksia. Kirjasto on pyrkinyt hankkimaan mahdollisimman monipuolisen ja laajan kokoelman uutta kirjallisuutta. Käsikirjastojen ostot ovat lisääntyneet. Lahjoituksina on otettu vastaan entiseen tapaan mm. kaikki tarjotut aikakauslehtien vuosikerrat ja irtonumerot. Kaksoiskappaleiden kansainvälinen vaihto on kasvanut. Kun kokoelmien kasvu näin on vilkastunut, on varastotilojen ahtaus aiheuttanut entistä enemmän hankaluutta kirjavaraston järjestelyssä ja säilytyksessä.

Kirjavaraston kasvuun ovat vaikuttaneet ostetut, julkaisuvaihtoina ja lahjoituksina saadut teokset. Lukuvuoden lopussa on hankintaluetteloihin merkittyjen nidosten yhteismäärä 124 150. Lisäys on 10 197 nidosta (1960—61 7 741). Niistä on ostettu 4 691, julkaisuvaihtoina ja lahjoituksina on saatu 5 506 nidosta.

Korkeakoulu on ollut julkaisujen vaihdossa 127 ulkomaisen ja 26 kotimaisen, yhteensä 153 laitoksen kanssa (1960—61 152). Niiltä on saatu 1 873 ulkomaista ja 357 kotimaista, yhteensä 2 230 nidosta (1960—61 2 269). Julkaisuvaihtoina on lähetetty 1 041 nidosta (1960—61 1 170).

Lahjoituksina on saatu 886 erillistä teosta, 1 370 aikakauslehtivuosikertaa ja 26 728 irtonumeroa. ASLA-varojen jaossa kirjasto on saanut 1 500 dollaria uuden amerikkalaisen kirjallisuuden hankintaa varten. — Lahjoittajista mainittakoon seuraavat: prof. K. Ståhlberg (52 erill. teosta, 541 irton.), Akateeminen kirjakauppa (1 585 irton.), Asea, Västerås (126 vuosik., 1 408 irton.), Eidgenössische technische Hochschule, Bibliothek, Zürich (88 vuosik., 44 irton.), Kasvatusopillisen korkeakoulun kirjasto, Jyväskylä (22 erill. teosta, 53 vuosik., 234 irton.), Oy Keskuslaboratorio Ab (17 vuosik., 247 irton.), Kungl. tekniska högskolans bibliotek, Tukholma (15 erill. teosta, 5 vuosik., 672 irton.), Oy Machinery Ab (923 irton.), Norges tekniske høyskole, Hovedbiblioteket, Trondheim (16 vuosik., 670 irton.), Outokumpu Oy (1 672 irton.), Saksan liittotasavallan kaupallinen edustusto (204 erill. teosta, 68 irton.), Oy Strömberg Ab (29 erill. teosta, 8 vuosik., 2 180 irton.), Suomen messut (545 irton.), Suomen paperi- ja puutavaralehti (815 irton.), Sähkötarkastuslaitos (1 264 irton.), Suomen teknillinen seura (1 462 irton.), Tampella, Tampere (132 vuosik., 605 irton.), Tampereen teknillinen seura (150 erill. teosta, 180 vuosik., 5 irton.), Tampereen tieteellinen kirjasto (223 erill. teosta, 347 vuosik., 2 141 irton.), Technische Hochschule, Bibliothek, Darmstadt (12 vuosik., 454 irton.), Oy Terate Ab (19 erill. teosta, 55 vuosik., 706 irton.), Valtion teknillinen tutkimuslaitos, kirjasto (4 581 irton.).

Kirjasto on puolestaan luovuttanut kaksoiskappalevarastostaan muille kirjastoille 270 vuosikertaa ja 10 944 irtonumeroa.

V. 1962 kirjastoon tulee 290 kotimaista ja 1 514 ulkomaista, yhteensä 1 804 aikakaus- ja sarjajulkaisua (v. 1961 1 471). Niistä saadaan maksutta 242 kotimaista ja 494 ulkomaista, yhteensä 736 julkaisua.

Lukuvuoden aikana on sidottu 967 aikakauslehtivuosikertaa ja 24 erillistä teosta, yhteensä 991 nidosta (1960—61 979).

Luettelokortistoihin on lisätty 13 975 korttia (1960—61 14 600). Pääluetteloon on lisätty 5 825, systemaattiseen luetteloon 3 366 ja DK-luetteloon 4 784 korttia. DK-artikkelikortistoon, jonka kortit saadaan valmiina eri laitoksista, on lisätty 8 505 korttia (1960—61 8 355). Artikkelikortisto sisältää nyt 137 927 korttia.

Kotilainaksi on annettu syyslukukaudella 8 839 teosta 10 221 nidoksena ja uudistettu 2 885 kirjalainaa. Kevätlukukaudella on annettu lainaksi 14 507

teosta 17 767 nidoksena ja uudistettu 4 711 kirjalainaa. Lukuvuoden aikana on yhteensä annettu lainaksi 23 346 teosta (1960—61 23 686) 27 988 nidoksena (1960—61 28 708) ja uudistettu 7 596 kirjalainaa (1960—61 7 239). Kaukolainoja on lähetetty syyslukukaudella 876 ja kevätlukukaudella 1 436 nidosta, yhteensä 2 312 nidosta (1960—61 2 136). Muista kirjastoista on saatu lainaksi syyslukukaudella 67 teosta 70 nidoksena ja kevätlukukaudella 119 teosta 139 nidoksena, yhteensä 186 teosta 209 nidoksena (1960—61 124 teosta 130 nidoksena).

Merkittyjä käyntejä kirjastossa on ollut syyslukukaudella 8 801 ja kevätlukukaudella 12 687, yhteensä 21 488 (1960—61 18 246).

Yhdeksästä suurimmasta käsikirjastosta on lainattu 12 543 nidosta (1960—61 11 610). Niissä on ollut kävijöitä n. 24 000 (1960—61 n. 27 000). Arkkitehtiosaston kirjastossa ovat suurimmat lainausten ja kävijöiden määrät: lainat 3 805 nidosta, käyntejä 6 607.

Ulkomailta on hankittu aikakauslehtien artikkeleita valokopioina ja mikrofilmeinä julkaisuista, joita ei ole kotimaassa. Syyslukukaudella on saatu 56 artikkelia (665 sivua) ja kevätlukukaudella 113 artikkelia (1 054 sivua), yhteensä 169 artikkelia (1 719 sivua) (1960—61 138 artikkelia 2 024 sivua).

Kirjaston jäljennelaitoksessa on tehty 898 työsuoritusta. Yhteensä on jäljennetty 13 760 sivua. Mikrofilmejä on tehty 1 522 ottoa ja erilaisia paperikopioita 12 168 kpl. Luettelokortteja on monistettu 12 758 kpl. ja arkkeja 2 342 kpl.

Kirjahankinnoista on julkaistu 12 numeroa uutuustiedotuksia. Niitä on v. 1962 lähetetty 399 yksityiselle henkilölle ja laitokselle.

Kirjastolle on syyslukukaudella tehty 331 ja kevätlukukaudella 845 kaukolainaustiedustelua, yhteensä 1 176 (1960—61 1 029). Puhelimitse on vastattu syyslukukaudella 529 ja kevätlukukaudella 985 tiedusteluun, yhteensä 1 514 tiedusteluun (1960—61 1 580). — Kotimaisia postilähetyksiä on toimitettu syyslukukaudella 4 661, kevätlukukaudella 7 933, yhteensä 12 594 (1960—61 12 197). Ulkomaisia postilähetyksiä on toimitettu syyslukukaudella 480, kevätlukukaudella 963, yhteensä 1 443 (1960—61 1 155). Lähetettyjen postilähetysten kokonaismäärä on ollut 14 037 (1960—61 13 352).

XIII. Opiskelijat ja ylioppilasyhdistykset

1. Opiskelijain lukumäärä

Hakuajan kuluessa keväällä 1962 pyrki korkeakouluun 1 193 uutta oppilasta, joista hyväksyttiin 513. Nämä jakautuivat eri osastojen kesken seuraavasti: teknillisen fysiikan osastoon 35, rakennusinsinööriosastoon 85, koneinsinööriosastoon 103, sähköteknilliseen osastoon 91, puunjalostusosastoon 50, kemianosas-

Teknillinen korkeakoulu lukuvuonna 1961—1962.

Osasto	Oppilaita kirjoissa												Suoritetut tutkinnot					
	Syyslukukausi						Kevätlukukausi						Dipl. ins. tai arkkitehtitutkimon I osa	Dipl. ins. tai arkkitehtitutkiminto	Tehn. lis. tutkinto	Tehn. tohtorin arvo		
	Läsnäolevina ilmoitettuneita						Läsnäolevina ilmoitettuneita											
	Yhteensä			Äidinkieli			Yhteensä			Äidinkieli								
	Miehiä	Naisia	Suomi	Ruotsi	Muut kielet	Poissaolevina ilmoitettuneet	Miehiä	Naisia	Suomi	Ruotsi	Muut kielet	Poissaolevina ilmoitettuneet						
Teknillisen fyysisen osasto	128	127	1	103	25	—	15	119	118	1	96	23	—	15	16	23	3	1
Rakennusinsinööriosasto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Rakennustekniikka	377	369	8	351	25	1	37	364	355	9	338	25	1	34	55	82	3	1
Maatalouden vesirakennus	88	87	1	86	2	—	6	84	83	1	81	2	1	4	8	—	—	—
Koneinsinööriosasto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Koneenrakennus	370	370	—	331	39	—	40	347	347	—	309	38	—	38	56	88	1	—
Laivanrakennus	68	68	—	50	18	—	6	66	66	—	44	22	—	4	10	—	—	—
Lentokoneenrakennus	34	34	—	30	4	—	6	31	31	—	28	3	—	4	3	—	—	—
Tekstiilitöteollisuus	53	26	27	46	7	—	3	50	25	25	44	6	—	2	9	—	—	—
Säikeiteknillinen osasto	419	418	1	356	62	1	37	404	402	2	343	60	1	35	39	65	3	—
Puunjalostusosasto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	1	—
Puun mekaaninen teollisuus	43	43	—	41	2	—	6	42	42	—	42	—	—	5	9	—	—	—
Puun kemiallinen teollisuus	51	50	1	45	6	—	13	49	48	1	43	6	—	13	9	—	—	—
Paperiteollisuus	76	76	—	67	9	—	14	70	70	—	59	11	—	13	16	—	—	—
Kemianosasto	201	182	19	174	26	1	17	186	167	19	162	23	1	17	28	16	5	1
Vuoriteollisuusosasto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	—	1	—
Kaivostekniikka	40	40	—	30	10	—	5	35	35	—	26	9	—	6	5	—	—	—
Metallurgia	58	58	—	53	5	—	6	59	59	—	54	5	—	4	7	—	—	—
Maanmittausosasto	127	127	—	120	6	1	17	121	121	—	114	6	1	17	18	—	2	—
Arkkitehtiosasto	438	309	129	395	35	8	25	427	300	127	386	33	8	24	45	29	—	—
Diplomi-ins. ja arkkitehteja	71	69	2	65	6	—	92	86	86	—	77	9	—	73	—	—	—	—
Kuuntelijoita	8	7	1	1	1	6	—	4	3	1	1	—	—	3	—	—	—	—
Yhteensä	2 650	2 460	190	234	4 288	18	345	2 544	2 358	186/2 247	281	16	308	368	317	368	19	3
Poissaolevia	345	—	—	—	—	—	308	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oppilaita yhteensä	2 995	—	—	—	—	—	2 852	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

toon 39, vuoriteollisuusosastoon 30, maanmittausosastoon 31 ja arkkitehtiosastoon 49.

Korkeakoulussa opintoja harjoittavien lukumäärä oli syyslukukaudella 2 650 ja kevätlukukaudella 2 544. Tämän lisäksi ilmoittautui poissaolevana syyslukukaudella 345 korkeakoulun oppilasta vastaavan luvun ollessa keväällä 308. Näin ollen oli korkeakoulun kirjoissa olevien oppilaiden lukumäärä syyslukukaudella 2 995 ja kevätlukukaudella 2 852.

Edellisellä sivulla oleva taulukko osoittaa oppilasmäärän jakautumisen eri osastoille:

2. Teknillisen Korkeakoulun Ylioppilaskunnan toiminta lukuvuonna 1961—1962

Lukuvuoden 1961—62 aikana Ylioppilaskunnan päähuomio on edelleen ollut kiintyneenä teknillisen korkeakoulun Otaniemeen siirtymisen vaatiman rakennustyön suunnitteluun ja sen taloudellisten mahdollisuuksien selvittelyyn. Muut tärkeimmät esillä olleet asiat koskivat Ylioppilaskunnan organisation ja lehdistön uudelleenjärjestelyä sekä ulkoisten suhteiden kehittämistä.

Organisation uudistukset tähtäsivät ensisijaisesti toiminnan tehostamiseen, joka saavutettiin muuttamalla Hallitus pienemmäksi, vain yhdeksän jäsentä käsittäväksi, jolloin toivottiin sen kollegiaalisen toimintakyvyn huomattavasti paranevan. Ylioppilaskunnan luova toiminta ja osa Hallituksen valiokuntien tehtävistä siirrettiin Edustajiston valiokunnille, joita tuli olemaan viisi: Opinto- ja sosiaalivaliokunta, Sisäasiainvaliokunta, Talousvaliokunta, Ulkoasiainvaliokunta ja Yleisvaliokunta. Samanaikaisesti uudistuksien kanssa muutettiin vaalijärjestelmää siten, että vaalit tulivat olemaan Ylioppilaskunnan vaalit entisten erillisten osakuntavaalien sijasta. TKY:n puheenjohtajien vaalien lisäksi tuli vaalien mukaan samanlaatuinen neuvoa-antava äänestys Hallituksen puheenjohtajasta. Edelleen muutettiin Hallituksen toimikausi kalenterivuodeksi.

Vuoden 1961 lopussa suoritettiin myös lehdistön uudelleenjärjestely. Julkaisutoiminta siirtyi kokonaisuudessaan Ylioppilaskunnan nimiin. Viikkolehden vanhasta nimestä luovuttiin ja sekä se että aikakauslehti alkoivat vuoden 1962 alusta ilmestyä Teekkari-nimisenä ja lehdet erotettiin sarjamerkinnöillä A ja B. Ylioppilaskunnan jäsenluvun lähetessä kolmeatuhatta ei enää ole mahdollista saada kaikkien kesken kontaktia muuten kuin yhteisen lehden välityksellä, jolloin etenkin viikkolehti tulee erääksi Ylioppilaskunnan tärkeimmistä toimintamuodoista.

Ylioppilaskunnan sekä koti- että ulkomaiset suhteet ovat kertomusvuoden aikana kehittyneet suotuisasti. Ulkomaisten suhteiden hoidossa olivat tärkeimpiä uusia toimintamuotoja syksyllä 1961 pidetty kansainvälinen viikko sekä osallistuminen kansainvälisen ylioppilasklubin pitoon kesällä Polilla.

Ylioppilaskunnan jäsenmäärä oli syyslukukaudella 1961 2 815, joista 2 505 eli 88.9 % kuului suomenkieliseen osakuntaan ja 310 eli 11.1 % ruotsinkieliseen osakuntaan. 250 jäsentä oli ilmoittautunut poissaolevina.

Killat ja yhdistykset

Kertomusvuoden aikana Ylioppilaskunnan alaisena toimi 10 kiltaa: Arkkitehtikilta, Fyysikkokilta, Kemistikilta, Koneinsinööriilta, Maanmittarikilta, Puunjalostajakilta, Rakennusinsinööriilta, Sähköinsinööriilta, Tekstiili-insinööriilta ja Vuorimieskilta.

Kiltojen tärkeimpänä toimintamuotona ovat olleet ammattiin liittyvät keskustelu-, esitelmä- ym. tilaisuudet sekä koti- ja ulkomaisten opintoretkelyjen toimeenpaneminen. Kussakin killassa on toiminut opintotoimikunta, joka käsittelee osastonsa opiskelukysymyksiä ja tekee niistä esityksiä osastokollegille sekä harjoittaa nuorten opiskelijoiden keskuudessa opintoneuvontaa.

Kiltojen ja Ylioppilaskunnan välisenä yhdyssiteenä toimii Kiltaneuvosto, jonka puheenjohtajana on syyslukukauden aikana ollut tekn.yo. *Seppo Aho* ja kevätlukukaudella tekn.yo. *Jaakko Ihamuotila*.

Seuraavat Ylioppilaskunnan alaiset vapaat yhdistykset ovat olleet toiminnassa kertomusvuoden aikana:

Laivanrakentajain Kerho, Maatalouden Vesirakentajat, Metallikerho, Elokuvakerho Montaasi, Polin Lehdistömiehet, Polyteknikkojen Kuoro, Polyteknikkojen Orkesteri, Polyteknikkojen Puhekerho, Polyteknikkojen Radiokerho, Polyteknikkojen Urheiluseura, Näytelmäkerho Ramppi, Ristin Kilta, Saniteettikerho, Teekkarien Autokerho, Teekkarien Shakkikerho, Teekkarikamerat, Teekkari-purjehtijat, Teekkaritytöt ja Teekkariupseerit.

Kertomusvuoden aikana on perustettu uudet yhdistykset Teekkaritennis ja Teekkarisulkapalloilijat.

Ylioppilaskuntien ja osakuntien hallinto

Ylioppilaskunnan puheenjohtajana on kertomusvuoden aikana ollut dipl.ins. *Sakari Seeste*. Varapuheenjohtajina olivat syyslukukaudella dipl.insinöörit *Erkki Inkinen* ja *Robert Uhlenius* ja kevätlukukaudella dipl.insinöörit *Erkki Inkinen* ja *Kurt Hedström*. Hallituksen puheenjohtajana oli syyslukukaudella tekn.yo. *Pekka Rytälä* ja varapuheenjohtajana tekn.yo. *Tom-C. Lindeberg*. Kevätlukukaudella toimi hallituksen puheenjohtajana tekn.yo. *Jaakko Ihamuotila* ja varapuheenjohtajana tekn.yo. *Stig-Olof Londen*.

Tekniikan Ylioppilait -osakunnan inspektorina on edelleen kertomusvuoden aikana toiminut professori *Arvo Ylinen*.

Osakunnan puheenjohtajana on lukuvuonna toiminut dipl.ins. *Erkki Inkinen*, hallituksen puheenjohtajana syyslukukaudella tekn.yo. *Pekka Rytälä* ja kevätlukukaudella tekn.yo. *Jaakko Ihamuotila*.

Teknologföreningen-osakunnan inspektorina on toiminut *Per-Holger Sablberg* ja kuraattorina arkkitehti *Lars Hedman*. Hallituksen puheenjohtajana oli syyslukukaudella tekn.yo. *Torolf Laxen* ja kevätlukukaudella tekn.yo. *Krister Ahlström*.

Toimintavuoden aikana on TKY:n edustajisto kokoontunut 9 kertaa käsittelemään sääntömääräisiä sekä taloustoimikunnan ja hallituksen sille esittämiä asioita.

Ylioppilaskunnan hallitus on kertomusvuoden aikana kokoontunut 30 kertaa. Lisäksi ovat eri valiokunnat kokoontuneet tarpeen vaatiessa päättämään alansa käytännöllistä laatua olevista asioista tai valmistelemaan niitä hallituksen kokouksia varten.

Virkailijat

Ylioppilaskunnan toiminnanjohtajana on kertomusvuoden aikana ollut dipl. ins. *Antero Salmenkivi*, taloussihteerinä maist. *Reino Tattari*, syyslukukaudella TKY:n sihteerinä on ollut tekn.yo. *Pertti Kottila* ja kevätlukukaudella *Ritva Airomies*, opintosihteerinä tekn.yo. *Antero Leppälä* ja harjoittelusihteerinä *Raimo Oksa*.

Teekkarikylän johtajana on edelleen ollut *Ossi Törrönen*.

Opintojen tukeminen

Ylioppilaskunta on jakanut jäsenilleen Teekkarirahastosta 8 kpl ylioppilas-toimintastipendejä suuruudeltaan 30 000 mk, 10 kpl opintostipendejä suuruudeltaan 50 000 mk ja 3 kpl tutkimustipendejä suuruudeltaan 53 000 mk. Lisäksi Ylioppilaskunta on toiminut toisena takaajana jäseniensä Ylioppilaiden Opintolainarahastosta ottamissa lainoissa.

Ylioppilaskuntaa on Ylioppilaiden Opintolainarahaston neuvottelukunnassa lukuvuoden aikana edustanut tekn.yo. *Pekka Rytälä*. Teknillisen Korkeakoulun stipendilautakunnassa ovat Ylioppilaskunnan edustajina olleet syyslukukaudella tekn.ylioppilaat *Kari Ebeling* ja *Stig-Olof Londen* ja kevätlukukaudella tekn.ylioppilaat *Seppo Hamilo* ja *Lars Hanson*.

Ylioppilaskunnan talous

Ylioppilaskunnan taloudelliselle toiminnalle leimaa antavin piirre oli valmistautuminen suorittamaan ja toteuttamaan uuden ylioppilaskuntatalon DIPOLin rakennushanketta. Alunperin oli tarkoituksena, että DIPOLin rakennustyöt voitaisiin aloittaa jo syksyllä 1962. Suunnittelutyö on kuitenkin vaatinut huomattavasti laskettua pitemmän ajan johtuen lähinnä suuresta kohteesta ja erikoislaatuista ratkaisusta. Pääsuunnittelijoiksi on valittu arkkitehdit *Reima Pietilä* ja *Raili Paatelainen*.

Kuluneen vuoden aikana on myös ryhdytty tutkimaan Otaniemen Teekkari-
kylän laajentamismahdollisuuksia. Suunnittelun alaisena on kolme uutta oppilas-
asuntolarakennusta, joiden rakentamiseen voidaan ryhtyä rahoituksen tultua sel-
vitetyksi. Asuntolarakennuksien suunnitelmat on laatinut Arkkitehtuuritoimisto
Alvar Aalto.

DIPOLI- ja asuntolasuunnitelmien kehittämisen yhteydessä on pyritty selvit-
tämään kaupunkikiinteistön saneerausmahdollisuuksia arkkitehti *Esko K. Mäke-
län* laatiman suunnitelman pohjalla.

Edellä mainittujen suunnitelmien rinnalla on jatkuvasti ponnisteltu taloudel-
listen mahdollisuuksien luomiseksi näiden suurisuuntaisten rakennushankkeiden
toteuttamiselle. Tähän tähtäävä toiminta on jakautunut kolmeen pääkohtaan,
nimittäin keräystoimintaan, Ylioppilaskunnan käyttötalouden kehittämiseen ja
lainojen hankintaan. Paitsi teollisuuteen kohdistettuun — tähän asti huomatta-
via tuloksia tuottaneeseen — keräystoimintaan on erittäin suurena saavutuksena
pidettävä ns. insinöörikeräyksen tulosta, johon yli 80 % kaikista tavoitetuista
insinööreistä ja arkkitehdeistä otti osaa ja joka rahallisesti tuotti n. 12.5 milj.
vanhaa markkaa. Myös Ylioppilaskunnan käyttötaloudessa on eri toimintamuoto-
jen kohdalla tapahtunut suotuisaa kehitystä ja toiminnan vakiintumista. Myön-
nettyjen lainojen ja saatujen lainalupausten perusteella voidaan olettaa, että noin
puolet DIPOLIn rahoituksesta voidaan hoitaa rahalaitosten avulla. Oppilasasun-
tolahankkeeseen anottua valtion lainaa ei sitä vastoin onnistuttu kuluneen vuoden
aikana saamaan.

XIV. Otaniemen suunnittelu- ja rakennustyöt

Otaniemen päärakennuksen maankaivaus- ja louhintatyöt suoritettiin erilli-
senä urakkana 18. 4.—31. 8. 1961. Lokakuussa 1961 valmistuneiden lopullis-
ten rakennussuunnitelmien mukaan tulee päärakennukseen tiloja noin 118 000
m³. Kauppa- ja teollisuusministeriön oikeutettua rakennushallituksen tekemään
teknillisen korkeakoulun päärakennuksen rakentamista koskevan urakkasopimuk-
sen Rakennusliike Väinö Korolaisen kanssa kokonaishintaan 1 627 479 632 vmk,
allekirjoitettiin urakkasopimus 24. 2. 1962. Rakennustyöt aloitettiin samana
päivänä ja ovat ne edistyneet tehtyjen suunnitelmien mukaisesti.

Noin 11 000 m³ suuruisen vuoriteollisuusosaston suunnittelutyöt ovat valmis-
tuneet ja rakentamista koskevat urakkatarjoukset ovat parhaillaan rakennushalli-
tuksessa käsiteltävinä. Koneinsinööriosaston ensimmäisen rakennusvaiheen, noin
10 500 m³ suuruisen konepajateknillisen laboratorion, suunnittelutyöt ovat luku-
vuoden aikana jatkuneet ja tämän rakennuksen pääpiirustukset valmistunevat
syksyn 1962 kuluessa. Noin 4 300 m³ suuruisen puunjalostusosaston puun me-
kaanisen teknologian laboratorion, joka rakennetaan samaan rakennukseen val-
tion teknillisen tutkimuslaitoksen puuteknologisen laboratorion kanssa, suunnit-

telutyöt ovat jatkuneet lukuvuoden aikana ja rakennuksen piirustukset valmistunevat syksyn 1962 aikana. Noin 25 000 m³ suuruisen puunjalostusosaston pää-rakennuksen suunnittelutöitä on kuluneen lukuvuoden aikana jatkettu ja on sen huonetilaohjelma lähetetty valtion rakennusohjelmatoimikunnalle hyväksyttäväksi. Korkeakoulun keskuskirjastorakennuksen suunnittelutyöt on aloitettu kuluneen lukuvuoden aikana.

XV. Diplomityöt

Lukuvuoden aikana on eri osastoilla hyväksytty seuraavat diplomityöt (luettelossa mainitaan diplomityön tekijä, sen aihe ja opettaja, jonka johdolla työ on tehty):

Teknillisen fysiikan osasto

Bergius, Pentti, „Positronin hidastuminen ja diffuusio metalleissa”; prof. Jauho.

Bärs, Bruno, „Användningen av flux-gate metoden för mätning av svaga magnetfält och deras gradienter”; prof. Laurila.

Ilkka, Erkki, „Syöksyjännitemittauksissa käytettyjen jännitteenjakajien mittaussominaisuuksien tutkiminen”; prof. Laurila.

Lagus, Martti, „Differentiaalimuuntaja ja sen käyttö diodisillan yhteydessä pienten pituuksien mittaamiseen”; prof. Laurila.

Makkonen, Lauri Johannes, „Tutkimuksia jyrshinturpeen pneumaattisesta kokoamisesta”; prof. Laurila.

Mäkinen, Raimo, „Indusoituneen polarisaation käyttö malminetsinnässä”; prof. Laurila.

Pesonen, Jukka, „Mekaanisiin resonanssivärähtelyihin perustuva kyllästysmagnetoinnin mittalaite”; prof. Laurila.

Rainesalo, Veikko Juhani, „Magnetomekaaninen vaimennus ferromagneettisissa metalleissa ja ferriiteissä”; prof. Laurila.

Rastas, Mauri Erik, „Käsi- ja jalkamonitori”; prof. Jauho.

Stenman, Folke, „Om mätning av beta-aktiviten i naturligt C¹⁴ med en CO₂-fylld proportionalitetsräknare”; prof. Laurila.

Toivanen, Timo Paavo Lennart, „Vuoloukku”; prof. Jauho.

Uronen, Paavo, „Valvotun lämpödynreaktion yleiset perusteet. Peilikonesysteemin häviöprosessit”; prof. Jauho.

Rakennusinsinööri-osasto:

Aaltonen, Mikko Oskari, „Saariston vedenhankinnasta”; prof. Kaitera.

Ali-Tolppa, Teuvo Mikael, „Hihnakuuljettimien käyttö rakennustöissä”; prof. Savolainen.

Eerola, Teuvo Erkki Kalevi, „Esijännitetty lietesäiliö”; prof. Kuuskoski.

Elonheimo, Seppo Ilmari, „Kolmiulotteisen paaluryhmän laskemisesta”; prof. Helenlund.

Enckell, Jarl Erik Patrick Toussaint, „Betydelsen av fillerns kornfördelning samt minimikornstorlek inom betongteknologin”; prof. Kuuskoski.

Grundström, Axel Rainer Rafael, „Kustannuslaskenta ja tulosarvostelu talonrakennusalalla”; dipl.ins. Salmensaari ja prof. Kuuskoski.

Hagelberg, Jorma Tapani, „Takonstruktion, utförd såsom förspänt konsolfackverk”; prof. Kuuskoski.

Haverinen, Aaro Ilmari, „Perhonjoen järjestelyn vaikutus ylivirtaamiin”; prof. Kai-tera.

Hietala, Kari Juhani, „Betonirunkoisen tornitalon konstrukttiivinen tutkimus”; prof. Kuuskoski.

Hintikka, Harri Juhani, „Kuurirakenteisen kappelin konstruointi”; prof. Kuuskoski ja Ylinen.

Hirvonen, Seppo Olavi, „Tielinjan suunnittelu avaruuskäyränä”; prof. Savolainen.

Huhtela, Paavo Armas Antero, „Suomalaisen 6 mm:n koivuvanerin lujuusominaisuuksista”; tri Niskanen ja prof. Ylinen.

Huttunen, Eino Olavi, „Esijännitetty vesisäiliö”; prof. Kuuskoski.

Huttunen, Pentti, „Majakka Helsingin edustalle”; prof. Kuuskoski.

Isotalo, Seppo Johannes, „Rakennuskustannusindeksi”; prof. Kuuskoski.

Joenperä, Eino Einari, „Teknillis-taloudellinen tutkimus kiviaineksen murskauksesta”; prof. Savolainen.

Jumppanen, Pauli Kalervo, „Vinon laatan laskemisesta energiamenetelmällä”; prof. Ylinen.

Kalme, Veli Artturi, „Sementtisiilon suunnittelu”; prof. Kuuskoski.

Kerola, Seppo Ilmari, „Vinojen kaksitukisten teräsbetonilaattojen laskeminen differenssimenetelmällä”; tri Niskanen ja prof. Kivisalo.

Kivimäki, Pekka Ensio, „Teräsbetonisen runkokehän nurkkakohtaa rasittavat ulkoiset voimat”; dipl.ins. Parland ja prof. Kuuskoski.

Kolhinen, Matti Kalevi, „Tien nousujen ja niiden vaatimien lisäkaistojen mitoituksista”; prof. Savolainen.

Koski, Raimo Uolevi, „Matematiikkakoneen hyväksikäyttö ajotaloudellisten laskelmien suorittamisessa”; prof. Savolainen.

Koskinen, Into Sakari, „Uimahallirakenteiden suunnittelu esijännitettyä kuorta käyttäen”; prof. Kuuskoski.

Kuusisto, Jyrki Juhani, „Esijännitetty teräsbetoninen maantiesilta”; prof. Kivisalo.

Laine, Jaakko Juhani, „Harusvoiman laskemisesta kitkamaassa erikoisesti palkin koon ja muodon huomioonottaen”; prof. Helenelund.

Laitinen, Olavi Aukusti, „Veturikorjaamon rakenteet — esijännitetty elementtiraken- teinen kattopalkisto”; prof. Kuuskoski.

Lampinen, Raimo Visa, „Ossauskosken voimalaitoksen työnjärjestely”; dipl.ins. Sal- mensaari ja prof. Kuuskoski.

Laurikainen, Pekka Jaakko Juhani, „Teräsbetoninen yhdistetty kaari- ja palkkisilta”; prof. Kivisalo.

Lehtinen, Iikka Mikael, „Teräsbetonisen savupiipun suunnittelu ja konstruointi”; prof. Kuuskoski.

Lehtinen, Seppo Olavi, „Massansiirtosuunnitelman laatiminen massojen summakäyrän avulla”; prof. Savolainen.

Leppä, Antti Juhani, „Esijännitetty teräsbetoninen maantiesilta”; prof. Kivisalo.

Loukola, Matti Juhani, „Uusien tiilienormien antamat mahdollisuudet korkeiden tiili- talojen rakentamiseksi esitettyinä suunnitteluesimerkin valossa”; prof. Kuuskoski.

Makkonen, Pertti Tapani, „Nipunsiirtolaitosten käyttötutkimus Jylhämän ja Nuojuan voimalaitoksilla”; dipl.ins. Kupiainen ja prof. Castrén.

Manner, Heikki Mauno, „Rataosan Riihimäki—Lahti perusparannustyö”; prof. Savo- lainen.

Mannola, Kimmo Eero, „Apatiittisiilon suunnittelu erityisesti taloudellisuutta silmälläpitäen”; prof. Kuuskoski.

Martola, Matti Veikko Juhani, „Tutkimus eri porrashuonetyyppien staattisesta ja rakenteellisesta mitoituksesta sekä näiden taloudellinen vertailu”; prof. Kuuskoski.

Mélart, Martti Kalle Johannes, „Kalliosiilon suunnittelu, rakentaminen ja kustannukset”; prof. Savolainen.

Meskanen, Jarmo Arijoutsu, „Vesisäiliön suunnittelu ja konstruointi”; prof. Kuuskoski.

Niemi, Matti Aarno Olavi, „Kaksinivelistä ellipsinkaarta koskeva tutkimus”; tri Niskanen ja prof. Ylinen.

Norrbäck, Sune Leif Johannes, „Tutkimus segmenttiluukun purkautumisen siirtymäalueista”; prof. Castrén.

Nuutinen, Veikko Matti, „Kaukolämmitysverkoston avokanavatoiden järjestelystä ja taloudellisuudesta”; dipl.ins. Salmensaari ja prof. Kuuskoski.

Oksanen, Urpo Kalervo, „Kitkapaalujen kantavuus koekuormitusten valossa”; prof. Helenelund.

Pasonen, Aarre Ilmari, „Hirvihaaranjoen järjestelyyn liittyvät geotekniset tutkimukset”; prof. Helenelund.

Raivio, Matti Eemeli, „Kyrönjoen järjestelyn maataloudelliset hyötyperusteet”; prof. Kaitera.

Rantanen, Jouko Tapani, „Harusvoiman laskemisesta kitkamaassa erityisesti palkin syvyyden ja haruksen kaltevuuden huomioonottaen”; prof. Helenelund.

Rintala, Eero Asser, „Teknillis-taloudellinen tutkielma puisista kehärakenteista”; prof. Kuuskoski.

Ruohtula, Erkki Jukka, „Suurten syyssateiden vaikutus Oulujoen vesistön säännöstelyyn”; prof. Castrén.

Ruuskanen, Juha Kalle, „Nippujen uittamisesta koskissa ja nippu-uittokouruissa”; dipl. ins. Kupiainen ja prof. Castrén.

Ryttilä, Pekka Väinö Vihtori, „Vetovoimamalli talousalueen keskukseen suuntautuvan henkilöautoliikenteen määrän kuvaajana”; prof. Savolainen.

Salin, Yrjö Henriikki, „Pويمukatto”; prof. Kuuskoski.

Salmela, Arto Juhani, „Tonttien hinnat ja asemakaavakustannukset”; prof. Kivinen.

Sarkkinen, Paavo Olavi, „Liittopalkkirakenteinen tiesilta”; prof. Kivisalo.

Sormunen, Veli Raimo, „Esijännitetty teräsbetoninen kehäsilta”; prof. Kivisalo.

Suomela, Terho Samuli, „Esijännitetty betoninen jatkuva laattasilta”; prof. Kivisalo.

Surakka, Seppo Olavi, „Oravilahden pengerryssuunnitelma”; prof. Kaitera.

Suuperko, Esko Olavi Johannes, „Tynnyrikuorikattonen tehdashallin suunnittelu”; prof. Kuuskoski.

Tanskanen, Unto Edvard, „Humusvesien vaikutuksesta biokemialliseen hapenkulutukseen”; prof. Kaitera.

Tirola, Esko, „Sahakattokuoren konstruointi”; prof. Kuuskoski.

Tikkanen, Reijo Kalervo, „Maantien rakennustyösuunnitelma”; prof. Savolainen.

Uuttu, Keijo Uolevi, „Hyppymäen rakenteet esijännitettyä betonia käyttäen”; prof. Kuuskoski.

Vehviläinen, Seppo Juhani, „Esijännitetyissä betonirakenteissa käytettävän injektioimista ominaisuuksista”; prof. Kuuskoski.

Vihtalahti, Antti Juhani, „Kuorirakenteisen kappelin konstruointi”; prof. Kuuskoski ja Ylinen.

Virtanen, Kari Kullervo, „Asfalttibetonin tiivistys”; prof. Savolainen.

Koneinsinööriosa:

Aintila, Ahti Joh., „Ruostumattoman teräslevyn kiillotuskoneen mekanismin suunnittelu ja tärkeimpien kone-elimien konstruointi”; prof. Serlachius.

Alander, Ernst O. J., „Jämförelse av dyskammar- och bypassreglering för ångturbiner”; prof. Sahlberg.

Antas, Bengt A. J., „Traktordriven dikesplogsvinsch”; prof. Wuolijoki.

Anttila, Ahto Kalervo, „Lasikuituvahvisteisten muovien käyttö purjelentokoneiden rakennuksessa”; prof. Linnaluoto.

Anttila, Jaakko Ilmari, „Eräiden lyijypitoisten alfa + beta-messinkien kuumamuokattavuuden riippuvuus mikrorakenteesta”; prof. Miekko-oja.

Arjava, Jouni J., „Kantosiipialuksen konstruktion tutkiminen”; tekn.tri Jansson.

Aure, Pertti I., „Kauppalaivatyyppien hinausvastuksen vertailu eri vastuslaskumenetelmien perusteella”; tekn.tri Jansson.

Chydenius, Raimo M. Fr., „Keinovetoisen lämmityskeskuksen minimikoko”; dipl.ins. Ebeling.

Enkvist, Karl-Ossian, „Propellerutformningens inverkan på det upptagna vridmomentet i is”; tekn.tri Jansson.

Hakanen, Raija Liisa, „Tutkimus kaavojen pienentämisen menetelmän käytöstä erään vaateustehtaan leikkaamossa”; dipl.ins. Vuori.

Heikkilä, Seppo Sakari, „Mercedes Benz autodieselmoottorin puukaasukäyttöä koskevia tutkimuksia”; prof. Verkkola.

Heininen, Lilli, „Tutkimus köysi- ja leveävalkaisun sekä eräiden kemiallisten käsitteilyjen vaikutuksesta puuvillakankaan silittämättä-siisti-ominaisuuksiin”; tekn.tri Silén.

Huida, Seppo Ilmari, „Tutkimus lämpökeskuksen savupiipun sijoitukseen vaikuttavista tekijöistä”; dipl.ins. Ebeling.

Hyttinen, Veli, „Puukaasuttimen suunnittelu Mercedes Benz 180 D henkilöautoon”; prof. Verkkola.

Jaakkola, Jaakko E., „Pesupöytien kustannuksiin vaikuttavista tekijöistä ja hintapolitiikasta eräässä teollisuuslaitoksessa”; prof. Honko.

Jalovaara, Osmo Joe, „Veräjätönnän henkilöihin kuilunoven konstruktiivinen ja valmistusteknillinen suunnittelu”; prof. Serlachius.

Jansson, Matti E., „Tutkimuksia nakuttamattoman palamisen aikaansaamiseksi kaasukäyttöisellä apukammidieselmoottorilla”; prof. Verkkola.

Järvinen, Anssi T., „V-pohjaveneiden geometrian tutkiminen”; tekn.tri Jansson.

Kause, Esa Vihtori, „Katetuottokalkyylejä erään tiilitehtaan tuotteiden hinnoitusta varten”; prof. Honko.

Kontinen, Toivo, „Laite traktorin voimanottoakselin vääntömomentin mittaamiseksi käyttöolosuhteissa”; dipl.ins. Torkkeli.

Korri, Panu E., „Laivan osastoinnin laskeminen tietokoneella”; tekn.tri Jansson.

Koskiala, Pirjo Sinikka, „Trikootehtaan ompelijain ja kutojain soveltuvuuden kokeellisen tutkimus”; prof. Oksala.

Kosonen, Leo Veikko, „Tutkimuksia sulan metallin ja hiekkamuotin välisistä reaktioista”; tri-ins. Asanti.

Kuha, Antero, „Tutkimus erään vaateustehtaan käyttämien villatyyppisten kankaiden teolliseen vaatekappaleiden valmistukseen vaikuttavista tekijöistä”; dipl.ins. Vuori.

Kääriä, Hannu A., „Eri lämmitysjärjestelmien aiheuttamat kustannukset kahdessa tutkitussa omakotitalossa”; dipl.ins. Ebeling.

Kääriäinen, Tauno O., „Esiieutektoidisen ferriitin vaikutus SiMn-teräksen iskusitkeyteen”; prof. Miekko-oja.

Lagerbohm, C. G., „Tutkimus ennakoivan konehuollon vaikutuksesta erään kutomon tehoon ja sen valmistaiden laatuun”; prof. Häyrinen.

Lagus, Bengt V., „En undersökning av vidare utvecklade tapp- och skärmekanismer för intermittent rotationsrörelse”; prof. Wuolijoki.

Lahti, Niilo A., „Tutkimuksia kipsimuottivalun soveltamiseksi mitalien ja metallirahojen valmistukseen”; tri-ins. Asanti.

Lahtinen, Leo W., „Tutkimus erään 2-tahtisen dieselmoottorin ahtamisesta turboahtimen avulla”; prof. Verkkola.

Laine, Mauri K., „Tutkimuksia hitsauksen vaikutuksesta kylmämuokatun pehmeän teräksen lujuusominaisuuksiin”; prof. Eiro.

Lassila, Osmo K., „Erilaatuisten seostamattomien syvävetoteräslevyjen veto-ominaisuuksien tutkiminen käyttäen kriteeriona maksimivetosuhdetta ensimmäisessä vedossa”; tekn.tri Sulonen. (II osa.)

Lastikka, Raimo O., „Tutkimus kehräämön koneteknillisestä kunnossapidosta ja sen rationalisointimahdollisuuksista”; prof. Häyrinen.

Leppänen, Harri R., „Mopedin moottorin koekäyttölaitteen suunnittelu ja rakentaminen”; prof. Verkkola.

Lipiäinen, Pentti H., „Viiran automaattiohjauksen suunnittelu”; prof. Wuolijoki.

Malmgren, Harry A., „Eräitä perälaatikon reikätehojen aiheuttamia virtaushäviöitä ja turbulenssia koskevia tutkimuksia”; fil.tri Niskanen.

Matomäki, Tauno, „Itseavautuvan separaattorikuulan lujuustarkastelu”; prof. Laasonen.

Molander, L. J. Mikael, „Lastin sijoituksen vaikutus erään tankkilaivan pitkittäislujuuteen ja viippaukseen”; tekn.tri Jansson.

Nuotio, Juhani, „Tutkimus keskikokoisten autolautojen ja matkustajalaivojen vastuksesta ja propulsiosta”; tekn.tri Jansson.

Nyberg, Clas-Thure, „Konstruktion av för Saima kanal lämpade fartyg”; tekn.tri Jansson.

Oinonen, Anna-Liisa, „Erään trikootehtaan ompelimon työsaavutusten vaihtelu henkilövalinnan ja koulutuksen tarpeen osoittajana”; prof. Oksala.

Oksala, Jouko K., „Työnjärjestelyn uudelleen organisoiminen eräissä konepajassa”; prof. Serlachius ja dipl.ins. Pennanen.

Paloniemi, Antti M., „Työnluokitusjärjestelmän suunnittelu teollisuuslaitosten toimihenkilökuntaa varten ynnä järjestelmän koeajo erään teollisuuslaitoksen kohdalta”; prof. Oksala.

Pihkala, Pertti, „Jäähdytystilan syöpymistä koskevia tutkimuksia eräissä mäntämootoreissa”; prof. Verkkola.

Prokki, Yrjö O., „Tutkimus energian kulutuksesta poistettaessa ilmasta kosteutta jäähdytyskompressorilaitoksilla”; dipl.ins. Ebeling.

Prytz, Lars-Adolf, „Liistauksessa käytettävien ainekonsentraatioiden vaikutuksesta kam-pavillakankaiden liistautulokseen ja -kustannuksiin”; tekn.lis. Vuorio.

Pyökkänen, Olavi J., „Jäänmurtajapotkurin laskumenetelmien tutkiminen”; tekn.tri Jansson.

Rasilainen, Heikki, „Clayton C-250-autodynamometrin tutkiminen ja pyörän kosketuksessa esiintyvien häviöiden määrittäminen”; dipl.ins. Viitasalo.

Raunio, Mikko S., „Nopeuksien ja etäisyyksien arvioiminen ja sen merkitys liikenteessä”; prof. Oksala.

Rissanen, Timo A., „Erään keskikokoisen suomalaisen kaupungin kaukolämmityslaitoksen vastapaineturpiinin mitoitus”; prof. Sahlberg.

Rouvala, Paavo E., „Rakenteen vaikutus keskihilisen hiiliteräksen väsymislajuuteen”; prof. Miekko-oja.

Saarni, Erkki, „Tietyn konstruktio-osaston kuormituksen suunnittelu- ja valvontamenetelmän tutkiminen parannusten tekemistä varten”; prof. Niini.

Sahari, Kyösti, „Kalometrin tutkimus erikoisesti auringon säteilyn alaisena olevan ikkunan lämpötaloudesta”; dipl.ins. Ebeling.

Saurio, Kai-Markus, „Hiilipitoisuuden ja lämpökäsittelyn vaikutus teräksen kulumiseen”; prof. Miekk-oja.

Seppälä, Heikki, „Suihkuliikennekoneiden aiheuttamasta melusta”; prof. Linnaluoto.

Sillanpää, Jaakko, „Laivapuomin nostovintturin suunnittelu”; prof. Wuolijoki.

Skogster, Kaj, „Undersökning av en fjärrvärmecentrals distributionskostnader med särskild hänsyn till tariffbildningen”; prof. Niini.

Ins. Sorvari, Jaakko, „Tutkimus täryjyrien värähtelymekanismeista ja niiden suunnittelu”; prof. Wuolijoki.

Strengell, Martin G., „Licenstillverkningens ekonomiska fördelar jämförda med egen konstruktionsverksamhet”; prof. Niini.

Suoninen, Lassi, „Diesel-moottorin ruiskutussuuttimen lämpötilojen mittauksia”; prof. Verkkola.

Tenhunen, Heikki S., „Selluloosamassapaalien lastaus laivoihin tehtaan satamavarastosta”; dipl.ins. Sormaala.

Tiihonen, Otto, „Jousiteräksenä käytetyn nuorrutetun hiiliteräksen väsyminen”; prof. Miekk-oja.

Tukiainen, Jouko, „Abloy-pintalukon ja sen valmistuksen uudelleensuunnittelu massa-tuotantoa silmälläpitäen”; prof. Serlachius.

Tuomipuu, Kari, „Tutkimus erään puuvillatehtaan puolaamon käyntihyötysuhteeseen vaikuttavista tekijöistä”; prof. Häyrinen.

Unkuri, Martti J., „Lauhteenpoisto paperikoneen kuivaussylinteristä seisovalla lauhde-kauhalla”; prof. Sahlberg.

Vappula, Auvo, „Vartiolaivan konstruktion tutkiminen”; tekn.tri Jansson.

Vartia, Antti R. J., „Suuren kaupungin kaukolämpöverkkoon liittyvän maanalaisen huippulämpökeskuksen kattiloiden valinta”; dipl.ins. Gahmberg.

Vartia, Seppo M., „Eri laatuisten seostamattomien syvävetoteräslevyjen veto-ominaisuuksien tutkiminen käyttäen kriteeriona maksimivetosuhdetta ensimmäisessä vedossa” (I osa); tekn.tri Sulonen.

Vartiainen, Karri, „Hiilenkadon vaikutus nuorrutetun SiMn-teräksen väsymiseen”; prof. Miekk-oja.

Vaurio, Erkki, „Suurpaineputkistojen hitsaajien soveltuvuuden kokeellinen selvittely”; prof. Oksala.

Westerlund, Tero, „Kaksiasteinen R 13-R22-laboratoriojäähdytin”; dipl.ins. Lehto.

Wiiru, Jouko, „Keskipakoisperiaatteisilla suuttimilla toimivan ilmankostutuslaitteen säätömahdollisuuksista”; dipl.ins. Ebeling.

Viljanen, Juha, „Suojakaasun käyttö ruostumattoman teräksen ohutlevyhitsauksessa”; prof. Eiro.

Virtanen, Aarne I., „Plasmaliekki ja sen käyttö metallien sulattamiseen”; tri-ins. Asanti.

Virtanen, Arto, „Sähköinduktiivisten tutkimusmenetelmien soveltaminen hiiletyskarkaisun seuraamiseen”; fil.tri Salokangas.

Virtanen, Pauli, „Puunjalostusteollisuuden jätekuori ja sen käyttö polttoaineena”; dipl. ins. Gahmberg.

Vitikainen, Kimmo, „Kokeilut ja suunnitelma sahanpurun kuivauslaitosta varten”; prof. Siimes.

Vuorinen, Jouko, „Molybdeenin vaikutus hiiletysterästen karkenevuuteen suorassa karkaisussa”; prof. Miekk-oja.

Sähköteknilinen osasto:

Aalto, Veikko Juhani, „Laplacen potentiaaliyhtälöä noudattavan sylinterisymmetrisen kentän vuo- ja potentiaaliviivojen automaattinen piirtäminen kaksiulotteista sähkövirtaus-analogiaa käyttäen”; prof. Blomberg.

Forssén, Jaakko Sigurd, „Digitaalisen asennon- ja nopeudensäätöjärjestelmän tutkiminen”; prof. Blomberg.

Gummerus, Raimo Gotthard, „Elohopeahöyrylampun optimointi eräitä rakenneteki-jöitä muuttamalla”; prof. Paavola.

Haavisto, Heikki Juhani, „Transduktorisäätäjän sisältävän tahtigeneraattorin jännit-teensäätöpiirin tutkiminen”; prof. Blomberg.

Hemdal, Göran Anders Henrik, „Konstruktion av cykliska graderingar med jämn blockeringsfördelning”; tekn.dr Karlsson.

Hiiri, Heimo Hemmi, „Maasulkusuojaus tarkoituksen mukainen järjestely Helsingin kaupungin sähkölaitoksen suurjänniteverkoissa ottaen huomioon nykyiset varmuusmää-räykset”; tekn.tri Saraoja.

Hormio, Jorma Juhani, „Tutkimuksia loistelamppujen toiminnasta käytettäessä nor-maaliala suurempaa tehokuormitusta”; prof. Paavola.

Hämeen-Anttila, Jyrki Oskar, „Taajuusalueella 166—174 MHz toimivan, kannettavan, täysin transistoroidun, 0,25—1 W:n teholuokkaisen, taajuusmoduloidun radiopuhelimen suunnittelu, rakentaminen ja mittaukset”; dipl.ins. Kytöniemi.

Hämäläinen, Osmo Kalevi, „Täystransistoroidun televisiovastaanottimen kuvakanavan konstruointi”; dipl.ins. Kytöniemi.

Jalava, Eero Kalervo, „Syöksyjännitteen muodon vaikutus erilaisten koekappaleiden jännitelujuuteen”; prof. Paavola.

Joensuu, Jouko Pekka, „Oikosulkumoottorin tahtimomentit. Teoreettinen ja kokeelli-nen tutkimus”; prof. Pyökäri.

Jokinen, Tapani Veikko Juhani, „Oikosulkumoottorin lämpenemistä selvittävän ana-logiamallin suunnittelu”; prof. Pyökäri.

Kajjalainen, Pertti Mikko, „Eri tavoilla magnetoitujen tahtigeneraattorien ominaisuu-det ja käyttäytyminen voimaverkossa”; prof. Paavola.

Karemaa, Teemu, „Koordinaattikytkimen käyttömahdollisuudet pienissä PABX-vaih-teissa, teknilliset, liikenteelliset ja taloudelliset seikat huomioonottaen”; prof. Jauhiainen.

Kolkki, Raimo Ilmari, „Induktiivisin impulssein ohjatun selektoripuhelinjärjestelmän jaksonerotuslaitteen suunnittelu ottaen huomioon myös mahdollisuuden käyttää avointa numerointia jaksojen välillä”; prof. Jauhiainen.

Korjuslommi, Erkki Olavi, „Pienjännitekatkaisijoiden katkaisukyvyyn tutkimuksessa käy-tettävien virtapiirien vertailu”; prof. Paavola.

Korkka, Pentti Kalervo, „Maan lämpövastus, sen määrittäminen ja merkitys maakaapelitehonsiirrossa”; prof. Ryti.

Kuusisto, Otso Päiviö, „Suurvoimansiirron häiriöiden rahallinen merkitys kuluttajille”; tekn.tri Saraoja.

Liljeström, Curt Stefan, „Oikosulkutehojen kehitys HKS:n voimalaitoksilla, sähköase-milla ja verkossa sekä siitä mahdollisesti aiheutuvat rajoitustoimenpiteet”; tekn.tri Saraoja.

Linnola, Paavo Johannes, „Ilmamaalia automaattisesti seuraavalle tutkalle asetettavat vaatimukset”; dipl.ins. Kytöniemi.

Märd, Matti Pekka, „Taloudellisen muuntajan laskeminen tietokoneen avulla”; pro-fessori Pyökäri.

Muukkonen, Manu Antero, „Tietokoneen käyttö silmukoiden pienjännitekaapeliverkon laskemiseen”; apul.prof. Lokki ja tekn.tri Saraoja.

Nurmo, Matti Juhani, „Sähkörautatien virtapiirien pienoismallin laatiminen”; prof. Paavola.

Nylund, Jarl-Erik, „Konstruktion och utprovning av kombinerade taxeimpulssändare och fördelare för statistisk tidsdebitering av lokala samtal i Helsingfors”; dos. Karlsson.

Pokkinen, Kimmo Kalervo, „Aikavakioiden ja tehovahvistusten vertailua eri transduktori-työkennöissä”; prof. Blomberg.

Porra, Veikko Tapio, „Tunnelidiodin käyttömahdollisuuksien tutkiminen televisiovastaa-nottimessa desimetriaaltoalueella”; dipl.ins. Kytöniemi.

Ruokonen, Kari Kustaa Päiviö, „Pulssikoodimoduloidun kauko-osoituslaitteen suunnittelu ja rakentaminen”; dipl.ins. Kytöniemi.

Salovaara, Sampo Edvard Ilmari, „Säätöjärjestelmien stabiilisuustutkimuksiin soveltu-
van Ljapunovin suoran menetelmän eräiden piirteiden tarkastelu”; prof. Blomberg.

Sarparanta, Matti Juhani, „Loogisista piireistä”; prof. Blomberg ja dipl.ins. Laakso.

Sauso, Lauri Olavi, „Erään vahvistimella ohjatun vaihtovirtatoimimoottorin stabiloimis-
keinojen kokeellinen ja teoreettinen tutkiminen”; prof. Blomberg.

Småros, Torbjörn Mårten Henrik, „En jämförelse mellan användning av elektronrör
och transistorer i TV-mottagare, särskilt med beaktande av vid små fältstyrkor uppträ-
dande fenomen samt störningar och påkänningar förorsakade av atmosfäriska över-
spänningar”; dipl.ins. Kytöniemi.

Sorvari, Oiva Ensio, „Amplituri- ja taajuusmoduloidujen lennätinkantoaltojärjestel-
mien siirto-ominaisuudet erilaisilla Suomessa käytetyillä kantojohdoilla”; prof. Jauhiainen.

Talvio, Eero Juhani, „Hall-generaattorin käyttäminen muuntajien magneettikenttien
mittauksessa sekä mittausten ja laskennollisten menetelmien vertailu”; prof. Pyökäri.

Tapaninen, Matti Johannes, „110 KV:n käytön taloudellisuus Suomen kaupunkien
sähköjakelussa”; prof. Paavola.

Timonen, Eino Olavi, „3-vaiheisen oikosulkumoottorin käynnistysominaisuuksien tutki-
minen olosuhteissa, joissa staattoriin on kytketty epäsymmetrisiä resistansseja”; prof.
Pyökäri.

Ulmanen, Karl-Johan, „Asynkronmotorers tillsatsförkluster vid belastning och deras be-
stämning med tillhjälp av motrotationsförsök”; prof. Pyökäri.

Varis, Seppo Antero, „Yritettävä kehittää tarkoituksenmukainen menetelmä tasavirta-
koneen kehän ja kääntönavan epämagneettisen alueen mitoittamiseksi”; prof. Pyökäri.

Wennervirta, Paavo Ilmari, „Vaimennuskäämityksellä varustetun tahtimoottorin käyn-
nistysominaisuuksien tutkiminen”; prof. Pyökäri.

Virtanen, Viljo Väinö, „Suuren tehdasalueen purkauslamppuvalaistusten teknillis-ta-
loudellinen vertailu”; prof. Paavola.

Puunjalostusosasto:

Antola, Touko Valdemar, „Offsetpainopaperin opasiteetin parantaminen”; prof. Pel-
linen.

Antonius, Leo Sakari, „Tutkimuksia sulfaattiselluloosan pesusta”; prof. Murto.

Flinkman, Kalevi Johannes, „Sideainemäärän ja -laadun vaikutus päällystetyn offset-
paperin painettavuuteen”; prof. Pellinen.

Gube, Jan Bertil, „Pii-inkrustivaikeuksia sulfiittijäteliemen haihdutuksessa”; prof.
Murto.

Hulkko, Veli Rafael, „Liimapuristin painopaperin toispuolisuuden vähentäjänä”; prof.
Pellinen.

Huoponen, Pentti Vilhelm, „Superkalanteri”; prof. Pellinen.

Huusari, Erkki Pekka Ilmari, „Rikkihapon käyttö alunan kulutuksen pienentämiseksi. Sulfaatti voimapaperin liimauksessa”; tri. Aaltio.

Isotalo, Ilmo Juhani Kalevi, „Sahanpurun käyttö sulfaattiselluloosan raaka-aineena”; prof. Murto.

Kansanaho, Erkki Paavo, „Maitotölkkipakongin ilmanläpäisykykyyn vaikuttavat tekijät”; prof. Murto.

Kerttula, Väinö Kalervo, „Lehtikuusi ja mänty esihydrolyysisulfaattimenetelmällä valmistetun cord-selluloosan raaka-aineena”; prof. Murto.

Kettunen, Jyrki Kullervo, „Esihydrolyysi-sulfaattimenetelmällä dissolving-selluloosaa valmistavan tehtaan yhteydessä toimivan koetehtaan ja tutkimuslaitoksen suunnittelu”; prof. Murto.

Kivimäki, Esko Leonard, „Hionta vakiokuormituksella vai hionta vakiosyötöllä? Hiontakokeita ilman patoa”; prof. Pellinen.

Kivistö, Kauko Sakari, „Erään kombinoidun voimapaperikoneen lämpötaloudesta”; tri Aaltio.

Koikkalainen, Aulis Kalevi, „Arkkikoneella syntyvä paperin toispuoleisuus hienojakeen poistumisen kannalta”; prof. Pellinen.

Koljonen, Pentti Jonne, „Tukkien koon ja muodon sekä laadun ynnä tavallisempien asetteiden vaikutus määrälliseen ja laadulliseen sahaustulokseen”; prof. Siimes.

Kurtén, Carl Göran, „Undersökning av tallved medels natriumsulfit med tillsättning av vitlut till ett utbyte av 70—80 % samt undersökning av massans papperstekniska egenskaper”; prof. Murto.

Lassila, Pertti Matti Juhani, „Eräiden elektrolyyttien vaikutus massan suotautumiso-minaisuuksiin”; prof. Pellinen.

Neimala, Aarne Juhani, „Tutkimuksia kartongin vesilasiliisteröintiin liittyvistä kysymyksistä”; prof. Pellinen.

Orhanen, Antti Risto Juhani, „Tekijöitä, jotka vaikuttavat pitkäkuitufraktioon hiomisprosessissa ja pitkän kuidun vaikutus hiokkeen lujuusominaisuuksiin”; prof. Pellinen.

Paavilainen, Lauri, „Tutkimuksia laakaoven täyterakenteen kehittämiseksi”; prof. Kivimaa.

Piekkari, Matti Juhani Ensio, „Kartongin värinkestävyys”; tri Aaltio.

Poutiainen, Antti Juhani, „Eri tekijöiden vaikutus paperiradan poikittaiseen kosteusprofiiliin nopeakäyntisellä sanomalehtipaperikoneella”; prof. Pellinen.

Pyykkönen, Heikki Olavi, „Tutkimuksia sanomalehtipaperin toispuolisuudesta”; prof. Pellinen.

Rautio, Risto Tapio, „Tutkimus sulfaattiselluloosan kovuuden vaihtelusta ja sen vaikutuksesta voimapaperin laatuun”; prof. Murto.

Riekkinen, Matti Jalmari, „Neljän mäntykoesahauksen ja yhdentoista teoreettisen postauksen raaka-ainetaset Kajaani Oy:n sahalaiteksella Kajaanissa”; prof. Siimes.

Rosenberg, Per Ragnar, „En undersökning av torkningsförloppet och värme-ekonomi på en foundrinier-maskin utrustad med Madeleine-valsar”; prof. Pellinen.

Sairanen, Pertti Kaarlo, „Tilastomatemattisia tutkimuksia kuitulevyjen ominaisuuksista”; prof. Siimes.

Sundholm, Boris Göran Valdemar, „Undersökning av möjligheterna att tillverka hög-värdig slipmassa på Voith Stetigschleifer, Grösse V, med utnyttjande av maximal kapacitet”; prof. Pellinen.

Turunen, Raimo Johannes, „Liimauspuristin painopaperin pinnan parantajana”; prof. Pellinen.

Ukkola, Mikko Antero, „Terien toiminta uudessa sahausmenetelmässä”; prof. Kivimaa.

Ventola, Aarre Viljami, „Havaintoja taivekartongin vahauskelpoisuuden parantamisesta low-coating menetelmällä”; prof. Pellinen.

Väyrynen, Raimo Juhani, „Tutkimus sulfaattimustalipeähaiduttamon korroosiosta ja eräistä siihen vaikuttavista tekijöistä”; prof. Murto.

Kemianosasto:

Gröhn, Klaus, „Tutkimuksia mustaherukan aromin säilymisestä erilaisissa teollisissa prosesseissa”; prof. Tikka.

Hassinen, Esko, „Tutkimuksia itsediffuusiosta geeleissä”; prof. Kivalo.

Hase, Tapio, „Kinonien metyloiva hydraus”; apul.prof. Gripenberg.

Heikonen, Matti, „Tutkimus koskien kalsiumkloridiliuosten termodynaamisia ominaisuuksia”; prof. Tikkanen.

Kangasperko, Jaakko, „Käymisetikan aromiaineista”; prof. Tikka.

Kantanen, Pertti, „Tutkimuksia eräiden perunalajikkeiden soveltuvuudesta elintarviketeollisuuden raaka-aineeksi”; prof. Tikka.

Kettunen, Ukko-Paunu, „Bitumin puhallus. Puhalluslämpötilan ja katalyyttien vaikutus bitumin puhalluksessa”; prof. Harva.

Knuuttila, Pentti, „Ruostumattoman teräksen katodinen suojaus merivesilämmönvaihtimissa”; prof. Tikkanen.

Kolehmainen, Juhani, „Kloorivedyn absorptiokokeita „Falling-Film”-laitteilla”; prof. Tikkanen.

Kämpe, Nils, „En differentialkolorimetrisk mätmetod med tillämpningar”; prof. Kivalo.

Lemola, Anneli, „Tutkimuksia elektrodialyysistä”; prof. Kivalo.

Lindroos, Erna, „Aktiivisuuskertoimen määrittämisestä kuljetuksettoman kennon avulla”; prof. Kivalo.

Muukka, Unto, „Kineettinen tutkimus natriumsulfaatin valmistamisesta ruokasuolasta”; prof. Tikkanen.

Nisula, Ensio, „Tutkimuksia kupari-liekkisulatusuunin lentopölyn liukoisuudesta”; prof. Tikkanen.

Puputti, Erkki, „Rajoittavista tekijöistä jatkuvassa käymisessä”; prof. Tikka.

Sartila, Ylermi, „Teurastusjätteiden käsittelystä perkloretyleeniuutolla”; prof. Tikka.

Simonen, Erkki, „Pineenitärpätin terminen isomerointi jatkuvana prosessina”; prof. Harva.

Sohlo, Jorma, „Kokeita bitumin fraktioimiseksi neste-neste uuttolaitteella”; prof. Harva.

Sundqvist, Jorma, „*a*-Pineenin terminen isomerointi, kaasukromatografinen analysointi ja prosessin karakterisointi”; prof. Harva.

Syvähuoiko, Jorma, „Tutkimus ferrihydroksidin ja hydratsiinin reaktioista”; prof. Tikkanen.

Taipale, Jyrki, „Tutkimuksia adipiinihapon valmistamiseksi furfuraalista”; prof. Nyman.

Turunen, Ilmari, „Ruostumattomien terästen differentiaaliliuotuksesta potentiostaattisella menetelmällä”; prof. Tikkanen.

Ulmanen, Paavo, „Tutkimuksia, jotka koskettelevat PtCl_4^{2-} -ionin hydrolyysiä”; prof. Kivalo.

Virros, Ismo, „Tutkimuksia paahdetun kahvin vanhenemisesta”; prof. Tikka.

Yliruokanen, Inkeri, „Tutkimuksia lantanidifosfaattien saostumisesta”; prof. Erämettä.

Vuoriteollisuusosasto:

Palperi, Matti Johannes, „Tutkimus koskien kuparioksidin sekä eräiden stabiilien oksidien reaktioita”; prof. Tikkanen.

Skand, Carl-Johan, „En finsiktningundersökning av torrt material inom kornstorleksområden under en millimeter”; prof. Hukki.

Alakokkare, Esa, „Sulan ja kiinteän faasin kostutuksesta korkeissa lämpötiloissa”; prof. Tikkanen.

Westman, Raimo, „Tutkimus lietteen kuljettamisesta vaakasuoralla putkella hydrostaattisen paineen avulla”; prof. Hukki.

Koponen, Rauno Veli Kullervo, „Tutkimus jatkotankoporaudesta”; prof. Järvinen.

Tuominen, Tapio, „Nikkelihiydroksidin anodinen hapetus alkalisessa liuoksessa”; prof. Tikkanen.

Härkki, Seppo, „Tutkimus lyijysulfidien liekkisulatuskuonista”; prof. Tikkanen.

Uvelin, Esko, „Tutkimus malmin arviointiin vaikuttavista tekijöistä Ojamon ja Tytyrin kaivoksilla”; prof. Mikkola.

Palomäki, Asko, „Eri tekijöiden vaikutus karkaistujen terästen kiertoiskusitkeyteen”; prof. Miekko-oja.

Diehl, Gösta Wilhelm, „Förtjockningsförsök med en ny sifonlamellförtjockare”; prof. Hukki.

Tilander, Heikki, „Tutkielma MgO:lla dispersiolujitetun koboltin kuumakestävydestä”; prof. Tikkanen.

Holmala, Rainer, „Huokoisen kerametallin rakennetutkimus ultraäänimenetelmää käyttäen”; prof. Tikkanen.

Maanmittausosasto:

Armila, Heikki Sakari, „Tutkimus eräälle asutusalueelle maanhankintalain nojalla muodostettujen tilojen metsätilusten sijainnin tarkoituksenmukaisuudesta puutavaran kuljetuksen kannalta”; prof. Wiiala.

Hangasmaa, Ensio Matias, „Puisten vaaituslattojen pituusvaihtelujen tutkiminen”; apul.prof. Härmälä.

Karjalainen, Reijo Tapio, „Balplex kartoituskojeen käytöstä maanjakotekniikassa”; prof. Halonen.

Kuparinen, Lauri Mooses, „Tutkimus maatalouskiinteistöjen kauppa-arvon ja verotusarvon suhteesta eräissä Etelä-Pohjanmaan kunnissa”; prof. Wiiala.

Larsson, Einar, „Tutkimus stereokartoituskoje Balplexin tarkkuudesta ja käyttömahdollisuuksista”; prof. Halonen.

Lähteenmäki, Kalervo Juhani, „Lentokorkeuden vaikutus 1:2000 mittakaavaisen rakennuskaavakartan valmistuksessa”; prof. Halonen.

Malinen, Raimo Pekka, „Satelliittirefraktio”; apul.prof. Härmälä.

Marjanen, Pauli Olavi, „Maa- ja metsätalouden osuudesta Parkanon talouskunnan keskustaajaman rakenteeseen ja mitoittukseen”; prof. Wiiala.

Maunu, Esko Olavi, „Mikroilmaston vaikutus vaaitukseen ja optiseen etäisyydenmittaukseen”; apul.prof. Härmälä.

Mella, Oiva Ilmari, „Jakokustannusten osittelusta uusjaossa lähinnä tilusetäisyyden muutoksen valossa tarkasteltuna”; prof. Wiiala.

Niemi, Matti Severi, „Metsänparannustoimenpiteiden suoritusmahdollisuudesta kiinteistöjaoituksen kannalta”; prof. Wiiala, metsäneuvos Linnamies ja metsät.tri Kallio.

Niemi, Tapio Kalervo, „Atsimuutin määrittäminen yleistodoliitilla vertaillen pohjantähdessä tai horisontin lähellä näkyvistä tähdistä”; prof. Hirvonen.

Pfäffli, Sakari Mathias, „Suomen yhteismetsistä ja niiden kannattavuudesta”; prof. Wiiala ja metsät.tri Kallio.

Raitanen, Pekka Kalevi, „Havaintoja eräiden rakennuskaavojen kiinteistoteknilliseen toteuttamiseen vaikuttavista tekijöistä”; prof. Wiiala.

Soininen, Pentti Veli, „Viljelmän ulkoisen tieyhteyden järjestelyssä noudatettavat periaatteet”; prof. Wiiala.

Tainio, Pentti Ilmari, „Asuntotonttien kauppa-arvosta ja siihen vaikuttavista tekijöistä Hyvinkään ja Mäntsälän kunnissa”; prof. Wiiala ja tekn.tri Kantee.

Turpela, Jorma, „Refraktiokertoimen määrittäminen korkeuskulmahavainnoista”; apul. prof. Härmälä.

Ventola, Aulis Aarre Antero, „Maan kauppa-arvosta ja siihen vaikuttavista tekijöistä Espoossa”; prof. Wiiala.

Arkkitehtiosasto:

Ailus, Reijo, „Suomen NMKY:n Liiton kurssi- ja urheilukeskus Järvelään”; prof. Suhonen.

Airaksinen, Eija-Leena, „Pyhtään kunnantalo lähiympäristöineen”; prof. Blomstedt ja prof. Kivinen.

Autere, Paul, „Urheiluampumakeskus Helsinkiin”; prof. Kivinen.

Elomaa, Erkki, „Seutumuseo, Mikkeli”; prof. Blomstedt ja prof. Kivinen.

Haimi, Maunu, „Maatilan talouskeskus”; prof. Suhonen ja arkk. Luostarinen.

Hakala, Olavi V., „Elementtirakenteinen pienteollisuustalo”; prof. Pernaja.

Hakola, Riia, „Autoklubin talo”; prof. Blomstedt.

Halme, Asko, „Lomakeskus, Maarianhamina”; prof. Blomstedt.

Heinström, Olle, „Helsingin kaupungin Viikinmäen asutusalueen asemakaava sekä siinä esiintyvät asuntotyypit”; prof. Kivinen.

Holttnen, Aarre, „Porvoon keskustan asemakaava”; prof. Kivinen.

Issakainen, Aatos, „Joensuun keskustan asemakaava”; prof. Kivinen.

Jauhiainen, Juhani, „Vartiosaaren asemakaava”; prof. Kivinen.

Kaakko, Risto, „Vapaa-aikatalo, Tapiola”; prof. Blomstedt.

Mansikka, Mikko, „Katajanokan asemakaava”; prof. Kivinen.

Mikkola, Kirjo, „Taideinstituutti”; prof. Blomstedt.

Narinen, Kalle-Heikki, „Itä-Suomen yliopisto, Lappeenranta”; prof. Blomstedt.

Nurminen, Tapio, „Talin urheilupuisto”; prof. Kivinen.

Pajula, Pirkko, „Merenkulkukoulu ja museo Raumalle”; prof. Blomstedt.

Pitkänen, Seppo, „Hyvinkään kaupungintalo”; prof. Blomstedt.

Salmivalli, Matti, „Virkistysalue Poriin”; prof. Kivinen.

Sulkava, Jorma, „Uimahalli ja maauimala Tapiolaan”; prof. Blomstedt.

Svahnström, Stig, „Mariehamns centrum”; prof. Kivinen.

Söderholm, Kimmo, „Kasavuoren urheilukeskus”; prof. Kivinen.

Söderman, Bror, „Störsvikin yleiskaava ja sen keskustan asemakaava”; prof. Kivinen.

Tammekann, Paavo, „Taidekorkeakoulualue”; prof. Blomstedt ja prof. Kivinen.

Tommola, Matti, „Suomen rakennustaiteen museo”; prof. Blomstedt.

Vainio, Antero, „Rautatiemuseo Pitäjänmäelle ja ympäristön asemakaavalliset järjestelyt”; prof. Blomstedt ja prof. Kivinen.

Valkama, Hannu, „Jämijärven yleiskaavaehdotus ja kuntakeskus”; prof. Kivinen.

Vuorela, Rauno, „Prikaatin sotilaskoti”; prof. Suhonen.

XVI. Selvitys teknillisen korkeakoulun opettajien toiminnasta

Seuraavat teknillisen korkeakoulun professorit, dosentit ja lehtorit ovat ilmoittaneet toiminnastaan lukuvuoden 1961—62 aikana.

Angervo, Kyösti Ragnar, rakennusstatiiikan dosentti, Oulun yliopiston statiiikan ja sillanrakennuksen professori. Toiminut Oulun yliopiston teknillisen tiedekunnan dekaanina ja rakennusinsinööriosaston johtajana. Jäsenenä seuraavissa yhdistyksissä: Internationale Vereinigung für Brückenbau und Hochbau, Kansainvälinen aineenkoetuslaitosten yhdistys Rilem, Teknillisten Tieteiden Akatemia, Suomen Betoniyhdistys, Rakennusinsinööriyhdistys, Suomen Teknillinen Seura, SLK 6. 12. 1961. Toiminut asiantuntijana täytettäessä Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen sillanrakennus- ja staattisen laboratorion johtajan virkaa. Applied Mechanics Reviews (U.S.A.) lehden avustajana.

Blomberg, Hans Georg, teoreettisen sähkötekniikan professori (vaihtuva ruotsinkielinen professuuri). Sääätötekniikka ja teoreettinen sähkötekniikka. Sähkötekniillisen osaston osastonjohtaja 30. 6. 62 saakka. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen sähkötekniillisen laboratorion johtaja 1. 1. 62 alkaen. Toiminut opettajana „Stiftelsen Tekniska Läroverket i Helsingfors”-nimisessä teknillisessä opistossa. Jäsen Suomen Sähköinsinööriiliitossa, Tekniska Föreningen i Finland, Svenska Tekniska Vetenskapsakademin i Finland, Suomen Sääätötekniillisessä Seurassa, IFAC:in teoriakomiteassa. Korkeakoulun edustajana URSI:n Suomen kansalliskomiteassa. TKK:n moniste N:o 169: „Regleringsteknikens teoretiska grunder. Del 1”. 186 s. Helsinki 1961.

Bredenberg, Johan Brunosson, orgaanisen kemian dosentti. Luentoja ei ole pidetty ulkomailla oleskelun takia. „Research Associate”, Iowa State University (1. 8.—31. 8. 1961), Indiana University (1. 9. 1961—), U.S.A. Jäsen: Suomalaisten Kemistien Seura, Suomen Kemistiseura, Tekniska Föreningen i Finland. Opintomatka Yhdysvaltoihin 1961—1962. Julkaisut: 1. Sesquiterpenes from Cedrus Species (H. Erdtmanin kanssa) Acta Chem. Scand. 15 (1961) 685. 2. Identification of an Antifungal Factor in Red Clover as Biochanin A. Suomen Kemistilehti B 34 (1961) 23. 3. Investigation of the Structure of Trifolirhizin, an Antifungal Compound from Trifolium pratense L. (P. K. Hietalan kanssa) Acta Chem. Scand. 15 (1961) 696. 4. Confirmation of the Structure of Trifolirhizin (P. K. Hietalan kanssa) Acta Chem. Scand. 15 (1961) 936. 5. A Revised Structure for Pterocarpin (J. N. Shooleryn kanssa) Tetrahedron Letters 1961, 295. 6. Confirmation of the Structure of Ranunculin. Suomen Kemistilehti B 34 (1961) 80.

Castrén, Reino Jalmari, liikennetalouden dosentti. Liikennetaloutta, luento 2 vt. kevät-lukukaudella Rt IV. Päätoimi: Helsingin kaupungin metrotoimikunnan toimistopäällikkö.

Castrén, Viljo Veli, vesirakennusopin professori. Vesirakennusoppi I—III (vanha opetusohjelma). Johtanut seuraavat opintomatkat: 12.—14. 10. 61 Kemijoen voimalaitostyömaille, 26. 10. 61 Silvolaan tekojärviyömaalle, 22. 3. 62 Helsingin satamatyömaille, 25. 5.—8. 6. 62 Länsi-Saksan ja Hollannin silta- ja vesirakennustyömaille. Kulkulaitosministeriön määräämä Inarinjärven säännöstelyn tarkastaja. Valtion vesivoimatoimikunnan ja vesihallintokomitean jäsen. Helsingin kaupungin vesihuoltotoimikunnan jäsen. Kristillis-yhteiskunnallisen työkeskusliiton puheenjohtaja. Kristillisen kulttuurin liiton varapuheenjohtaja. STS:n, Rakennusinsinööriyhdistyksen, Suurpadot ry. Suomen osaston, Kansantaloudellisen yhdistyksen, Suomen maantieteellisen seuran jäsen, Suomen vesivoimayhdistyksen hallituksen jäsen. TKK:n koulukassan stipendillä tutustunut 18.—19. 5. 62

Trondhjemlin tekn. korkeakoulun vesirakennuslaboratorioon. TTK:n apuraha korkeakoulun opintoihin tarpeellisen teoksen (vrt. n:o 10) aikaansaamiseen. Hydraulikka. TTK:n moniste n:o 173, 83 siv. Helsinki 1962. Havaintoja Sveitsin vesivoimarakennuksesta, „Voima ja Valo”, 4 siv. Helsinki 1961. Yhtyneet Paperitehtaat Oy:lle suunnitelma Apianvirran perkaamiseksi.

Erämetsä, Kurt Heikki Olavi, epäorgaanisen kemian professori. Epäorg. kem. II. syysl. 2 t. kevl. 4 t. Epäorg. kem. III. kevl. 2 t. Kirjastovaliokunnan jäsen. Väitöskirjojen enakkotarkastusta suorittavan valiokunnan jäsen. Kem. os. stipendil. puheenjoht. Korkeakoulun edustaja Valokuvauksen ja elokuvauksen säätiössä. Teknillisten tieteiden Akademian jäsen. Suomalaisen Tiedeakatemian jäsen ym. The principles of visual measurements. Acta Polytechnica Scandinavica Ph 18 (317/1962). Suomen Akatemian stipendi varttuneille tutkijoille.

Halonen, Reino Sakari, fotogrammetrian professori. Ohjelman mukaiset luennot ja harjoitukset M-osastolla 834 ja R-osastolla 827. Maanmittausosaston johtaja, Korkeakoulun edustaja Suomen Teknillisen Seuran täydennyskoulutustoiminnan neuvottelukunnassa. Pitänyt syyslukukaudella 1961 Oulun Yliopistossa fotogrammetrian luentosarjan 24 t. R-osaston oppilaille. Maatalousministeriön asettaman geodeettisen alan järjestelytoimikunnan ja sisäasiainministeriön asettaman kaavoitusmittauksien tarkkuusmääräyksiä tarkistavan toimikunnan puh.joht. Otaniemen Urheilusäätiön hallituksen puh.joht., Töölön Pojat säätiön hallituksen jäsen, Valokuvauksen ja elokuvauksen edistämissäätiön hallituksen puh. joht., Suomen Fotogrammetrisen Seuran puh.joht., Kansainvälisen Fotogrammetrisen Seuran VI-komission puh.joht., Pohjoismaiden Tieteellisen Liiton Suomen osaston tien-suunnittelua käsittelevän työjaoston puh.joht., Maanmittaustieteiden Seuran hallituksen varapuh.joht., Maanmittaus-lehden julkaisutoimikunnan jäsen, Suomen Teknillisen Seuran valtuuston jäsen ja hallituksen varapuh.joht., Suomen Akateemisen Urheiluliiton esimies, Suomalais-Amerikkalaisen Yhdistyksen keskushallituksen jäsen, Oy Tesvisio Ab:n hallituksen varapuh.joht. Julkaissut: Teknillinen Aikakauslehti n:o 17 1962: „Audiovisuaaliset opetusvälineet”, Iso Tietosanakirja-teoksen fotogrammetrian alan kirjoittaja. Esitelmöinyt röntgenlääkäreille ja Tieteellisen valokuvauksen seuran jäsenille stereoskooppisesta mitaamisesta.

Harva, Olavi Johannes, orgaanisen kemian teknologian professori. Luennoinut ohjelman mukaisesti sekä valvonut harjoitustöitä ja tutkintotehtäviä. Teknillisen korkeakoulun määräämä jäsen Tekniikan edistämissäätiön hallituksessa. Osallistui TTK:n edustajana Nordforsk'in järjestämään Pohjoismaiden korkeakoulujen kemian tehdastekniikan professorien kokoukseen Turussa 20. 8. 62. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen tielaboratorion neuvottelukunnan jäsen. Toiminut Neste Oy:n tieteellisenä neuvonantajana. Regulus Oy:n hallintoneuvoston jäsen. Teknillisen Kemian Aikakauslehden toimitusvaliokunnan jäsen. Suomen Teknillisen Seuran, Suomalaisten Kemistien Seuran ja Finska Kemist-samfundet'in jäsen. Suomen Teknillisen Seuran täydennyskoulutusvaliokunnan jäsen. Suomalaisten Kemistien Seuran 11.—13. 1. 62 järjestämän kaasukromatografiaa käsittelevän 7. jatkokoulutuskurssin kurssitoimikunnan jäsen. Opintokäynti 19.—21. 3. 62 L'Institut Francais du Petrole'ssa Pariisissa. Osallistui 11. Pohjoismaiseen Kemistikokoukseen Turussa 20.—25. 8. 62 ja esitti tiedonannon „Adsorption av cholesterol vid fasgränsen olja-vatten”. Saaanut Valtion teknillistieteellisen toimikunnan apurahan tutkimuslaitteen hankkimista varten. Julkaissut: „Kemiallisen prosessin karakterisointi”, Tekn. Kemian Aikakauslehti 18 (1961) 559.

Helenelund, Karl Vilhelm, pohjarakennuksen ja maarakennusmekaniikan professori. Luennoinut ohjelman mukaisesti. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen geoteknillisen labo-

ratorion johtaja. Maa- ja vesiteknillisen tutkimussäätiön puheenjohtaja. Suomen geoteknillisen yhdistyksen puheenjohtaja. Rakennusinsinööriyhdistyksen pohjarakennusnormitoimikunnan puheenjohtaja. Rakeva-säätiön hallintoneuvoston jäsen. Maa- ja vesirakennusinsinöörien yhdistyksen ja sen käsikirjatoimikunnan jäsen. Svenska tekniska vetenskapsakademien'in ja Teknillisten tieteiden akatemian jäsen. Julkaisut: „Grundläggning och byggnadsskador.” Tekniskt Forum N:o 4/1961. 4 s. „Geotekniikan perusprobleemat.” Suomen teknillisen seuran moniste: Kaupungin kiinteistötekniikkaa. 5 s. „Best Laboratory-Works Relationship.” Discussion. Proceedings of the 5. International Conference on Soil Mechanics and Foundation Engineering. Paris 1961. Vol. III. 2 s.

Hirvonen, Reino Antero, geodesian professori. Tasoituslasku ja korkeampi geodesia. Virkavapaa syyslukukauden Amerikassa tehdyn tutkimustyön vuoksi. Helsingin yliopiston geodesian dosentti, Suomalainen tiedeakatemia, jäsen Teknillisten Tieteiden Akatemia, jäsen Suomen Maantieteellinen Seura, jäsen Maanmittaustieteiden Seura. Julkaisut: *Reformation on Geodesy*, 8 siv. *Journal of Geophysical Research* Washington, *Die Berechnung der Triangulationen mit Rechenmaschinen*, 22 siv. *Ann. Acad. Sci. Fenn. A* 66 Helsinki, *Kolmiulotteinen geodesia*, 22 siv. Maanmittaus, Helsinki, Geodeettisia artikkeleita Uuteen Tietosanakirjaan. Asiantuntijana Ruotsin tieteellisen tutkimuslautakunnan yhtä tutkijan tointa täytettäessä. Matka-apuraha Cortina d'Ampezzossa toukokuun lopussa pidettyä kolmiulotteista geodesiaa koskevaa symposiota varten.

Häyrinen, Tauno Erkki, tekstiiliteknologian professori. Kehruu- ja kutomoteknologia ohjelman mukaan, Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen tekstiililaboratorio, SOK:n Helsingin tehtaan isännöitsijä, jäsen STS, jäsen Suomen tekstiilitekn. liiton hallituksessa. Opinto- ja kongressimatka Hollantiin ja Saksaan sekä Ruotsiin teekkariexkursion johtajana. Antanut lausuntoja. Laatinut Suomen Kutomoteollisuuden Työnantajain Liitolle 53 sivua käsittävän kirjasen: Trikooteollisuuden laadun valvonta.

Jansson, Jan-Erik, hoitanut laivanrakennusopin professorinvirkaa. Luennot, harjoitustyöt ja diplomityöt opetusohjelman mukaisesti. Laivanrakennusalan asiantuntijatehtäviä. Aikakauslehden Tekniskt Forum — Tekniska Föreningens i Finland Förhandlingar päätoimittaja. Julkaisut: „Problem med skeppshållfasthet”, Tekniskt Forum N:o 17, 1960 s. 448—452 sekä arvosteluja, katsauksia ja kannanottoja. Suomen edustaja laivan lujuuden ensimmäisessä kansainvälisessä konferenssissa „International Ship Structures Congress” Glasgowissa 19.—21. 9. 61. Laivateknillinen opintomatka 26.—28. 2. 61 Göteborgiin ja Kööpenhaminaan ja tutustuminen mm. Chalmersin Tekn. Korkeakoulun laivahydrodynamiikan koasemaan. Opintomatka 22.—24. 3. 62 Hampurin laivateknillisiin tutkimuslaitoksiin. Aikakauslehden „European Shipbuilding” toimitusvaliokunnan jäsen. Suomen laivateknillisen komitean varapuheenjohtaja. Seuraavien tieteellisten seurojen jäsen: The Society of Naval Architects and Marine Engineers, New York; The Royal Institution of Naval Architects, London; North East Coast Institution of Engineers and Shipbuilders, Newcastle; Schiffbautechnische Gesellschaft, Hamburg; Svenska Tekniska Vetenskapsakademien i Finland.

Jaskari, Osmo Veijo, kansantalouden professori. Luennot pidetty ohjelman mukaisesti seuraavasti: Kansantalous I—II (perus- ja jatkokurssi, joilla oppilaat perehdytetään peruskäsittevälineistöön, talousjärjestelmäämme sekä sen osasten ja kokonaisuuden väliin toiminnallisiin riippuvuuksiin erilaisin lähtökohtaolettamuksin). Kansantalous III (yleinen talouspolitiikka). Kansantalous IV (teollisuuspolitiikka). Kansantalous V (sosiaalipolitiikka). Kansantalous VI (maankäyttöoppi). Poikkeamia ohjelmasta ei ole ollut. Muita kuin virkaan kuuluvat yleiset hallinnolliset tehtävät ei ole ollut. Studia generalia luento Seinäjoen kesäyliopistossa kesällä 1962. Palkattu sivutoimia ei ole ollut, mutta

suoritan omaa tutkimustyötä (koskee teollisuuden alueellisia — myös kansainvälisesti vaikuttavia — sijaintitekijöitä). Kansantaloudellinen yhdistys, Taloustieteellinen seura, Ekonomiska Samfundet ja Valtiotieteellinen yhdistys. Jatkosodan muistomitali. Apuraha yhteiskuntatieteelliseltä toimikunnalta. A Study in the Theory of Incidence of Taxation, 116, Helsinki. Annales Academiae Scientiarum Fennicae, ser. B tom. 120,1. Debrecciation Allowances and the Real Capital, 67, Helsinki. Annales Academiae Scientiarum Fennicae, ser. B tom. 120,2.

Jaubainen, Jaarli Johannes, heikkovirtatekniikan professori. Luennoinut heikkovirtatekniikkaa III vuosikurssilla 3 vt. syyslukukaudella ja 1 vt. kevätlukukaudella sekä IV vuosikurssilla 3 vt. 1 harj.t. Jäsenenä Sisäasiainministeriön väestönsuojeluneuvottelukunnassa, sen viestijaoston puheenjohtajana, Tekniikan Edistämisseuran televisioerikoisrahaston ja sen Tampereen alaostaston neuvottelukuntien puheenjohtaja. Oy Tesvisio Ab:n hallituneuvoston ja ohjelmatoimikunnan jäsen. Radiohuoltolautakunnan jäsen. Teekkarikylän kappelirahaston johtokunnan jäsen. Viestiupseeriyhdistyksen valtuuskunnan puheenjohtaja. Viestisäätiön hallituksen jäsen. Akustisen standardisointikomitean puheenjohtaja. Luennoinut kutsuttuna Stuttgartin teknillisessä korkeakoulussa toukokuussa -62. Luennoinut Helsingin Teknillisessä Oppilaitoksessa puhelinverkkojen suunnittelua kevätlukukaudella. Pitänyt luentoja sähkötekniillisillä luentopäivillä ja Helsingin Puhelinyhdistyksen täydennyskoulutuskurssilla. Suomen Teknillisen Seuran valtuuston jäsen. Suomen Sähköinsinööriiliiton, Äänitekniillisen yhdistyksen, Société Française des Électriciens'in ym. jäsen. Tutustunut Stuttgartin ja Hannoverin teknillisten korkeakoulujen toimintaan. Osallistunut 7. pohjoismaiseen teletekniikan professorien kokoukseen Trondheimissa. Suunnitellut Otniemen teleteknillisiä laitteistoja. Julkaissut monisteen Heikkovirtatekniikka I 1.

Jauno, Pekka Antti Olavi, ydinfysiikan professori. Luennoinut opetusohjelman mukaisesti ydinfysiikkaa 2 vt. syys- ja kevätlukukaudella, reaktorifysiikkaa 2 vt. syys- ja kevätlukukaudella, seminaariharjoituksia 2 vt. syys- ja kevätlukukaudella. Vapaaehtoinen luentosarja kvanttimekaniikkaa 2 vt. kevätlukukaudella. Johtanut väitöskirja-, lisensiaatti- ja diplomitoita. Teknillisen fysiikan osaston johtaja. Reaktorilaboratorion johtaja. Oulun yliopiston va. konsistorin jäsen 30. 6. 62 saakka, atomivastuukomitean jäsen, Pohjoismaiden teoreettisen atomifysiikanlaitoksen johtokunnan jäsen, maanpuolustuksen tieteellisen neuvottelukunnan jäsen ja varapuheenjohtaja, reaktoritoimikunnan jäsen ja puheenjohtaja, Helsingin yliopiston teoreettisen fysiikan dosentti. Suomalaisen tiedeakatemia, Teknillisten tieteiden akatemian ja Suomen fyysikkoseuran sekä Matemaattisen yhdistyksen jäsen. Fyysikkokillan ekskursion johtajana Sveitsiin ja Ranskaan 27. 5.—17. 6. 62. „Atomi- ja ydinfysiikka”, 300 s. Teknillisten tieteiden akademia, Helsinki. Osallistunut reaktorilaboratorion suunnittelutyöhön.

Järvinen, Kauko Nestor, kaivostekniikan professori. Luentosarjat vuoriteollisuusosaston vuosikursseilla III ja IV. Asiantuntija-tehtävä Otnmäki Oy:ssä, johon on kuulunut Otnmäen kaivoksella, rikastamolla, vanadiinitehtaalla ja Oulun malmisatamassa suunniteltuihin lisäyksiin ja uudistuksiin sekä Kärvasvaaran ja Raajärven kaivoksiin sekä Kolarin malmialueella tapahtuvaan tutkimustyöhön liittyvät suunnitelmat. Jäsen seuraavissa yhdistyksissä: Vuorimiesyhdistys, Suomalaisten Kemistien seura, Lapin tutkimusseura, Suomen teknillinen seura, Suomen geologinen seura. Vuorimiesyhdistyksen kaivosjaoston puheenjohtaja. Opintomatka Pohjois-Ruotsin rautakaivoksille syksyllä 1961.

Kaitera, Pentti Veikko, maatalouden vesirakennuksen professori. Vesirakennus I:n ja maatalouden vesirakennus II:n luentosarjat. Oulun yliopiston va. rehtori. Suomen kristillisen ylioppilasliiton, Pohjanmaan jokialueiden suunnitteluelinten, Oulun yliopiston tukisäätiön ja PMY:n kulttuuritekniillisen jaoston puheenjohtaja, Suoviljelysyhdistyksen vara-

puheenjohtaja, Valtakunnansuunnitteluneuvoston jäsen, STS:n valtuuston, Maa- ja vesitekniillisen tutkimussäätiön, Pohjois-Suomen tutkimussäätiön, sekä Maa- ja vesitekniikan tuki ry:n hallituksen jäsen, Suomen maantieteellisen seuran, Limnologisen seuran, geofysikaalisen seuran ym. jäsen. Oulun yliopiston ylioppilaskunnan ensimmäinen kunniajäsen. Opintomatka Berliiniin ja Sveitsiin. Kalajoen säännöstely- ja kanavointimahdollisuuksien selvittelyä (esitelmät Pohj. Pohjanmaan maakuntaliiton neuvottelukokouksessa 29. 9. 1961 ja Oulunlaakson Diplomi-insinöörit ry:n kokouksessa 13. 10. 1961) eripainos Sanomalehti Kalevasta. Korkeakoulupolitiikan suuntaviivoista (alustus korkeakoulujen rehtorien kokouksessa 10. 12. 1961) Pohjois-Savon Maakuntaliitto ry:n julkaisu. Esitelmä Oulun yliopiston avajaisissa 17. 9. 1962, Oulun yliopiston vuosikertomus.

Kajamaa, Mauno Daniel, kartografian dosentti. Kartografian luentosarja (N:o 807) 2 vt. sekä syyslukukaudella 2 vt. harjoituksia. Tenttikuulusteluja ja kartografisen laitoksen esimiehen toimesta aiheutuvia tehtäviä. Maanmittaushallituksen yli-insinööri, topografisen toimiston ja karttapainon johtaja. Valtioneuvoston asettaman maanmittauslaitoksen organisaatiokomitean jäsen. Valtiovarainministeriön valitsema Graafisen tekniikan säätiön hallituksen varajäsen. Suomen Kartografisen Seuran puheenjohtaja, Suomen Maantieteellisen Seuran työntekijän, Maanmittausinsinöörien Liiton ulkoasiaintoimikunnan puheenjohtaja. Kansainvälisen maanmittausinsinöörien liiton (FIG) permanentin komitean jäsen ja III tekn. komission raportööri. Kartografisen kirjallisuuden bibliografian Bibliotheca Cartographica'n avustaja Suomen osalta. Ylennetty insinöörikapteeniksi 14. 3. 1962. Tekn. korkeakoulun dosenttistipendi. Suomen edustaja kansainvälisen maanmittausinsinöörien liiton (FIG) X kongressissa Wien'issä 24. 8.—1. 9. 1962. Finnish Society of Cartography, National Report 1961. Association Cartographique Internationale, I ère assemblée general Paris 1961. 4 siv. Helsinki 1961. Suomen kartoittamisesta. Oma maa, osa 10, 19 siv., Helsinki 1961. Maan peruskartoitus- ja kartanpainatustöiden johto (vrt. 6).

Kajanne, Paavo Jaakko Jooseppi, orgaanisen kemian teknologian dosentti. 10 tuntia luentoja muovien teknologiasta huhtikuun 1962 lopulla. Tarkempi selvitys jätetty kemian-osaston osastokollegille toukokuussa 1962. Toimitusjohtajana Suunto Oy:ssä. Suomalaisen Kemistien Seura. Suomen Teknillinen Seura, Kem. kerhon puh.joht. 1962. American Chemical Society DECHEMA.

Kivalo, Pekka, fysikaalisen kemian professori. Luennoinut ohjelman mukaisesti fysikaalista kemiaa ja valvonut siihen kuuluvia harjoitustöitä ja tutkintotehtäviä. Kemian-osaston johtaja 1. 7. 1962 lähtien. Kemian osaston säteilysuojauksen valvoja. Reaktorilaboratorion asiantuntijatoimikunnan jäsen. Jäsen komiteassa, jonka tehtävänä oli valmistella esitys varttuneiden tieteenharjoittajien apurahojen lukumäärän lisäämisestä. A. Kordelinin Säätiön hallituksen varajäsen. British Council'in stipendilautakunnan jäsen. Suomalais-amerikkalaisen stipendilautakunnan jäsen. Working party „Fresh water” of the European Federation of Chemical Engineering'in jäsen. Työtehovaltuuskunnan jäsen. Suomen Teknillisen Seuran jäsen. Suomalaisen Kemistien Seuran ja sen Kemian-nimistö komitean jäsen. Suomen Kemistilehden toimituskunnan jäsen. Varttuneiden tieteenharjoittajien apuraha. Tekniikan Edistämissäätiön ja Valtion teknillistieteellisen toimikunnan apuraha apulaisen palkkaamista varten. Osallistunut Ateenassa 31. 5.—4. 6. -62 pidettyyn DECHEMA:n järjestämään symposiumiin, jonka aiheena oli „Makeaa vettä merivedestä”. Julkaissut: „On the determination of differential capacity at a dropping electrode” (yhd. E. Haikolan kanssa) Suomen Kemistilehti B 34, 131, (1961). „A study of the oxygen overpotential at lead dioxide anodes” (yhd. V. Vuorion kanssa) Suomen Kemistilehti B 34, 179—182, (1961). „Potentiometric studies on histamine and its metal chelates IV. The Zink chelate of histamine in aqueous solution” (yhd. R. von Schalien'in

kanssa) Suomen Kemistilehti B 35, 7—10, (1962). „Teollisuus- ja juomavettä merivedestä” Teknillisen Kemian Aikakauslehti 19, 183—190, (1962). „Opintomatka USA:han ja Kanadaan” Suomen Kemistilehti A 34, 218—224, (1961). „Hapen sähkökemialliset määrittämenetelmät” (yhd. G. Sundholmin kanssa) Suomen Kemistilehti 1962 (painossa). Asiantuntijalausunnat Ins. Toimisto Fibrillos'ille sekä Outokumpu Oy:lle.

Kivimaa, Eero Mikael, puun mekaanisen teknologian professori. Luennoinut ohjelman mukaisesti puun mekaanista teknologiaa ja valvonut ja ohjannut siihen kuuluvia harjoitustöitä ja tutkintotehtäviä. Pitänyt virkaanastujaisesitelmän 26. 9. 1961 aiheesta: „Uusi sahausmenetelmä”. Toiminut Teknillisen korkeakoulun koulukassan ja rahastojen tilintarkastajana 1. 1.—30. 6. 1962. Jäsen seuraavissa yhdistyksissä: Suomen Teknillinen Seura, Suomen Metsätieteellinen Seura, Suomen Puuteollisuusinsinöörien yhdistys, College International pour l'Etude Scientifique des Techniques de production Mecanique (C.I.R.P.) ja Forest Products Research Society. Opintomatka eräisiin tutkimuslaitoksiin Saksassa, Ranskassa, Belgiassa ja Hollannissa elokuussa 1962. Julkaissut: „Uusi sahausmenetelmä”. Teknillinen Aikakauslehti 1961: 20 ss. 605—611; sama laajempana Paperi ja Puu 1961: 10 ss. 601—611. „Ein neues Sägeverfahren”. Holz als Roh- und Werkstoff 1961: 10 ss. 398—403. Suorittanut sahaustekniikkaa koskevaa tutkimustyötä.

Kivinen, Martti Olavi (Olli), asemakaavaopin professori. Luennoinut opetusohjelman mukaisesti. Valtakunnansuunnitteluneuvoston, valtion rakennustaidelautakunnan, Helsingin keskustan asemakaavatoimikunnan, Asuntosäätiön valtuuskunnan ja Seutusunnitteliemienliiton valtuuskunnan jäsen, Suomen Taideteollisuusyhdistyksen hallintoneuvoston varajäsen, eräitten rakennuslainsäädännön alaan kuuluvien säännösten tarkistamista varten asetetun komitean jäsen, Helsingin Yliopiston Viikin, biokemiallisen laitoksen ja lääketieteellisten teor. laitosten rakennustoimikunnan jäsen, Suomen kirkon rakennusasiain neuvottelukunnan puheenjohtaja ja Luterilaisen maailmanliiton neljättä yleiskokousta valmistelevan näyttelytoimikunnan puheenjohtaja. Suomen Arkkitehtiliiton luottamusvaltuuston puheenjohtaja ja asemakaavalaitoksen johtokunnan jäsen, International Federation for Housing and Planning yhdistyksen kunniavarapuheenjohtaja. Suorittanut kaavoitus- ja rakennusten suunnittelutehtäviä eri paikkakunnille, toiminut palkintotuomaritehtävissä. Näyttely Suomen Rakennustaiteen Museossa ja kaupunkipäivillä Turussa. I palkinto Kemin keskustan asemakaavakilpailussa.

Kivisalo, Bruuno, sillanrakennusopin professori. Luennoinut opetusohjelman mukaisesti sillanrakennusoppia ja staattisesti määrättyjen siltaristikoiden teoriaa. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen hallituksen varajäsen ja rakennusalan tutkimusneuvottelukunnan jäsen. Luennoinut sillanrakennusoppia sotakorkeakoulussa. Valtion rakennushankkeiden suunnittelutyötoimikunnan jäsen. Teknillisten tieteiden akatemian jäsen. Suomen Betoniyhdistyksen jäsen sekä yhdistyksen A-betonivaltuuksia käsittelevän komitean jäsen. Betoninormikomitean yleisen jaoston jäsen ja teräsjaoston puheenjohtaja. Yhdistyksen vaalitoimikunnan puheenjohtaja ja teknillisen valiokunnan jäsen. Suomen neuvottelevien insinöörien liiton, Suomen tieyhdistyksen, Suomen teknillisen seuran, Rakennusinsinöriyhdistyksen sekä Tieteenharjoittajien liiton jäsen. IVBH:n jäsen, sen pysyvän valiokunnan Suomen osaston sekä yhdistyksen teräsrakenteita koskevan työkomission jäsen. Fédération Internationale de la Precontrainte'n jäsen. Rakennusinsinöriyhdistyksen kilpailusääntöehdotusta laatimaan asetetun toimikunnan puheenjohtaja. Osallistunut 8.—12. 5. -62 IVBH:n pysyvän valiokunnan kokoukseen Wienissä sekä 27. 5.—6. 6. -62 F.I.P:n kongressiin Roomassa ja Napolissa. Toiminut neuvottelevana insinöörinä.

Korhonen, Unto Kalervo, fysiikan professori. Syys- ja kevätlukukaudella. Fysiikka I F-, K-, S-, Ke-, P- ja V-osastoille 4 vt. Fysiikka II 2 vt. Röntgen- ja materiaalfysiik-

kaa 3 vt. syysl. -61 F- ja V-osastoille. TKK:n opettaja- ja virkamiesyhdistyksen puheenjohtaja. Fysiikan dosentti Helsingin yliopistossa. Sotakorkeakoulun tuntiopettaja. STS:n jäsen. Suomen fyysikkoseuran jäsen. Tieteenharjoittajain liiton hallituksen puheenjohtaja. 360 000 markan stipendi valtion luonnontieteelliseltä toimikunnalta. Julkaisut: U. Korhonen and S. Vihinen: „On Deformation of Electron Clouds in Some Ionic Crystals”, 8 s., Helsinki Ann. Acad. Scient. Fenniae A. VI Physica. 73. 1961. U. Korhonen, J. Kantele and E. Vauramo: „A Magnetic Float for Density Measurements”, 3 s., Helsinki Suomen kemistilehti B. 34. 1961. U. Korhonen: Matemaattis-luonnontieteellinen opetus ja Itä-Suomen korkeakoulusuunnitelma. 5 s., Kuopio 1962.

Kuuskoski, Viljo Nikolai, huoneenrakennustekniikan professori. Luennot, harjoitukset ja betoniteknologian kurssi pidetty ohjelman mukaisesti. Kevätlukukaudella pidetty 2 vt. ylim. harjoituksia sellaisia yleiskurssia seuranneita ylioppilaita varten, jotka eivät syyslukukaudella olleet saaneet harjoitustöitään valmiiksi. Rakennusinsinööriosaston johtaja. Teknillisen korkeakoulun rakennustoimikunnan jäsen. Korkeakoulun edustaja Otaniemen Asuntosäätiön hallituksessa. Otaniemen hoitokunnan jäsen. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen hallituksen ja sen työvaliokunnan jäsen, betoniteknillisen laboratorion neuvottelukunnan jäsen. Oulun Yliopiston va. konsistorin jäsen. Etelä-Espoon Yhteiskoulun vanhempainneuvoston puheenjohtaja. Toiminut neuvottelevana insinöörinä. RAKEVA:n hallintoneuvoston jäsen. Helsingin Puhelinyhdistyksen edustajainkokouksen jäsen. Antanut asiantuntijalausunnon Oulun Yliopiston teknillisen tiedekunnan talonrakennustekniikan professorinviran hakijoista. Toiminut v. 1961 valtion teknillisten virkamiesten palkkakomitean puheenjohtajana. SL komentaja 6. 12. 61. Osallistunut 26. 4.—2. 5. 1962 Comité Européen du Béton'in kongressiin Luxembourgissa sekä esijännitetyn betonin kongressiin 26. 5.—2. 6. 1962 Roomassa ja Napolissa.

Laasonen, Veikko Pentti Johannes, lujuusopin professori —30. 11. 1961, matematiikan professori 1. 7. 1962—. Pitänyt ohjelmanmukaiset lujuusopin luennot, syyslukukaudella lujuusopin vakinaisena professorina, kevätlukukaudella määrättyä hoitamaan lujuusopin professorin virkaa. Määrätty kevätlukukaudella luennoimaan matematiikka VI:n kurssin (2—1 t/v.). Helsingin yliopiston sovelletun matematiikan professori sekä matematiikan laitoksen laskentatoimiston esimies ajan 1. 12. 1961—31. 6. 1962. Helsingin yliopiston sovelletun matematiikan dosentti —30. 11. 1961 sekä 1. 8. 1962—. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen matemaatikko. Teknillisen korkeakoulun edustaja Ylioppilaiden opintolainarahaston sekä Valtion opintotakauslautakunnan hallituksissa. Suomen Teknillisen Seuran ja Teknillisten Tieteiden Akatemian jäsen, Suomalaisen Tiedeakatemian jäsen ja alkaen 15. 9. 1961 rahavarain hoitaja. Seurojen „Gesellschaft für angewandte Mathematik und Mechanik” ja „Österreichische Mathematische Gesellschaft” sekä Suomen matemaattisen yhdistyksen jäsen. Suomen edustajana tietojenkäsittelyalan kansainvälisen federaation hallituksen kokouksissa Münchenissä maaliskuussa ja elokuussa 1962. Luonnontieteellisen toimikunnan apuraha vuodeksi 1962 matemaattista tutkimusta varten. Referaatteja aikakauskirjoihin „Zentralblatt für Mathematik”, „Applied Mechanics Reviews” ja „Mathematical Reviews”.

Linnaluoto, Veikko Vihtori, lentotekniikan professori. Sovellettu aerodynamiikka: Rajakerros, kitkavastus, 2-dimensionaalinen virtaus, nostovoima. Lentokonerakennus ja statiikka: Lentokoneen esisuunnittelu, kevytrakennetekniikka. Koulukassan tilintarkastaja. Luennoinut syyslukukaudella 1961 lentotekniikkaa sotakorkeakoulussa 30 t. Teknillisten tieteiden edustajana „Maanpuolustuksen tieteellisessä neuvottelukunnassa”. Asiantuntijajäsen puolustusministeriön alaisessa „Lento-onnettomuuksien tarkastuslautakunnassa”. Jäsen seuraavissa yhdistyksissä: Teknillinen seura, Institute of Aeronautical Sciences (USA),

Wissenschaftliche Gesellschaft für Luftfahrt (Länsi-Saksa). Sodassa saatuja kunniamerkkejä ja muistomitaleja. Osallistunut Göteborgissa pohjoismaisten koneinsinööriosastojen professorien kongressiin. Osallistunut Tukholmassa ICAS-III kongressiin (International Council of Aeronautical Sciences).

Lokki, Olli Kristian, apulaisprofessori, sovelletun matematiikan professorin viran hoitaja. Sovellettu matematiikka I—VI. Virkavapaa matematiikan apulaisprofessorin virasta. Yliopiston matematiikan dosentti, ylioppilastutkintokomitean jäsen. Matemaattisen yhdistyksen, tilastoseuran, fyysikkoseuran, Institute of mathematical statistics jäsen. Tietokoneyhdistyksen puheenjohtaja, Teknillisen seuran operaatio- ja laadunvalvontakerhon puheenjohtaja. Osallistunut IFIP'in kongressiin Münchenissä elok. 1962 (Tekniikan edistämistä stipendillä) sekä Teknillisen korkeakoulun edustajana kansainväliseen matemaattikkokongressiin Tukholmassa elokuussa 1962. Julkaisut ilmoitettu jo sovelletun matematiikan professorinviran hakupapereissa.

Manner, Eero Johannes, dosentti (maa- ja vesioikeus), Talousoikeus IV (vesioikeus) syyslukukausi 61, 2 tuntia viikossa. Dosenttiluennot hoitanut kevätlukukaudella 62 lakit. K. Airaksinen. Hoitanut eräiden muiden avustamana avoinna olevaa talousoikeuden professorin virkaa 1. 1.—31. 6. 62.

Miekk-oja, Heikki Malakias, metalliopin professori. Luennot: Metallioppi II (671) — sekä syys- että kevätlukukaudella 4 vt. ja harjoituksia 5 vt metallirakka-aineoppi I (201) — syyslukukaudella luentoja 3 vt. ja harjoituksia 2 vt. ja kevätlukukaudella luentoja 2 vt., harjoituksia 2 vt. Vuoriteollisuusosaston johtaja. Suomen tiedeakatemia, Teknillisten tieteiden akatemian, Vuorimiesyhdistyksen, Konepajayhdistyksen, Suomen Fyysikkoseuran ja Hitsausteknillisen yhdistyksen jäsen, jossa perusainekomitean puheenjohtaja. The Institute of Metals — kirjeenvaihtajajäsen. Valtion apuraha varttuneille tieteenharjoittajille, kuukauden opintomatka Englantiin ja Saksaan. Diplomitoina tehtyjä tutkimuksia sekä asiantuntijalausuntoja eri teollisuuslaitoksille.

Mikkola, Aimo Kustaa, mineralogian ja geologian professori. Luennoinut ohjelman mukaisesti geologia II:tä, malmigeologiaa ja kaivosgeologiaa. Ohjannut harjoitus- ja diplomitoita. Stipendilautakunnan ja opintotakauslautakunnan puheenjohtaja. Geologisen tutkimuslaitoksen neuvottelukunnan jäsen, Suomen luonnonvarain tutkimussäätiön hallituksen varajäsen, Outokumpu Oy:n Säätiön hallituksen varajäsen. Suomen Geologisen Seuran varapuhjohtaja 1961, puhjohtaja 1962. Maantieteellisen Seuran, Vuorimiesyhdistyksen, Geol. Föreningen i Stockholm'n, American Institute of Mining, Metallurgical and Petroleum Engineers'n sekä Society of Economic Geologists'n jäsen. Nauttanut varttuneiden tieteenharjoittajien apurahaa. Opinto- ja tutkimusmatka Lorrain-alueelle (Maron-Val-de-Fer-kaivos) Ranskassa sekä Dillenburg-alueelle (Königszug-kaivos) ja Meggen'in kaivokselle Saksassa. Julkaissut: „Suomen Geologisen Seuran 75-vuotistaipaleelta” *Geologi* n:o 9—10, 1961. — „Vuorimieskillan opintomatka USA:han” with English summary, *Vuoriteollisuus — Bergshanteringen* n:o 2, 1961, „Malmivarojen arvioiminen esiintymän ja valtakunnan puitteissa” with English summary, *Vuoriteollisuus — Bergshanteringen* n:o 1, 1962. Asiantuntijalausuntoja kaivosgeologian alalta.

Niemi, Eino Markus, teollisuustalouden professori, koneinsinööriosaston johtaja. Luennoinut ohjelman mukaisesti teollisuustalouden tuotannollisen (2 vt.) ja kaupallisen (2 vt.) jatkokurssin sekä ohjannut näihin kuuluvat harjoitus- ja tutkintotehtävät. Korkeakoulun edustaja Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön täydennyskoulutusvaliokunnassa, samoin Vientikoulutuksen Erikoisrahaston hoitokunnassa. Ammattilääketieteen säätiön hallituksen ja Työterveyslaitoksen johtokunnan jäsen. Yhdistyksen International University

Contact for Management Education ja sen neuvottelukunnan jäsen. TELEVAN ja Turun Asennuspajan johtokunnan jäsen. Varttuneiden tieteenharjoittajien apuraha. Julkaissut: „Teollisen standardisoinnin teoreettista taustaa”, Teollisuustaloudellisen Yhdistyksen vuosikirja toimivuodelta 1961, 8 s., Helsinki 1962.

Niinivaara, Kauko Sakari, maatalouden vesirakennus III:n dosentti. Luennot: 2 viikkotuntia. Vesiensuojelu, käyttövesien hankinta ja vesimäärien arviointi. Vesiensuojelutoimiston toimistopäällikkö, vesiensuojelun neuvottelukunnan pysyvä asiantuntijajäsen. Oy Televisio Ab hallintoneuvoston jäsen. Jäsen seuraavissa yhdistyksissä: Suomen teknillinen seura, Maa- ja Vesirakennusinsinöörien yhdistys, Vesivoimayhdistys, Föreningen för Vattenhygien (Ruotsi), Lions club n:o 1, Helsinki. Suomen valk. ruusun I lk:n ritarimerkki. Valtion luonnont. toimik. stipendi 1958, Teknillisen edistämisseuran stipendi v. 1959, Boston stipendi 1959, Tekn. korkeakoulun dosenttistipendi 1962. Opintomatka Hollantiin, Sveitsiin, Länsi-Saksaan, Italiaan, Ranskaan, Belgiaan vesiensuojelukysymysten tutkimista varten v. 1959.

Nikkilä, Olavi Elis, biokemian ja elintarvikekemian dosentti. Luentokurssi elintarvike-teollisuudesta 12 t. Biokemian ja elintarvikekemian diplomi-, lisensiaatti- ja väitöskirjatoimien ohjausta. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen Elintarviketeollisuuslaboratorion johtaja; jäsen Elintarvikeneuvottelukunnassa, Viljantutkimustoimikunnassa, margariinilakitoimikunnassa, vointarkastuslaitoskomiteassa, säteilysuojausasiain neuvottelukunnassa, puolustustaloudellisessa suunnittelukunnassa; Helsingin kaupungin vesihuoltotoimikunnassa, leipätoimikunnassa, Euroopan Kemian Federatiossa, Panimolaboratorio Oy:n johtokunnassa; Elintarviketutkimusseuran hallituksen jäsen, Pohjoismaisen Elintarvikkeiden Metodiiikkakomitean hallituksen jäsen; Pohjoismaisen Rasvanhärskiintymissymposiumin yhdyshenkilö. Jäsen seuraavissa seuroissa: Suomalaisten Kemistien Seura, Elintarviketutkijain Seura, Societas Biochemica, Biophysica et Microbiologica Fenniae, Meijeritieteellinen Seura, Soc. Genetica Fenniae, Suomen Kylmäteknillis-taloudellinen Yhdistys, Institute of Food Technologists, Pohjoismainen Elintarvikkeiden Metodiiikkakomitea. Teknillisten Tieteiden Akatemian jäsen. K SL. Osallistunut VII. Kansainväliseen symposiumiin elintarvikkeiden lisä- ja pakkausaineista Jugoslaviassa Belgradissa 11.—17. 10. 1962 Suomen edustajana. Euroopan Kemian Federation työryhmän kokous Locarnossa Italiassa huhtik. 1962. Opintomatkoja Saksaan, Sveitsiin ja Englantiin. Julkaissut: Parempia pakasteita — terveellisempiä aterioita. *Terveys* 25/1, 8—9, 18 (1961). Elintarvikkeiden tarkastus. *Vastine „Lukijan kotilääkärille”*. Helsingin Sanomat 8. 3. 1961. Linko, R. R., Nikkilä, O. E. & Laine, J. J.: Chemical preservatives in foodstuffs. IV. Prolongation of the keeping quality of fresh fish by antibiotics. *Maataloustiet. Aikakirja* 33, 111—122 (1961). Linko, R. R. & Nikkilä, O. E.: Inhibition of the denaturation by salt of myosin in Baltic hering. *J. Food Sci.* 26/6, 606—610 (1961).

Nortia, Tenuo Antti Oskari, fysikaalisen kemian dosentti. „Magnetokemia ja sen merkitys epäorgaanisessa rakennekemiassa”. Luentoja 10 t. (kaikkiaan) kevätlukukaudella 1962. Oulun yliopiston kemian apulaisprofessori. Suomalaisten kemistien seuran ja Pohjois-Suomen kemistikerhon jäsen. Teknillisen korkeakoulun suurempi dosenttistipendi 1. 4. 62—31. 3. 1963. Seitsemännen kansainvälisen koordinaatiokemian kongressin kuudennen jaoston puheenjohtaja Tukholmassa 25.—30. 6. 1962. Osallistuu yhdenteentoista pohjoismaiseen kemistikokoukseen Turussa 20.—25. 8. 1962. Julkaissut: „The reflectance spectra and magnetic moments of cobalt and nickel halide complex ions on Dowex 2 anion exchange resin” *Suomen Kemistilehti B* 34 (1961) 172—174. „N,N-Dimethylformamide complexes formed by cobalt, nickel and copper perchlorates”. *Suomen Kemistilehti* (painossa).

Oksala, Obto Antero Kaarle, työpsykologian ja työnjohto-opin professori. Luennoinut ja pitänyt harjoitukset ohjelman mukaisesti. Järjestänyt arkkitehtiosaston oppilaiksi pyrkivien karsintakurssiin sisältyvän taipumustestauksen. — Korkeakoulun edustajana Suomen Ylioppilaskuntien Liiton Terveystieteiden valtuuskunnassa. Työterveyslaitoksen psykologisen osaston johtaja (osapäivätyö). Suomalaisen kirjallisuuden edistämisyseuran valtuuskunnan jäsen. Suomen Teknillisen Seuran jäsen. Tuottavuusmiesten Killan kiltavaari. Filosofisen Yhdistyksen hallituksen jäsen. Kasvatusopillisen tutkijaneuvoston jäsen. Suomen Psykologisen Seuran puheenjohtaja. Suomen Teollisuuslääketieteellisen Yhdistyksen jäsen. International Association on Occupational Health'in Permanent Committee'n jäsen. Association Internationale de Psychologie Appliquée'n Comité Directeur'in jäsen. American Psychological Association'in foreign affiliate. Osallistunut Pohjoismaiden Psykologien kongressiin Uppsalassa elok. 1962 pitäen siellä esitelmän. Julkaissut 5. tarkistetun painoksen „Työn psykologiasta” (Helsinki 1961, 208 s.) sekä artikkelit „Työhön-otto — suunnitelmallisen henkilökuntapolitiikan väline” (Tehostaja 1961, n:o 6), „Johdantauti ja sen torjuminen” (Akateeminen, 1961, n:o 4) sekä „Taide ja abstraktio” (Taide 1961, n:o 2).

Paavola, Martti Johannes, sähkölaitosten professori. Luennoinut sähkölaitosten suunnittelua. Korkeakoulun edustaja Suomen Sähkölaitosyhdistyksen Tutkimusosaston neuvottelukunnassa ja Ammattienedistämislaitoksen hallituksessa. Kauppa- ja teollisuusministeriön määräämä jäsen Sähkötarkastuslaitoksen hallituksessa ja työvaliokunnassa. Kauppa- ja teollisuusministeriön asettaman sähkölautakunnan puheenjohtaja 31. 12. 1961 asti. Valtion teknillistieteellisen toimikunnan jäsen. Maailman voimakonferenssin Suomen kansallisen komitean jäsen. Imatran Voima Oy:n hallintoneuvoston jäsen. Valtion Teknillisen Tutkimuslaitoksen sähköteknillisen laboratorion johtaja 31. 12. 1961 asti. Aikakauslehtien Voima ja Valo ja Kraft och Ljus päätoimittaja. Helsingin Puhelinyhdistyksen edustajiston jäsen. Sähköinsinöörikillan oltermanni. Esitelmöinyt teknillisten oppilaitosten opettajien pedagogisilla kursseilla Hämeenlinnassa aiheesta: Ajatuksia sähkötekniikan opetuksesta teknillisten oppilaitosten sähköteknillisillä osastoilla. Teknillisten Tieteiden Akatemian, Tieteenharjoittajain liiton, Suomen Teknillisen Seuran, Suomen Sähköinsinööriliiton, Suomen Fyysikkoseuran, Suomen Valoteknillisen Seuran ja kansainvälisen suurjännitejärjestön Cigrén jäsen sekä Insinööriliiton kunniajäsen. Valoteknillisten järjestöjen Svenska Belysningsällskapet (Ruotsi), Selskapet för Lyskultur (Norja) ja Lys-teknisk Selskab (Tanska) kirjeenvaihtajajäsen. Julkaissut: Rautateiden sähköistäminen, 3 sivua, Voima ja Valo 1961, Helsinki. Sähkötekniikan oppikirja, 7. uudistettu painos, 379 sivua, 1962, Porvoo. Yhdessä professorien K. J. Savolaisen ja Eino M. Niinin kanssa: Valtionrautateiden sähköistysuunnitelmien arvostelutoimikunnan mietintö, 105 sivua, 1961, Helsinki.

Perilä, Olavi, puukemian dosentti. Luennot: Selluloosakemia, 1 vt. kevätlukukaudella. Graafisen Tutkimuslaitoksen ja Vtt:n graafisen laboratorion johtaja, Orionin Tieteellisen Tutkimusrahaston hallituksen jäsen, Graafisen tekniikan säätiön asiamies. Suomalaisten Kemistien Seuran puheenjohtaja. Valtion teknillistieteelliseltä toimikunnalta stipendi tutkimuksen suorittamiseksi sanomalehti- ja syväpainopaperien painettavuusominaisuuksista. Opintomatka Italian ja Unkarin graafisiin tutkimuslaitoksiin. Julkaissut: O. Perilä, C. T. Bishop: „Enzymic hydrolysis of a glucomannan from Jack Pine (*Pinus banksiana* Lamb.)”, Canadian J. Chemistry 39 (1961) 815—826. O. Perilä: „The chemical composition of carbohydrates of wood cells”, J. Polymer Science 51 (1961) 19—26. O. Perilä: „Höyrysihydrolyysi-sulfaattiselluloosan valmistuksesta koivusta”, Paperi ja Puu 43 (1961) 521—528. O. Perilä: „Graafisen teollisuuden tutkimustoiminnan perusteista”, Graafikko 44 (1961) 56, 58. O. Perilä: „Graafisten tutkimuslaitosten kansainvä-

linen kongressi Helsingörissä", Graafikko 44 (1961) 137—140. S. Koskiala, O. Perilä: „UDK-kirjallisuuden luokittelujärjestelmä", Graafikko 44 (1961) 142—143.

Pyökäri, Tauno Olavi, sähkötekniikan professori, opetusalan sähkökoneet. Luennoinut opetusohjelman mukaisesti sähkökoneopin peruskurssin (Sähkökoneet I) ja jatkokurssin (Sähkökoneet II). Erilaisten toimikuntien jäsen. Valtioneuvoston 20. 4. 61 asettaman ylioppilastutkintokomitean jäsen. Itä-Suomen kulttuurikomitean asiantuntija. Invaliidisäätiön Ammattikoulun johtokunnan puheenjohtaja. Walter Ahlströmin Säätiön hallituksen jäsen. Suomen Sähköinsinööriiliitto r.y:n, Suomalaisten Teknikkojen Seuran (STS), Yleinen Insinööriyhdistys r.y:n, Reserviupseeriiliitto r.y:n, American Institute of El. engineering, ym. jäsen. STS:n valtuuston jäsen. Teknillisten Tieteiden Akatemian jäsen. Insinööri-uutiset — Ingenjörssnytt lehden toimitusneuvoston puheenjohtaja. STS:n valtuuston jäsen. Varttuneiden tutkijain apuraha. Opintomatka Saksaan 22.—24. 11. -61. Julkaissut: „Muuntajien taloudellinen valinta". Voima ja Valo N:o 4/61 Helsinki (Yhdessä dipl.ins. L.-Chr. Bärlundin kanssa). „Onko insinöörien koulutusjärjestelmämme vanhentunut?" Insinööriutiset — Ingenjörssnytt N:o 11 1961. Tasomoottoria koskevia tutkimuksia. Yhdistetyn sytytys- ja valogeneraattorin konstruointi.

Ryti, Karl Johan Henrik, lämpötekniikan ja koneopin professori. Luennot: Ohjelman mukaan. Aine 212. II koski lämmön siirtymistä. Osanotto pohjoismaisten tekn. korkeakoulujen koneosastojen professorien neuvottelukokoukseen Göteborgissa 27.—30. 5. 62. Osanottajille ja muille pohjoismaisten korkeakoulujen ao. alojen professoreille jaettu moniste „Storheter och enheter" tarkoituksella edistää tämän alan standardisoimistyötä, sekä taulukot „Gasers termodynamiska egenskaper", joissa asetettu kaasuvakio $R=1$. Tekniikan Käsikirjan päätoimittajana. 7. painoksen viimeinen, 8. osa on tekeillä. STS:n jäsen. Julkaissut: Suuret ja yksiköt, 38 s. TKK:n monistustoimisto, Helsinki. Storheter och enheter, 34 s. TKK:n monistustoimisto, Helsinki. Termodynamiikka, s. 292, TKK:n monistustoimisto, Helsinki (Uusi painos, jossa asetettu $R=k=1$). Jämförelse mellan optimalt dimensionerade hydrodynamiska och hydrostatiska axiallager, 2 s. Tekniskt forum. Årg. 83 (1962) s. 5—7. Aikaisempia tutkimuksia painealaloista jatkettu puolustusvoimille. Lausuntoja SKR:n Aution rahaston keksintötoimistolle.

Salenius, Tauno Herman, määrätty hoitamaan matematiikan apulaisprofessorin virkaan kuuluvaa opetusta. Luennot: Matematiikka I ja II (Osastot F, R ja S). Pallotrigonometriaa yhteensä 8 tuntia luentoja (M-osasto). Hoitanut Helsingin teknillisessä oppilaitoksessa matematiikan opetusta tuntiopettajana (16 viikkotuntia). Matemaattinen yhdistys ry:n jäsen.

Saraoja, Eero Kustaa, sähköteknillisen osaston dosentti. Ei pidetty luentoja. Diplomi- ja lisensiaattitöiden sekä seminaariesitelmien ohjausta. Päätoimi Suomen Sähkölaitosyhdistyksen tutkimusosastolla. Osallistuminen komiteoihin: Sähköenergian laatua tutkiva pohjoismainen komitea (puheenj.), Varmuismääräyskomitean suurjännitejaos (puheenj.), Suomen Sähköteknillisen Standardisoimiskomitean teräsalumiinijohdinkomitea (puheenj.) sekä eristinjaosto ja eristinkoukkujaosto, Viesti- ja vahvavirtalaitosten vaarajännitevaliokunta, UNIPEDI (Union Internationale des Producteurs et Distributeurs d'Énergie Electrique), atomivoimakysymyksiä käsittelevä komitea, 9 eri teknillistä komiteaa Suomen IEC-toimikunnassa. Jäsen seuraavissa seuroissa: Suomen Teknillinen Seura, Suomen Sähköinsinööriiliitto, Suomen Vesivoimayhdistys, Suomen Lahosuojayhdistys, Teknillisten Tieteiden Akademia. 210 000 mk suuruinen dosenttistipendi 1. 4. 62—31. 3. 63 väliseksi ajaksi. Osallistuminen pohjoismaisiin sähköenergian laatua tutkivan komitean kokouksiin Oslissa 5.—7. 11. 61 ja Kööpenhaminassa 16.—17. 4. 62. Osallistuminen salamalaskijoita koskevaan pohjoismaiseen neuvottelutalaisuuteen Uppsalassa 24.—25. 4. 62. Osal-

listuminen CIGRÉ:n tutkimuskomitean n:o 8 (ylijännitteet ja salama) kokoukseen Ateenassa 25.—29. 9. 61. Osallistuminen IEC:n konferenssiin Bukarestissa 25. 6.—6. 7. 62. Julkaissut: „Atomivoimalaitosten vastuuvakuutus”, Voima ja Valo 1961 n:o 3 s. 74—75. „Asemakatkaisijoiden käyttö”, Tietoja Sähkölaitosyhdistyksen toiminnasta 1961 n:o 1 s. 27—28. „Maaseudun jakelumuuntajien ylijännitesuojaukseen liittyviä kysymyksiä”, Tietoja Sähkölaitosyhdistyksen toiminnasta 1961 n:o 1 s. 28—32. „6. ukkossuojaukongressi Triestessä ja Opatijassa 22.—27. 5. 1961”, Tietoja Sähkölaitosyhdistyksen toiminnasta 1961 n:o 1 s. 40—45. „Salamat ja ylijännitteet Ateenassa 25.—29. 9. 61, Tietoja Sähkölaitosyhdistyksen toiminnasta 1961 n:o 2 s. 7—10. „Ukkonen ja salama”, Sähköurakoitsija 1961 n:o 4 s. 11—14.

Savolainen, Kalervo Johannes, rautatierakennuksen sekä maa- ja tierakennuksen professori. Ohjelman mukaisesti pidetyt luontosarjat sekä harjoitus-, diplomi- ja lisensiaattityöt. Koulukassan, erillisten rahastojen sekä monistustoimiston tilien tarkastaja. Helsingin julkisen liikenteen yhteistyöelimen puheenjohtaja ja rautatiehallituksen hallintoa tutkimaan asetetun komitean jäsen. Pitänyt Trondheimin teknillisen korkeakoulun kutsusta kevätlukukaudella 1962 luontosarjan moottoriteiden suunnittelusta Suomessa. Rakennusinsinööriyhdistyksen, Pohjoismaiden tieteknillisen liiton sekä Suomen tieyhdistyksen jäsen ja viimemainitun hallituksen jäsen. Lumiauratoimikunnan jäsen. Opintomatka Yhdysvaltoihin kesällä 1962, millä matkalla tutustunut Seattlen maailmannäyttelyyn sekä osallistunut Ann Arbor:ssa Michigan'in Yliopiston järjestämään kansainväliseen asfalttipäällystekongressiin. Saanut virka-ansiomerkin 30-vuotisesta palveluksesta. Varttuneiden tutkijain stipendi. Aikakauslehtikirjoituksia ja sanomalehtiartikkeleita.

Subonen, Esko Sakari, arkkitehtuuri II:n (Nykyaikainen rakennustaide, asuinrakennukset) professori. Ohjelman mukaiset luennot (4 vt.) ja harjoitukset (9 vt.) arkkitehti-osaston III vuosikurssin ja sitä vanhemmille oppilaille. Diplomitöiden ohjausta. Stipendi- ja opintolainalautakuntien jäsen. Rakennusasetuskomitean, lisätyn rakennushallituksen asemakaavajaoston, maaseudun rakennustutkimusneuvottelukunnan ja Olavinlinnan entistämistoimikunnan jäsen. Helsingin rakennusjärjestyskomitean ja rakennustarkastustoimiston uudelleenjärjestelytoimikunnan jäsen. Asuntosäätiön valtuuskunnan, Suomen Rakennustaiteen Museon hallituksen ja Maatalousseurojen Keskusliiton rakennusvaliokunnan jäsen. Kulkulaitos- ja yleisten töiden ministeriön asettamien Asuntosäätiön, Kotitalouskeskuksen ja Maatalousseurojen Keskusliiton alaisina toimivien tutkimustoimikuntien jäsen sekä Asuntosäätiön kerrostalotutkimuksen johtaja ja suorittaja. Suomen Arkkitehtiliiton, Suomen Rakennustaiteen Seuran, Suomen Museoliiton, Ehrensvärd-seuran ja Suomen Luonnonsuojeluyhdistyksen jäsen. Asuntoalaa koskevia esitelmiä eri tilaisuuksissa ja 4 luentoa Jyväskylän kulttuuripäivillä. Omassa arkkitehtitoimistossa suunnitellut asuin- ja liiketalarakennuksia Helsinkiin (Tehtaankatu 36 a, Paatsamatie 5), Poriin (Satakunnankatu 15, Liisankatu 8, Antinkatu 16, Otavankatu 9 ja Jaakontie 6—8).

Sulonen, Martti Seppo, metalliopin dosentti, erikoisopettaja. Atomienergianeuvottelukunnan tutkija (päätoimi). Muokkaustekniikka (oppiaine 661) kevätlukuk. 2 vt. luentoja, metallioppi I (oppiaine 670) kevätlukuk. 2 vt. luentoja. Suomen Teknillisen Seuran insinöörien jatkokurssien „Niukkahiiliset rakenneteräkset” ja „Seostetut rakenneteräkset” luennoitsijana. Tekniikan edistämissäätiön ja dosenttistipendi kuumahaurausilmiöiden tutkimiseksi. Metallikerhon ulkomaanekskursion johtaja. Julkaisu sarjassa Acta Polytechnica Scandinavica, Chemistry inc. Metallurgy Series 19, ss. 1—22.

Suomalainen, Heikki, biokemian ja elintarvikekemian dosentti. Luennoinut käymisteollisuuden biokemiasta tehdaskäynteineen. Johtanut diplomi- ja lisensiaattitöitä. Oy Alkoholi- ja Ab:n teollisuustoimen sekä kemiallisen tutkimustoiminnan johtaja, Helsingin

yliopiston dosentti. Väkiuomakysymyksen Tutkimussäätiön hallituksen jäsen. Suomen Hiivatehtaitten myyntiyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja, Pohjoismaisen elintarvikkeiden metodiikkakomitean Suomen osaston jäsen 1962, Chemical Abstracts'in avustaja 1961—, Acta Chemica Scandinavica Suomen Toimituskunnan jäsen 1962—. Elintarviketutkijain seuran (1961—), Suomen Kirjallisuuspalvelun seuran (1959—) ja Suomen Fysiologiyhdistyksen hallituksen jäsen (1961—), Kansainvälisen puhtaan ja sovelletun kemian unionin (IUPAC) käymiskemian jaoston sihteeri (1961—). Luennoinut Kemian päivillä Helsingissä marraskuussa 1961. Osallistunut 2. Kansainväliseen Mikro-organismien Jatkuvan Käymisen Symposiumiin Prahassa kesäkuussa 1962 sekä esitelmöinyt ja toiminut jaoston puheenjohtajana XI. Pohjoismaisessa Kemistikokouksessa Turussa elokuussa 1962. Julkaissut: „Die Anwendung der Reinkultur beim Schnellseigverfahren”, Brauwissenschaft 14 (1961) 95—98; „Leivontahiivan valmistuksesta Suomessa”, Teknillisen kemian aikakauslehti 18 (1961) 408—418; „V. Kansainvälinen biokemistikongressi Moskovassa”, Suomen Kemistilehti 34 A (1961) 188—189; „Changes in the riboflavin and pyridoxine contents of baker's yeast during increased aeration”, Suomen Kemistilehti 34 B (1961) 138—139 (yhdessä Erkki Ouran kanssa); „Saccharase in the cell wall fraction of baker's yeast”, V. International Congress of Biochemistry, Moscow 1961, Abstracts 300 (yhdessä Vilho Arkiman kanssa); „The first anthocyanins appearing during the ripening of blueberries”, Nature 191 (1961) 498—499 (yhdessä A. J. A. Keräsen kanssa); „The inhibition of yeast glycosidases by aniline. A possible indication of a carbohydrate group as an active part of the saccharase molecule”, Biochimica et Biophysica Acta 47 (1961) 267—270 (yhdessä Erkki Ouran ja Matti Lingon kanssa); „Changes in the carbohydrate reserves of baker's yeast during growth and on standing”, J. Inst. Brewing 67 (1961) 249—254 (yhdessä Samuel Pfäfflin kanssa); „K.-A. Fagerholm, Mies ja työkenttä — Mannen och verket”, 1961 (kuvitus ja suunnittelu yhdessä Kauko Kulan kanssa).

Tikkanen, Matti Haakon August, metallurgian professori. Luennot: 652, 653. Hoitanut edelleen epäorg. kemian teknologian professuuria (luenn. 561, 562 yhdessä lis. v. Schalienin kanssa). Erilaisia asiantuntijatehtäviä teollisuudelle. Jäsen seuraavissa yhdistyksissä: Suomalaisen Kemistien Seura (hallituksen jäsen), IVA:n ulkom. jäsen (Ruotsi), AIME, ACS (USA), Svenska Metallografförbundet (Ruotsi), Tekn. Tieteiden Akatemia, Suomen Teknillinen Seura, TFIF. Kulttuurirahaston apuraha kiinteiden aineiden tutkimukseen. Opintomatka Hallintokollegiin myöntämällä apurahalla Göttingeniin, Aacheniin, Frankfurtiin ja Zürichiin. Julkaisut: Inverkan av inhibitorer i ett flermetallsystem, Teknillisen Kemian Aikakauslehti N:o 13, 1961; Översikt från Finland (NKM -61), TKA N:o 17/18, 1961; Investigation of Corrosion Causes (julk. kirjassa Metallic Corrosion, Butterworths, London 1961); Die Reaktion von Hydrazin mit Eisenoxyden, Werkstoffe u. Korrosion, 13, Heft 6 (1962) s. 351—356; Contribution to the theory of sinterung. 1. The part of volume and grain boundary diffusion in the sintering of one-phase metallic systems julk. Jernkontorets Laboratorium för Pulvermetallurgi: JK U 8 62—13. Tutkimuksia seuraavilta aloilta: Nikkelielektrolyysi, Lyijykuonien tasapainot, Metallioksiidien reaktiivisuus, Sintraustutkimuksia, Kuparkuonan liuotustutkimuksia, Erilaisia korroosiotutkimuksia. Ollut Suomen edustajana Pohjoismaisessa Korroosio-kongressissa Oslissa. Esitelmöinyt ylläm. kongressissa aiheesta: „Inverkan av inhibitorer i ett flermetallsystem”. Luennoinut kutsuttuna KTH:ssa Tukholmassa 20. 2. 1962 aiheista: „Inverkan av föroreningar på metalloksiders reduktion” ja „Ytspänningsfenomen inom metallurgin”. Esitelmöinyt Tukholmassa Jernkontoret'in kutsumana (19. 2. 1962) aiheesta: „Experimentella och teoretiska studier av sintringsförloppet för nickel”. Esitelmä: Europäische Tagung „Korrosionserscheinungen und Werkstoffschutz an Hochleistungs dampfkesseln”, Frankfurt/M. 20.—21. 11. 1961 aiheesta: „Die Reaktion von Hydrazin mit Eisenoxyden”. Esitelmöinyt kans.välisessä kovametallikongressissa Ruotsissa 24.—27. 5.

-62 aiheista: „Betrachtungen zur Theorie der Benetzbarkeit zwischen Metallverbindungen und flüssigen Metallen” ja „Eine optische Methode für kontinuierliche Schrumpfungsmessungen”. Pitänyt Pohjoismaisilla Kemistipäivillä Turussa (22. 8. 1962) plenaariesitelmän aiheesta: „Sambandet mellan det fasta tillståndets reaktivitet och halvledaregenskaper” sekä Pintakemian Symposiumin yhteydessä aiheesta: „Om ytspännings- och vätningsfenomena hos smältor och fasta faser”.

Verkkola, Torsti Rafael, polttomoottoritekniikan professori. Ohjelman mukaiset luennot ja harjoitukset polttomoottoritekniikassa. Konelaboratorion prefekti. Polttomoottorilaboratorion esimies. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen hallituksen ja Valtion teknillistieteellisen toimikunnan jäsen. Valmet Oy:n hallintoneuvoston jäsen. Suomen dieselliiton varapuheenjohtaja. Teknillisten tieteiden akatemian, Suomen teknillisen seuran, Konepajainsinööriyhdistyksen, American Society of Mechanical Engineers'n, Society of Automotive Engineers'n ym. jäsen. Puukaasuttimien rakennetta koskevia tutkimuksia.

Wickberg, Nils-Erik, rakennustaiteen historian ja tyyliopin professori. Luennot: Rakennustaiteen historia I: antiikin rakennustaide. Rakennustaiteen historia II: keskiajan ja uuden ajan rakennustaide. Suomen ja pohjoismaiden rakennustaide. Opintomatka Italiaan. Julkaissut: „Plan for a Capital: Neo-classical Architecture in Helsinki”. The American-Scandinavian Review, Spring 1962, siv. 58—64; New York City. „Anteckningar”, 48 siv.; Söderström & Co, Helsinki 1962. Hämeen linnan restauroimissuunnitelma.

Wiiala, Arvid Konstantin, maanjako-opin professori. Luennoinut ohjelman mukaisesti maanjako-oppia ja valvonut siihen kuuluvia harjoituksia. Toiminut maanjakoteknillisen laitoksen esimiehenä. Toiminut VTT:n maanjakoteknillisen tutkimuslaboratorion johtajana. Maanmittaustieteiden Seuran hallituksen jäsen. Tekniikan Edistämissäätiö myöntänyt apurahan yksityisiä teitä koskevaa tutkimusta varten. Julkaissut: Norsk tidsskrift for jordskifte og landmåling, N:o 3—4, 1961, Regionplanering med tyngdpunkten på jord- och skogsbruket samt fastighetsindelningen; Svensk lantmåteritidskrift N:o 4, 1961, Om växtproducerande ägors värdefördelning vid fastighetsreglering; Yksityiset tied, Vammala 1962, 242 sivua.

Voipio, Erkki, teoreettisen sähkötekniikan professori. Luennot: Aine 311, teoreettinen sähkötekniikka I, Aine 312, teoreettinen sähkötekniikka II, Aine 313, teoreettinen sähkötekniikka III. Sähkötekniillisen laboratorion prefekti. Erikoistehtävissä Imatran Voima Osakeyhtiössä. Suomen Teknillisen Seuran (sähkökerhon puheenjohtaja 1961 loppuun), Suomen Sähköinsinööriiliiton, Suomen Sääteknillisen Seuran ja Svenska Teknologföreningen'in jäsen.

Wuolijoki, Jaakko Robert, koneenrakennusopin (kone-elimet) professori. Pitänyt koneelimien (055, 056, 205) luennot ja harjoitukset ohjelman mukaisesti. Ohjannut diplomitoita. Väitöskirjaksi aiottujen käsikirjoitusten tarkastuskomitean jäsen. Teknillisen korkeakoulun tieteellisen julkaisusarjan toimikunnan jäsen. Monistustoimiston ohjesääntötoimikunnan jäsen. Opintolainautakunnan varajäsen 1961. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen hallituksen varajäsen. Valtion teknillistieteellisen toimikunnan sihteeri. Walter Ahlströmin Säätiön hallituksen jäsen. Teknillisen Aikakauslehden päätoimittaja 31. 3. 62 asti. Otavan Ison Tietosanakirjan toimituskunnan jäsen. Suomen Kirjallisuuspalvelun Seuran hallituksen jäsen. Teknillisten Tieteiden Akatemian sihteeri. Suomen Teknillisen Seuran valtuuston jäsen. Osallistunut Suomen edustajana Acta Polytechnica Scandinavica-sarjan julkaisijoiden konferenssiin Tukholmassa 9. 5. Osallistunut Pohjoismaiden teknillisten korkeakoulujen koneprofessorien kokoukseen Göteborgissa 27.—30. 5. teknillisen korkeakoulun matka-apurahan tukemana. Saanut Suomen Kulttuurirahastosta

500 000 mk apurahan kone-elinopin oppikirjan kirjoittamisen aloittamiseen. Saanut Valtion teknillistieteelliseltä toimikunnalta 270 000 mk apurahan aputyövoiman palkkaamiseen joustoelimiä koskeviin tutkimuksiin. Julkaissut: „Voimansiirtoelimiä viimeaikaisesta kehityksestä”, *Konepajamies* 14 (1961), 11—12, ss. 481—490; „Voitelun ongelmia”, *Teknillinen Aikakauslehti* 51 (1961), 22, s. 663; „Diplomi-insinöörit ja arkkitehdit”, teoks. *Akateemiset Urat*, ss. 197—213, WSOY, Helsinki 1962; „Taivutusvärähtely ja kimmo-
vakiot”, *Teknillinen Aikakauslehti* 52 (1962), 11, ss. 407—409.

Ylinen, Arvo Albin Johannes, rakennusstatiiikan professori. Pitänyt rakennusstatiiikka I ja II luennot ohjelman mukaisesti. Ohjannut diplomitöitä. Väitöskirjaksi aiottujen käsikirjoitusten tarkastuskomitean jäsen. Teknillisen korkeakoulun julkaisusarjakomitean puheenjohtaja. Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen hallituksen puheenjohtaja. Valtion teknillistieteellisen toimikunnan jäsen ja varapuheenjohtaja. Maanpuolustuksen tieteellisen neuvottelukunnan puheenjohtaja. Tieteenharjoittajain Liiton puheenjohtaja. Kordelinin Säätiön hallituksen jäsen. Uuden Tietosanakirjan neuvottelukunnan jäsen. Suomalaisen Tiedeakatemian jäsen. Teknillisten tieteiden akatemian jäsen ja esimies. Ruotsin Insinööritiedeakatemian jäsen. Sotatieteellisen seuran kutsujäsen. Suomen Teknillisen Seuran ja sen valtuuston jäsen. Internal Association for Bridge and Structural Engineering'in pysyvän komitean jäsen ja Suomen kansallisen komitean puheenjohtaja. Pitänyt lokakuussa 1961 Warsovassa Puolan tiedeakatemian kutsumana esitelmän „Theory of Continuous Beam whose Material does not follow Hooke's Law”. Esitelmöinyt lokakuussa Budapestissa Unkarin tiedeakatemian kutsumana plastisesta jatkuvasta palkista. Pitänyt maaliskuussa 1962 Tukholmassa teknillisessä korkeakoulussa vierailuluennon aiheesta „Teori för en kontinuerlig balk vars material icke följer Hooke's lag”. Ollut heinäkuussa Suomen edustajana Roomassa pidetyssä FAO:n järjestämässä puuteknillisessä konferenssissa ja pitänyt sen yhteydessä esitelmän „Eine vergleichende Untersuchung über den Einfluss der Verformungs- und der Belastungsgeschwindigkeit auf die Festigkeit des Holzes”. Ollut asiantuntijana täytettäessä Trondheimin teknillisen korkeakoulun teräsrakenteiden professorinvirkaa. Julkaissut: „Über die Theorie eines durchlaufenden Trägers bei beliebigem Verformungsgesetz”. *Acta Technica Academiae Scientiarum Hungaricae*. Tomus XXXV—XXXVI.

